

PARTER

Sökande

NG Nordic Sweden AB, 556129-9537

Ombud: Advokat Mats Björk
Alrutz' Advokatbyrå AB

Motparter

1. Länsstyrelsen i Norrbottens län
2. Bodens kommun, Miljö- och byggnämnden
3. Sametinget
4. Trafikverket
5. Svartbjörnsbyns Byautvecklingsförening, Boden
6. Sören Everos
7. Ann-Sofie Everos
8. Tomas Tjäder
9. Roger Karlsson
10. Eva Karlsson
11. Maria Nordmark
12. Allan Fredriksson
13. Svartbjörnsbyns byasamfällid
14. Linn Wahlberg
15. Gun-Britt Lindström
16. Emil Viberg
17. Sture Olsson
18. Tobias Olsson
19. Monica Lierud
20. Dick Larsson
21. Jan Larsson

- 22. Peter Ekman
- 23. Peter Öskog
- 24. Olle Bäcklund
- 25. Ivar Johansson
- 26. Torbjörn Lidberg
- 27. John Sundström

Ombud för 12–27
jur. dr. Jonas Christensen
Ekolagen Miljöjuridik AB

SAKEN

Tillstånd enligt miljöbalken till fortsatt och utökad verksamhet vid NG Nordic Sweden AB:s avfallsanläggning på fastigheten Svartbjörnsbyn 2:65, Bodens kommun

Anläggnings-ID:	76572
Avrinningsområde:	Altersundet (8)
Koordinater (SWEREF 99 TM):	N: 7320113 E: 808140 (centrum fastigheten) N: 7320020 E: 808055 (centrum deponicell 1-4)

DOMSLUT

Se sid. 3.

DOMSLUT

MILJÖBEDÖMNING

Mark- och miljödomstolen bedömer att den upprättade miljökonsekvensbeskrivningen uppfyller kraven i 6 kap. miljöbalken. Miljöbedömningen kan därmed i enlighet med 6 kap. 43 § miljöbalken slutföras.

TILLSTÅND

Mark- och miljödomstolen lämnar NG Nordic Sweden AB (NG Nordic eller bolaget) tillstånd enligt 9 kap. miljöbalken till fortsatt och utökad verksamhet vid anläggningen på fastigheten Svartbjörnsbyn 2:65 i Bodens kommun innefattande

- mottagning, sortering, förbehandling och lagring av inkommande avfallsfraktioner om maximalt 160 000 ton per år, varav maximalt 160 000 ton farligt avfall,
- lagring av 120 000 ton avfall vid ett och samma tillfälle, varav 40 000 ton farligt avfall,
- behandling av maximalt 100 000 ton förorenade jordmassor per år, varav maximalt 100 000 ton farligt avfall,
- behandling genom utvinning av metaller ur maximalt 100 000 ton metallhaltigt avfall per år, varav maximalt 100 000 ton farligt avfall, samt
- deponering av maximalt 120 000 ton avfall per år, varav maximalt 120 000 ton farligt avfall

Tillståndet omfattar de avfallstyper som anges i domsbilagorna 1, 2 respektive 3.

Således får maximalt 160 000 ton avfall tas emot och behandlas (inklusive deponeras) på anläggningen per år, varav hela mängden får utgöra farligt avfall.

Total mängd deponerat avfall

Totalt får maximalt 4 000 000 ton avfall deponeras inom anläggningen.

Deponihöjd

Deponins höjd, inklusive sluttäckningskonstruktion, får vara högst +51 m över havet (RH 2000).

TIDSBEGRÄNSNING AV TILLSTÅNDET

Tillståndet gäller i 20 år från det att domen vunnit laga kraft.

ÖVRIGA YRKANDEN

Mark- och miljödomstolen avvisar Eva Karlsson och Roger Karlssons yrkanden om inlösen av fastighet.

Mark- och miljödomstolen avvisar jakträttsinnehavarnas yrkanden om ersättning för det förlorade värdet på deras jaktmarker.

Yrkanden som inte behandlats särskilt i det föregående lämnas utan bifall.

VILLKOR

Allmänt villkor

1. Om inte annat följer av denna dom ska anläggningen utformas, arbetena utföras och verksamheten bedrivas i huvudsaklig överensstämmelse med vad bolaget har redovisat i ansökningshandlingarna och i övrigt har angett eller åtagit sig i målet.

Inhägnat område

2. Bolagets verksamhetsområde ska i sin helhet vara inhägnat. Infarten till området ska ha låsbar grind som ska vara låst när anläggningen inte är bemannad. Stängslet ska kontrolleras regelbundet och eventuella skador repareras utan dröjsmål.

Kvalitetssäkringsplan

3. Senast tre månader innan anläggningsarbetena för nya deponidelar påbörjas ska bolaget till tillsynsmyndigheten redovisa en detaljerad beskrivning av

bottenkonstruktionens utformning (geologisk barriär, bottentätning, dränering och lakvattenuppsamling) och vattenavledande åtgärder samt konstruktionsmaterial och utförande. En deponeringsplan ska också redovisas.

Tillsammans med ovanstående beskrivning ska bolaget lämna en plan för kvalitetssäkring av bottenkonstruktionen till tillsynsmyndigheten. Planen ska innehålla uppgifter om när och hur återkommande besiktningar ska genomföras under arbetets gång samt när och hur en slutbesiktning ska ske. Av kvalitetssäkringsplanen ska även framgå vilken oberoende kontrollant som utsetts att genomföra besiktningarna. Anläggningen får inte påbörjas innan tillsynsmyndigheten har godkänt kvalitetssäkringsplanen.

4. När en ny deponidel är anlagd ska bolaget lämna in en rapport till tillsynsmyndigheten med redovisning i text och bild över hur anläggningen har byggts tillsammans med en relationsritning över bottenkonstruktionen samt den oberoende kontrollantens besiktningsutlåtande. Deponering får inte påbörjas förrän tillsynsmyndigheten har godkänt rapporten.

Lak- och dagvatten

5. Lakvatten och förorenat dagvatten från deponi-, lagrings- och behandlingsytor samt transportvägar inom bolagets verksamhetsområde ska samlas upp och behandlas i en reningsanläggning.
6. Lak- och dagvattendiken från behandlings- och lagringsytor ska konstrueras så att de är täta.
7. Innan tillståndet får tas i anspråk ska en damm anläggas för uppsamling och kontroll av renat lakvatten (renvattendamm) före utsläpp till recipienten.

8. Vid utökning av systemet för lak- och dagvatten ska detta dimensioneras så att systemet i helhet klarar ett 100-års regn. Utformningen och dimensioneringen av dammarna ska ske i samråd med tillsynsmyndigheten.
9. För avfall som innebär en särskild risk och där aktuella föroreningar inte ingår i kontrollprogrammet för utgående vatten ska en redovisning lämnas till tillsynsmyndigheten innan behandling eller deponering påbörjas. Redovisningen ska innehålla information om avfallets ursprung, föroreningsinnehåll, bedömd risk samt föreslagna hanteringsåtgärder. Vid behov ska anpassade försiktighetsåtgärder vidtas för att säkerställa att hanteringen av avfallet inte medför risk för negativ påverkan på miljö eller omgivning.

Arbetstider

10. Mottagning av avfall och andra bullrande verksamheter får endast bedrivas helgfria vardagar måndag – fredag mellan kl. 06-18. Utökade verksamhetstider får undantagsvis medges efter godkännande av tillsynsmyndigheten, dock endast då akut behov av att ta hand om avfall vid anläggningen uppstår och maximalt vid tio sådana tillfällen per år.

Buller

11. Buller från verksamheten ska begränsas så att det utomhus vid bostäder inte ger upphov till högre ekvivalent ljudnivå än

50 dBA helgfri måndag-fredag dagtid (kl. 06-18)

40 dBA nattetid (kl. 22-06)

45 dBA övrig tid

Arbetsmoment som typiskt sett kan medföra momentana ljudnivåer över 55 dBA får inte utföras nattetid (kl. 22–06).

De angivna värdena ska kontrolleras genom immissionsmätningar och/eller närfältsmätningar och beräkningar. Ekvivalentvärdena ska beräknas för de

tider då bullrande verksamhet pågår. Kontroll av bullernivåerna ska genomföras så snart det skett förändringar i verksamheten som kan medföra ökade bullernivåer eller på tillsynsmyndighetens begäran.

Damning

12. Dammande avfall med risk för spridning utanför verksamhetsområdet ska fuktas eller på annat sätt behandlas när det hanteras inom verksamheten, alternativt förvaras under tak eller täckas på annat sätt. Vatten från denna behandling ska hanteras likt förorenat dagvatten, se villkor 5.

Om störningar från verksamheten trots detta uppstår ska bolaget omedelbart utreda orsaken till störningen och i samråd med tillsynsmyndigheten vidta åtgärder. Tillsynsmyndigheten får vid behov föreskriva ytterligare villkor för att motverka störande damning.

Lukt

13. Vid återkommande eller annat än helt tillfälliga störningar med lukt ska erforderliga skyddsåtgärder omedelbart vidtas i samråd med tillsynsmyndigheter för att minimera störningen. Tillsynsmyndigheten får vid behov föreskriva om ytterligare villkor för att motverka störande lukt.

Information

14. Bolaget ska på lämpligt sätt informera närboende samt berörd sameby om verksamheten. Boende och berörd sameby ska också informeras om hur man lätt kan komma i kontakt med bolaget via telefon eller e-post.

Rengöring av kontaminerade fordon

15. Arbetsfordon och lastbilar som kontaminerats med avfall ska rengöras utvändigt innan de lämnar avfallsområdet. Vatten från denna behandling ska hanteras likt förorenat dagvatten, se villkor 5.

Hantering av kemiska produkter och farligt avfall

16. Kemiska produkter och farligt avfall som uppkommer i verksamheten ska hanteras så att spill och läckage inte kan nå avloppsledningar och så att förorening av mark samt yt- eller grundvatten inte kan ske. Kemiska produkter som kan reagera med varandra ska förvaras åtskilda.

Förvaring av flytande kemiska produkter och flytande farligt avfall ska ske på yta som är ogenomsläpplig för aktuella ämnen, försedd med invallning eller annan konstruktion till skydd mot utsläpp samt i övrigt utformad så att nederbörd inte kan ansamlas. Uppsamlingsvolymen inom respektive yta ska minst motsvara den största behållarens volym plus 10 % av de övriga behållarnas volym. Förvaringen ska ske på ett sådant sätt att tillträde förhindras för obehöriga samt att behållare skyddas mot påkörning. Tankar och cisterner som saknar överfyllnadsskydd ska förses med nivåmätare och larm. Dubbelmantlade behållare får användas i stället för invallning.

Absorptionsmedel ska finnas lättillgängligt vid respektive förvaringsplats samt i alla maskiner och fordon med risk för hydrauloljeläckage.

Brandsläckning och insatsplan

17. Brandsläckningsutrustning ska finnas lätt tillgänglig vid anläggningen.
18. Bolaget ska, senast sex månader efter att tillståndet vunnit laga kraft, ha tagit fram en insatsplan över verksamheten. Kommunen (räddningstjänsten) ska beredas möjlighet att delta vid framtagandet av insatsplanen.

Invasiva arter

19. I det fall avfall som innehåller fröer och rester av invasiva främmande arter ska tas emot och behandlas ska en anläggning inrättas för destruktions av fröer och rester av invasiva främmande arter.

Lagring och hantering av avfall

20. Farligt avfall och icke-farligt avfall, som inte är inert, ska hanteras på ytor som bildar en svårgenomtränglig barriär för vatten, till exempel ytor belagda med konventionell asfalt, betong eller andra material.

Övrigt avfall får hanteras på hårdgjorda ytor förstärkta med packat grus, makadam eller annat liknande material.

21. Avfall som inte är förbehandlat får inte lagras på deponiytan.

22. Avfall som kan reagera med varandra ska förvaras åtskilda.

Samkaraktisering av avfall

23. Bolaget får använda sig av samkaraktisering för avfall, inklusive farligt avfall. Detta gäller leveranser om mindre än 50 ton per år per avfallsproducent, som baserat på tillgänglig information bedöms klara gällande mottagningskriterier för deponi för farligt avfall. Av dessa mängder producerar bolaget ett nytt avfall som laktestas före deponering. Avfall får inför samkaraktisering lagras högst ett år. Maximal mängd för samkaraktisering är 5 000 ton/år.

Nya behandlingsmetoder och tekniker

24. Om bolaget avser att använda sig av nya behandlingsmetoder och tekniker, utöver de som är beskrivna i den tekniska beskrivningen, ska detta anmälas till tillsynsmyndigheten innan verksamheten får påbörjas. Anmälan ska göras minst sex veckor innan eller den kortare tid som tillsynsmyndigheten bestämmer. Tillsynsmyndigheten får föreskriva de ytterligare villkor som kan behövas.

Nyttjande av avfall för anläggningsändamål

25. Varje gång en ny avfallstyp ska användas för anläggningsändamål eller när en ny användning av en avfallstyp ska ske i konstruktioner under täta ytor,

hårdgjorda ytor och tätskikt annat än i deponin ska bolaget anmäla detta till tillsynsmyndigheten och där redovisa riskerna, syftet och lämpligheten med användningen. Anmälan ska göras minst sex veckor innan eller den kortare tid som tillsynsmyndigheten bestämmer. Tillsynsmyndigheten får föreskriva om ytterligare villkor för användningen.

För övrigt nyttjande av avfallsmassor för anläggningsändamål inom området ska de kriterier som anges i Tabell 4 i Naturvårdsverkets handbok Återvinning av avfall i anläggningsarbeten (2010:1) uppfyllas, eller vid var tid gällande riktlinjer som ersatt denna handbok.

Kontrollprogram

26. För verksamheten ska finnas ett aktuellt och uppdaterat kontrollprogram som visar hur villkoren följs och hur verksamhetens påverkan på hälsa och miljö i övrigt undersöks. I kontrollprogrammet ska det finnas uppgifter om vilka parametrar som ska ingå i kontrollen, och det ska anges mätmetoder, mätfrekvens och utvärderingsmetoder. Ett reviderat kontrollprogram ska lämnas in till tillsynsmyndigheten senast tre månader, eller den senare tid som tillsynsmyndigheten bestämmer, efter det att tillståndet har tagits i anspråk.

Efterbehandling

27. I god tid, dock senast sex månader, innan verksamheten i sin helhet eller delar av denna upphör ska en anmälan göras till tillsynsmyndigheten och en efterbehandlingsplan lämnas in. Planen ska bl.a. beskriva hur bolaget avser att undersöka om mark- och vattenområden, grundvatten och anläggningar är förorenade av verksamheten samt hur efterbehandling av eventuella förorenade mark- och vattenområden ska ske. Undersökningarna och de eventuella åtgärder som kan följa ska planeras och genomföras i samråd med tillsynsmyndigheten, som också ska pröva om planen kan godkännas. Tillsynsmyndigheten får föreskriva de ytterligare villkor som kan behövas.

28. Senast sex månader, eller den senare tid som tillsynsmyndigheten bestämmer, innan deponering i någon del av deponin avslutas ska bolaget redovisa till tillsynsmyndigheten hur sluttäckningen kommer att genomföras. Redovisningen ska innehålla uppgifter om sluttäckningens utformning, konstruktionsmaterial samt en tidplan för arbetet. Tillsynsmyndigheten får föreskriva de ytterligare villkor som kan behövas.
29. Metod för rening av lakvatten under deponins efterbehandlingsfas ska redovisas för tillsynsmyndigheten senast tre månader efter det att driftsfasen har upphört. Tillsynsmyndigheten får föreskriva de ytterligare villkor som kan behövas.

UPPSKJUTEN FRÅGA

Mark- och miljödomstolen skjuter med stöd av 22 kap. 27 § miljöbalken upp avgörandet av vilka slutliga villkor som ska gälla för utsläpp av behandlat dag- och lakvatten från verksamheten.

Bolaget ska, i samråd med tillsynsmyndigheten, utföra följande utredningar och undersökningar.

- U1. Bolaget ska utreda storleken på utsläpp av hälso- och miljöskadliga ämnen till vatten samt de tekniska och ekonomiska förutsättningarna att minska dessa. Utredningen ska minst omfatta följande ämnen: arsenik, aluminium, bly, kadmium, krom, koppar, kvicksilver, nickel, zink, uran, alifater C5-C35, aromater C8-C35, PAH16, PCP, PCB, PFAS11, PFOS, pH, TOC, suspenderade ämnen, oljeindex, totalkväve, totalfosfor, cyanid och ammonium (NH₄-N). Provtagning ska ske före rening och efter utsläpp av varje batch.

Utöver ovan utredning ska en screening göras minst två gånger per år med provtagning och analys av en utökad mängd metaller (minst omfattande

vanadin, antimon, krom-6 och barium) och organiska ämnen (minst omfattande PFAS24, klorparaffiner/SCCP och flamskyddsmedel).

Bolaget ska senast tre år efter att tillståndet vunnit laga kraft redovisa resultatet av utredningen samt förslag till slutliga villkor till mark- och miljödomstolen.

PROVISORISKA FÖRESKRIFTER

- P1. Uppsamlad lak- och dagvatten ska behandlas i en reningsanläggning innan utsläpp till recipient.

Halterna i utgående vatten från reningsanläggningen ska innehålla följande värden

Arsenik	10 µg/l
Bly	2 µg/l
Kadmium	0,2 µg/l
Krom (tot.)	20 µg/l
Koppar	10 µg/l
Kviksilver	0,1 µg/l
Nickel	30 µg/l
Zink	60 µg/l
Alifater C5-C35	10 mg/l
Aromater C8-C35	1 mg/l
PAH cancerogena	0,5 µg/l
PAH övriga	100 µg/l
PCP	50 µg/l
PCB total	0,1 µg/l
PFAS 11	0,09 µg/l
PFOS	0,01 µg/l
pH	6,0–9,0
TOC	60 mg/l

Susp. ämnen	60 mg/l
Oljeindex	10 mg/l
Totalkväve	25 mg/l
Totalfosfor	0,3 mg/l
Cyanid/varav fri	5/0,1 mg/l
Ammonium (NH ₄ -N)	15 mg/l

DELEGATION

Mark- och miljödomstolen överlåter med stöd av 22 kap. 25 § tredje stycket miljöbalken åt tillsynsmyndigheten att meddela ytterligare villkor som kan behövas avseende

- D1. Dimensioneringen av lak- och dagvattendammar (villkor 8)
- D2. Åtgärder som kan behövas för att motverka störande damning (villkor 12)
- D3. Åtgärder som kan behövas för att motverka störande lukt (villkor 13)
- D4. Nya behandlingsmetoder och tekniker (villkor 24)
- D5. Nyttjande av avfall för anläggningsändamål (villkor 25)
- D6. Efterbehandling av hela verksamheten (villkor 27)
- D7. Sluttäckningen av deponin (villkor 28)
- D8. Rening av lakvatten under deponins efterbehandlingsfas (villkor 29)

EKONOMISK SÄKERHET

Bolaget ska ställa en ekonomisk säkerhet som ska täcka kostnaderna för efterbehandlingen av deponin och andra återställningsåtgärder som verksamheten kan föranleda. Den ekonomiska säkerheten ska ställas med ett sammanlagt belopp på 25 490 000 kronor, varav 12 050 000 kr avser deponin och 13 440 000 kr avser lagringen av farligt avfall. Säkerheten ska ges in till mark- och miljödomstolen för prövning innan tillståndet får tas i anspråk. Säkerheten ska ställas till, samt förvaras hos, Länsstyrelsen i Norrbottens län och godkännas av mark- och miljödomstolen.

Säkerheten ska ha följande konstruktion gällande deponin

Säkerhet (S) ska ställas för kostnader för sluttäckning (Sk) och efterbehandling (EBk) av deponin. Säkerhetens storlek ska beräknas för varje kalenderår enligt följande formel:

$$S = EBk + Sk; Sk = 330 \times (DY1 + DY2).$$

DY1 = ianspråktagen men ej täckt deponiyta per den 30 oktober det aktuella året.

DY2 = bedömd tillkommande yta under kommande år.

Bolaget ska senast den 15 november varje år lämna in underlag för beräkning av säkerheten för deponin för nästkommande år till tillsynsmyndigheten. Tillsynsmyndigheten får därvidlag en gång per år besluta om ändring av säkerheten för deponin.

Den totala säkerheten (avseende deponin samt lagring av farligt avfall) ska vart tredje år räknas upp efter ändringar i förhållande till KPI, med september 2025 som basmånad, varpå tillkommande säkerhet vid behov ska lämnas in till mark- och miljödomstolen.

IGÅNGSÄTTNINGSTID

Verksamheten ska ha satts i gång senast fem år från att denna dom vunnit laga kraft, annars förfaller tillståndet.

VERKSTÄLLIGHETSFÖRORDNANDE

Tillståndet får tas i anspråk även om domen inte har vunnit laga kraft.

Innehåll

DOMSLUT	3
BAKGRUND	19
MÅLETS HANDLÄGGNING	19
YRKANDEN M.M.	20
Bolagets yrkanden	20
Motparternas och remissinstansernas principiella inställning	21
Länsstyrelsen Norrbottens län (länsstyrelsen)	21
Miljö- och byggnämnden, Bodens kommun (nämnden)	21
Sametinget.....	21
Jonas Christensens huvudmän.....	21
Övriga parter	22
VILLKOR M.M.	23
Bolagets förslag.....	23
Ekonomisk säkerhet.....	28
Uppskjutna frågor.....	30
Provisorisk föreskrift	31
Delegation.....	32
Remissinstansernas och motparternas förslag på villkor.....	32
Länsstyrelsen.....	32
Miljö- och byggnämnden.....	32
Sametinget.....	33
Jonas Christensens huvudmän.....	34
Bolagets bemötande av remissinstansernas och motparternas villkorsförslag	36
BOLAGETS ANSÖKAN OCH KOMPLETTERINGAR	38
Tidigare avgöranden.....	38
Lokalisering	39
Planförhållanden.....	39
Samråd	40
Teknisk beskrivning	41
Mottagning av avfall.....	44
Lagring av avfall	45
Förbehandling av avfall	45
Jordbehandling	48
Återvinning av metaller ur slagg och stoft.....	49

Deponering	50
Hantering av dag- och lakvatten.....	52
Koder i miljöprövningsförrordningen.....	55
Industriutsläppsverksamhet, IED-verksamhet	55
7 kap. miljöbalken	55
Miljökonsekvensbeskrivning	55
Miljökvalitetsnormer för vatten	56
Boendemiljö och friluftsliv	57
Naturmiljön	58
Landskapsbild	58
Rennäring	58
Försvaret	59
Energianvändning.....	59
Transporter	59
Utsläpp till luft	60
Risk och säkerhet.....	60
Allmänna hänsynsreglerna	60
INKOMNA YTTRANDE I HUVUDSAK.....	61
Utsläpp till vatten	62
Länsstyrelsen.....	62
Bolagets bemötande.....	65
Avfallsslag som avses deponeras	67
Länsstyrelsen.....	67
Bolagets bemötande.....	67
Avfall för anläggningsändamål	68
Länsstyrelsen.....	68
Bolagets bemötande.....	69
Lagring av farligt avfall	70
Länsstyrelsen.....	70
Ekonomisk säkerhet	71
Länsstyrelsen.....	71
Bolagets bemötande.....	71
Tidsbegränsning	72
Länsstyrelsen.....	72
Bolagets bemötande.....	72

Geologisk barriär och anläggande av ny deponietapp.....	73
Länsstyrelsen.....	73
Bolagets bemötande.....	73
Avslutningsplan.....	74
Länsstyrelsen.....	74
Bolagets bemötande.....	74
Miljö- och byggnämnden.....	74
Bolagets bemötande.....	75
Sametinget	79
Bolagets bemötande.....	79
Svarthjörnsbyns byautvecklingsförening.....	80
Bolagets bemötande.....	80
Jonas Christensens huvudmän	81
Bolagets bemötande.....	92
Sören och AnnSofie Everos samt Tomas Tjäder	99
Bolagets bemötande.....	100
Roger och Eva Karlsson	101
Bolagets bemötande.....	101
Maria Nordmark.....	101
Bolagets bemötande.....	102
DOMSKÄL.....	103
Miljökonsekvensbeskrivningen och den specifika miljöbedömningen.....	105
Tillstånd och tillåtlighet.....	105
Allmänna hänsynsreglerna (inklusive planer m.m.).....	105
Miljökvalitetsnormen för vatten.....	106
Inlösen/ersättning	113
Natura 2000-tillstånd	113
Deponihöjd.....	114
Tidsbegränsning av tillståndet.....	114
Sammanfattande bedömning tillstånd och tillåtlighet	115
Villkor.....	115
Uppskjuten fråga, utredningsvillkor.....	127
Provisoriska föreskrifter	130
Delegation	131
Ekonomisk säkerhet	131

Igångsättningstid	134
Verkställighet	134

Bilagor

1. Farligt avfall som får deponeras (avfallskoder)
2. Icke-farligt avfall som får deponeras (avfallskoder)
3. Icke-farligt avfall som får återvinnas (avfallskoder)
4. Överklagandehänvisning

BAKGRUND

NG Nordic Sweden AB (NG Nordic eller bolaget) bedriver idag verksamhet på avfallsanläggningen på fastigheten Svartbjörby 2:65 i Bodens kommun avseende mottagning, sortering, förbehandling, lagring behandling och deponering av avfall. Anläggningen är lokaliserad till ett område som av Bodens kommun är avsett att utvecklas till ett nytt innovationscentrum inom miljö- och återvinningsteknik med verksamheter som är inriktade på bland annat avfallshantering och återvinning.

Bolaget har utvecklat olika behandlingsmetoder för förorenade jordar och ser nu en möjlighet att inom anläggningen fortsätta utvecklingsarbetet och återvinna metaller ur olika metallhaltiga avfall. Vid anläggningen har en deponi konstruerats och där kan sådant avfall som inte idag lämpar sig för materialåtervinning slutligt omhändertas på ett säkert sätt. Ansökan gäller tillstånd till fortsatt och utökad verksamhet omfattande deponering och hantering av farligt avfall och icke farligt avfall enligt 9 kap. miljöbalken. Det nuvarande tillståndet gäller till och med 31 december 2025. Bolaget har bedrivit verksamheten under det tillståndet från år 2022.

Bolaget har under handläggningen av målet bytt namn; vid ingivande av ansökan var bolagets namn Fortum Waste Solutions Aktiebolag, vilket den 31 mars 2025 ändrats till NG Nordic Sweden Aktiebolag. Båda namnen kan förekomma i domen.

MÅLETS HANDLÄGGNING

Ansökan kom in till mark- och miljödomstolen den 3 april 2024. Målet skickades på en s.k. kompletteringsrunda. Inkomna synpunkter på kompletteringsbehov redovisas inte särskilt i denna dom. Efter en period av kompletteringar från bolaget enligt flera förelägganden från domstolen och önskemål från bland annat Länsstyrelsen i Norrbottens län (länsstyrelsen) och Miljö- och byggnämnden i Bodens kommun (nämnden) kungjordes ansökan och miljökonsekvensbeskrivningen den 27 november 2024. Yttranden över ansökan har kommit in från länsstyrelsen,

nämnden, Trafikverket, Sametinget, ett antal privatpersoner, Svarbjörnsbyns byasamfällid samt Svarbjörnsbyns byautvecklingsförening. Bolaget har getts tillfälle att bemöta dessa.

Mark- och miljödomstolen har hållit huvudförhandling i målet samt syn på platsen för verksamheten den 28–29 april 2025.

YRKANDEN M.M.

BOLAGETS YRKANDEN

NG Nordic Sweden Aktiebolag (bolaget) har yrkat tillstånd enligt 9 kap. miljöbalken till fortsatt och utökad verksamhet vid bolagets anläggning på fastigheten Svarbjörnsbyn 2:65 i Bodens kommun avseende

- mottagning, sortering, förbehandling och lagring av inkommande avfallsfraktioner av avfallsslag angivna i bilaga 4 till bolagets inlägga den 3 september 2024 om maximalt 160 000 ton per år, varav maximalt 160 000 ton farligt avfall,
- lagring av 120 000 ton avfall vid ett och samma tillfälle, varav maximalt 40 000 ton farligt avfall,
- behandling av maximalt 100 000 ton förorenade jordmassor per år, varav maximalt 100 000 ton farligt avfall,
- deponering av maximalt 120 000 ton avfall per år, varav maximalt 120 000 ton farligt avfall samt
- behandling genom utvinning av metaller ur maximalt 100 000 ton metallhaltigt avfall per år, varav maximalt 100 000 ton farligt avfall.

Bolaget yrkar vidare att domstolen ska

- bestämma igångsättningstiden enligt 22 kap. 25 § andra stycket miljöbalken till fem år från lagakraftvunnet tillstånd,
- förordna att tillståndet får tas i anspråk även om det inte har vunnit laga kraft enligt 22 kap. 28 § miljöbalken vad avser verksamhet som omfattas av gällande tillstånd samt
- godkänna den till ansökan bifogade miljökonsekvensbeskrivningen.

MOTPARTERNAS OCH REMISSINSTANSERNAS PRINCIPIELLA INSTÄLLNING

Länsstyrelsen Norrbottens län (länsstyrelsen)

Länsstyrelsen tillstyrker ansökan, under förutsättning att de villkor som de föreslagit föreskrivs.

Miljö- och byggnämnden, Bodens kommun (nämnden)

Nämnden tillstyrkte ansökan inledningsvis och hade också synpunkter på villkor.

Under slutanförandet på huvudförhandlingen framförde dock nämnden att de inte anser att bolagets resonemang kring Lörbäcken och miljökvalitetsnormerna håller. De ifrågasätter om man kan bevilja ett tillstånd till en verksamhet baserat på en mätosäkerhet i en analys som dessutom kommer att konverteras till ett medelvärde och framförde att det måste finnas ett bättre underlag.

Sametinget

Sametinget har inte lämnat någon inställning till yrkandena men anser att miljökonsekvensbeskrivningen och rennäringsanalysen är godtagbar. Vidare framför Sametinget att ett tillstånd ska förenas med villkor till skydd för det allmänna rennäringsintresset och framför krav på instängsling och kompensation för bete.

Jonas Christensens huvudmän

Ett antal privatpersoner samt Svartbjörnsbys bysamfällad genom ombud Jonas Christensen yrkar i första hand att mark- och miljödomstolen ska avslå sökandens ansökan om tillstånd.

I andra hand yrkas att ansökan ska avvisas.

I tredje hand, och för det fall att tillstånd meddelas, yrkas att villkoren justeras på det sätt som yrkas.

För det fall att tillstånd meddelas ska följande preciseras:

Bolaget ges tillstånd till att under 10 år totalt få deponera X ton avfall per år, varav X ton får utgöra farligt avfall.

Sammantaget får på platsen deponeras högst 1 500 000 ton avfall varav X ton är farligt avfall.

De mängder avfall av olika kategorier som får omhändertas, deponeras eller lagras måste specificeras med utgångspunkt i avfallskoderna.

Den sökta verksamheter ska även tillståndsprövas enligt 7 kap. 28 a § miljöbalken på grund av påverkan på Natura 2000-området Persöfjärden.

När det gäller mottagning, sortering, förbehandling och lagring av inkommande avfallsfraktioner av avfallsslag om maximalt 160 000 ton per år så måste det förtydligas att man förstår om detta är den samlade mängden av strecksatserna 2, 3 samt 5 samt att strecksats 5 är tillkommande mängd. Vidare måste det förtydligas om mängden för behandling av förorenade massor inkluderas i de 160 000 ton ovan.

Igångsättningsstid yrkas att den sätts till 3 år.

Vad gäller verkställighetsförordnande avstyrks detta.

Slutligen yrkas att miljökonsekvensbeskrivningen inte ska godkännas.

Övriga parter

Trafikverket har yttrat sig i tidigare avgränsningssamrådet avseende avfallsanläggning och har inga ytterligare synpunkter.

Svartbjörnsbyns byautvecklingsförening har framfört att de anser att den föreslagna platsen är högst olämplig för långvarig deponi av farligt avfall och att det finns risker med etableringen. Som det får förstås bestrider föreningen ansökan.

Sören Everos, AnnSofie Everos och Thomas Tjäder har framfört ett antal synpunkter på bland annat placeringen av anläggningen men ingen särskild inställning.

Roger och Eva Karlsson har framfört synpunkter på lokaliseringen och de får förstås så att de yrkar avslag på ansökan. Om ansökan beviljas kräver de att deras fastighet Svartbjörnsbyn 5:43 inlöses till nuvarande marknadsvärde.

Maria Nordmark har invänt mot placeringen av anläggningen.

VILLKOR M.M.

BOLAGETS FÖRSLAG

Bolaget har gett in förslag till villkor. Där bolaget har accepterat remissinstansernas förslag till villkor har dessa lagts in under bolagets förslag.

Bolaget föreslår att följande villkor ska gälla för verksamheten:

1. Om inte annat följer av nedan angivna villkor ska anläggningen och verksamheten — inbegripet åtgärder för att minska vatten- och luftföroreningar samt andra störningar för omgivningen — utformas och bedrivs i huvudsaklig överensstämmelse med vad bolaget uppgett eller åtagit sig i ärendet.
2. Bolaget ska hos Länsstyrelsen i Norrbottens län ställa säkerhet (S) för kostnader för sluttäckning (Sk) och efterbehandling (EBk) av deponin. Säkerhetens storlek ska beräknas för varje kalenderår enligt följande formel:

$$S = EBk + Sk; Sk = 330 \times (DY1 + DY2).$$

DY1 = ianspråktagen men ej täckt deponiyta per den 30 oktober det aktuella året.

DY2 = bedömd deponiyta tillkommande under kommande år.

EBk har i december 2024 beräknats till 10,4 MSEK och sluttäckningskostnaden per kvadratmeter har i januari beräknats till 330 SEK. Säkerheten, S, ska årligen räknas upp efter ändringar i förhållande till KPI (september som basmånad). Bolaget ska senast den 15 november varje år inkomma till länsstyrelsen med underlag för beräkning av säkerheten för nästkommande år. Vid oenighet mellan länsstyrelsen och bolaget ska tvistig fråga hänskjutas till mark- och miljödomstolen.

3. Mottagning av avfall och andra bullrande verksamheter får endast bedrivas helgfria vardagar måndag – fredag mellan klockan 06.00-18.00. Utökade verksamhetstider får ske undantagsvis efter godkännande av tillsynsmyndigheten, dock endast då akut behov av att ta omhand avfall vid anläggningen uppstår och maximalt vid tio sådana tillfällen per år.
4. Buller från verksamheten ska begränsas så att det utomhus vid bostäder inte ger upphov till högre ekvivalent ljudnivå än
50 dB(A) vardagar dagtid (kl. 06.00-18.00)
40 dB(A) nattetid (kl. 22.00-06.00)
45 dB(A) övrig tid

Arbetsmoment som typiskt sett kan ge upphov till momentana ljud över 55 dB(A) får inte utföras nattetid.

Begränsningsvärdena enligt första stycket ska kontrolleras genom mätningar vid bullerkällorna (närfältsmätningar) och beräkningar eller genom mätningar i berörda bostäder (immissionsmätningar). Kontroll ska ske senast två år efter det att tillståndet har tagits i anspråk och därefter så snart det har skett förändringar i verksamheten som kan medföra mer än obetydligt ökade bullernivåer och när tillsynsmyndigheten i övrigt anser att kontroll är befogat.

5. Lakvatten och förorenat dagvatten från deponi-, lagrings- och behandlingsytor samt transportvägar inom bolagets verksamhetsområde ska samlas upp och behandlas i en reningsanläggning.
6. Metod för rening av lakvatten under deponins efterbehandlingsfas ska presenteras för tillsynsmyndigheten senast tre månader efter det att driftsfasen ska upphöra.
7. [Villkorsförslaget har utgått]

8. Senast tre månader innan deponering i någon del av deponin avslutas ska bolaget redovisa till tillsynsmyndigheten hur sluttäckningen kommer att genomföras. Redovisningen ska innehålla uppgifter om sluttäckningens utformning, konstruktionsmaterial samt en tidplan för arbetet. Med slutlig höjd avses 51 meter över havet (m.ö.h.) i RH 2000, vilket motsvarar 20 meter över omgivande mark.
- 8a. För avfall där föroreningar inte kan kontrolleras i utgående vatten ska en särskild redovisning lämnas till tillsynsmyndigheten innan behandling eller deponering påbörjas. Redovisningen ska innehålla information om avfallets ursprung, föroreningsinnehåll, bedömd risk samt föreslagna hanteringsåtgärder. Vid behov ska anpassade försiktighetsåtgärder vidtas för att säkerställa att hanteringen av avfallet inte medför risk för negativ påverkan på miljö eller omgivning.
9. Bolaget får använda sig av samkaraktärisering för avfall, inklusive farligt avfall. Detta gäller leveranser om <50 ton per år per avfallsproducent, som baserat på tillgänglig information bedöms klara gällande mottagningskriterier för deponi för farligt avfall. Av dessa små mängder producerar bolaget ett nytt avfall som laktestas före deponering. Maximal mängd som får samkaraktäriseras uppgår till 5 000 ton/år och maximal tid för samkaraktärisering till ett år.
10. [Har utgått]
11. Arbetsfordon och lastbilar som kontaminerats med avfall ska rengöras utvändigt innan de lämnar avfallsområdet. Vatten ska samlas upp och ledas till dagvattendammen.
12. [Har utgått]

13. Dammande avfall med risk för spridning utanför verksamhetsområdet ska fuktas eller på annat sätt behandlas när det hanteras inom verksamheten, alternativt förvaras under tak eller täckas på annat sätt. Vatten ska samlas upp och ledas till dagvattendammen.
14. Bolagets verksamhetsområde ska i sin helhet vara inhägnat. Infarten till området ska ha låsbar grind som ska vara låst när anläggningen inte är bemannad. Stängslet ska kontrolleras regelbundet och eventuella skador repareras utan dröjsmål.
15. Bolaget ska på lämpligt sätt informera närboende samt berörd sameby om verksamheten. Boende ska informeras om hur man lätt kan komma i kontakt med bolaget via telefon eller e-post.
16. Ett aktuellt kontrollprogram ska finnas och följas. I kontrollprogrammet ska det finnas uppgifter om vilka parametrar som ska ingå i kontrollen, och det ska anges mätmetoder, mätfrekvens och utvärderingsmetoder. Ett reviderat kontrollprogram ska lämnas in till tillsynsmyndigheten senast sex månader efter det att mark- och miljödomstolens dom vunnit laga kraft.
17. Kemiska produkter och farligt avfall som uppkommer i den ansökta verksamheten ska hanteras så att spill och läckage inte kan nå avloppsledningarna eller omgivningen. Förvaring av flytande kemiska produkter och flytande farligt avfall ska ske på yta som är ogenomsläpplig för de aktuella ämnena, försedd med invallning eller annan konstruktion till skydd mot utsläpp samt i övrigt utformad så att nederbörd inte kan ansamlas.

Uppsamlingsvolymen inom respektive yta ska minst motsvara den största behållarens volym plus 10 % av de övriga behållarnas volym.

Absorptionsmedel ska finnas lättillgängligt vid respektive förvaringsplats.

Kemiska produkter som kan reagera med varandra ska förvaras åtskilda.

Förvaringen ska ske på ett sådant sätt att tillträde förhindras för obehöriga. Tankar och cisterner som saknar överfyllnadsskydd ska förses med nivåmätare och larm.

Alternativ till full invallning kan vara att behållaren är dubbelmantlad.

18. Farligt avfall och icke-farligt avfall som tas emot vid anläggningen och som inte är inert ska hanteras på ytor belagda med konventionell asfalt, betong eller andra material som bildar en svärgenomtränglig barriär för vatten. Övrigt avfall ska hanteras på ytor förstärkta med packat grus, makadam eller annat liknande material.
19. Senast tre månader innan anläggningsarbeten påbörjas ska bolaget till tillsynsmyndigheten redovisa en detaljerad beskrivning av bottenkonstruktionens utformning (geologisk barriär, bottentätning, dränering och lakvattenuppsamling), vattenavledande åtgärder samt en deponeringsplan. bolaget ska innan anläggningen påbörjas redovisa en plan för kvalitetssäkring av bottenkonstruktionen till tillsynsmyndigheten. Planen ska innehålla uppgifter om bottenkonstruktionens utformning, konstruktionsmaterial och utförande. Planen ska vidare innehålla uppgifter om när och hur återkommande besiktningar ska genomföras under arbetets gång samt när och hur en slutbesiktning ska ske. Av planen ska även framgå vilken oberoende kontrollant som utsetts att genomföra besiktningarna.
20. Avfallsmassor som används i konstruktioner under täta ytor, hårdgjorda ytor och tätskikt annat än i deponin ska bolaget varje gång ett nytt avfallsslag ska användas till tillsynsmyndigheten redovisa risker med användningen. Vad beträffar övriga avfallsmassor ska de kriterier som anges i Tabell 4 i Naturvårdsverkets handbok Återvinning av avfall i anläggningsarbeten (2010:1) uppfyllas.

21. Vid återkommande eller annat än helt tillfälliga störningar med lukt ska erforderliga skyddsåtgärder omedelbart vidtas i samråd med tillsynsmyndigheter för att minimera störningen.
22. I det fall avfall som innehåller fröer och rester av invasiva främmande arter ska tas emot och behandlas ska en anläggning inrättas för destruktions av fröer och rester av invasiva främmande arter.
23. Bolaget ska till tillsynsmyndigheten redovisa en insatsplan senast sex månader efter det att tillståndet har vunnit laga kraft.
24. Ej förbehandlat avfall får inte lagras på deponiytan.
25. Samtliga uppsamlingsdiken för lak- och dagvatten ska ha tätskikt.

Ekonomisk säkerhet

Enligt 15 kap. 34 § miljöbalken får tillstånd till verksamhet som omfattar deponering av avfall meddelas endast om verksamhetsutövaren ställer säkerhet enligt 16 kap. 3 § miljöbalken för de skyldigheter som gäller för deponeringsverksamheten. Såvitt avser deponeringsverksamhet är alltså kravet på säkerhet obligatoriskt. Enligt 16 kap. 3 § får krav på säkerhet ställas även för annan verksamhet än deponering. I denna del är bestämmelsen inte obligatorisk, utan behovet av säkerhet får prövas från fall till fall. Enligt förarbetena till miljöbalken (Prop. 1997/98:45, Del II s. 205) bör 16 kap. 3 § tillämpas framför allt på verksamhet som kan förutses bli avslutad inom viss tid. Så är inte fallet med den nu aktuella verksamheten. Den bedöms pågå under lång tid framöver, och något avslutande är inte planerat. Mot ovanstående bakgrund bör en säkerhet avseende deponin, enligt det förslag som bolaget i ansökan, vara tillräckligt.

Bolaget har efter fråga från domstolen redovisat kostnader för att ställa en ekonomisk säkerhet för lagringen av farligt avfall. Tre olika scenarier finns. För samtliga scenarier gäller antagandet att 25 % av massorna är skattepliktiga, resten

schaktmassor med f.n. ej avfallsskatt samt att borttransporten gäller för 40 000 ton farligt avfall varav 10 000 ton med avfallsskatt 744 kr/ton.

Scenario 1. Verksamheten drivs vidare på befintlig anläggning.

Scenariot bygger på att en annan aktör kan bedriva verksamheten med en normal kostnadsnivå.

Lastning, flytt till deponicell, övertäckning samt vattenrening och kontrollprogram

Kostnad: Flytt av massor till befintlig deponi 150 kr per ton

Totalkostnad för att flytta 40 000 ton: 6,0 MSEK

Avfallsskatt 744 kr/ton för 10 000 ton: 7,44 MSEK

Summa: 13,44 MSEK

Scenario 2. Massorna flyttas till bolagets egen deponi i Sundsvall

- Transport Boden-Sundsvall 550 km enkel väg
- Medelhastighet 70 km/tim
- Lastvikt 38 ton
- Fordonskostnad 1100 kr/tim

Transporttid 15,7 tim

Kostnad per vända: 17 285 kr = 454 kr/ton

Totalkostnad för att flytta 40 000 ton = 18,16 MSEK

Avfallsskatt 744 kr/ton för 10 000 ton: 7,44 MSEK

Summa: 25,6 MSEK

Då koncernen har pågående deponeringsverksamhet i Sundsvall, med tillstånd att deponera upp till 100 000 årligen, kan man flytta volymer dit. Det är osannolikt att båda verksamheterna upphör samtidigt.

Scenario 3. Massorna transporteras till extern part (Dåva Umeå)

- Transport Boden-Umeå 300 km enkel väg
- Medelhastighet 70 km/tim
- Lastvikt 38 ton
- Fordonskostnad 1100 kr/tim

Transporttid 8,57 tim

Kostnad per vända: 9427 kr = 248 kr/ton

Totalkostnad för att flytta 40 000 ton = 9,923 MSEK

Behandlingsavgift 650 kr/ton: 26 MSEK

Avfallsskatt 744 kr/ton för 10 000 ton: 7,44 MSEK

Summa: 43,3 MSEK

Beräknad säkerhet för deponin gällande år 2025:

Säkerhet (S) ställs till Länsstyrelsen för sluttäckning (Sk) och efterbehandling (Ebk)

Formel: $S = Sk + Ebk$

$Sk = 330 \text{ kr/m}^2 \times (\text{DY1 (ianspråkstagen ej sluttäckt yta)} + \text{DY2 (tillkommande ej sluttäckt yta nästkommande år)})$

– DY1: 5 000 m² 2025

– DY2 förväntad tillkommande yta 2026: 10 000 m²

– I dagsläget är $Sk = 330 \text{ kr/m}^2 \times 5\,000 \text{ m}^2 = 1\,650\,000 \text{ SEK}$

$Ebk = 10\,400\,000 \text{ SEK}$

$S = 12\,050\,000 \text{ SEK}$ för 2025

UPPSKJUTNA FRÅGOR

Bolaget föreslår att mark- och miljödomstolen ska skjuta upp avgörandet av frågan om villkor för utsläpp till vatten under en provotid med följande utredningsvillkor.

U1. Bolaget ska utreda storleken på utsläppen till vatten samt de tekniska och ekonomiska förutsättningarna att minska desamma. Utredningen ska omfatta de parametrar som framgår av P1 samt organiska ämnen.

U2. Parametrarna som framgår av P1 ska provtas innan och efter utsläpp av varje batch, med eftersträvan att fördela provtagningstillfällena jämnt över årstiderna. Ett provtagningsprogram ska upprättas. Inför utformning av provtagningsprogrammet ska samråd ske med tillsynsmyndigheten.

U3. Bolaget ska, utifrån villkor U1 och U2, presentera förslag till slutliga villkor senast tre år efter det att mark- och miljödomstolens dom vunnit laga kraft.

PROVISORISK FÖRESKRIFT

P1. Uppsamlad dag- och lakvatten ska behandlas i en reningsanläggning innan utsläpp till recipient. Halterna i utgående vatten ska innehålla följande värden:

Arsenik	10 µg/l
Bly	2 µg/l
Kadmium	0,2 µg/l
Krom (tot.)	20 µg/l
Koppar	10 µg/l
Kviksilver	0,1 µg/l
Nickel	30 µg/l
Zink	60 µg/l
Alifater C5-C35	10 mg/l
Aromater C8-C35	1 mg/l
PAH cancerogena	0,5 µg/l
PAH övriga	100 µg/l
PCP	50 µg/l
PCB total	0,1 µg/l
PFAS 11	0,09 µg/l
PFOS	0,01 µg/l
pH	6,0–9,0
TOC	60 mg/l
Susp. ämnen	60 mg/l
Oljeindex	10 mg/l
Totalkväve	25 mg/l
Totalfosfor	0,3 mg/l
Cyanid/varav fri	5/0,1 mg/l
NH4-N	15 mg/l

DELEGATION

Bolaget föreslår att mark- och miljödomstolen med stöd av 22 kap. 25 § 3 st. miljöbalken skall överlåta åt tillsynsmyndigheten att vid behov föreskriva villkor med anledning av bolagets redovisning enligt villkor 6, 8, 8 a, 19 och 20.

REMISSINSTANSENAS OCH MOTPARTERNAS FÖRSLAG PÅ VILLKOR

Bolaget har i flera fall ändrat sina villkorsförslag utifrån remissinstanserna och motparternas förslag, varför detta inte redovisas särskilt. Där remissinstanserna och motparternas synpunkter på villkor kvarstår redovisas dessa nedan.

Länsstyrelsen

Villkor 19. Tillsynsmyndigheten ska godkänna kvalitetssäkerhetsplanen innan anläggandet får påbörjas.

Länsstyrelsen har även en kommentar kring utredningsvillkoret. Lörbäcken är hårt ansatt och har otillfredsställande ekologisk status. Även om bolaget har relativt låga utsläpp av fosfor är det viktigt att bolaget tittar på de utsläpp de har och vilka åtgärder som kan vidtas så att utsläppen kan begränsas och vilken ytterligare rening de kan ha. Utöver detta ställer sig länsstyrelsen bakom nämndens synpunkter på utredningsvillkoret.

Den ekonomiska säkerheten ska täcka borttransporten av det avfall som lagras inom verksamheten.

Länsstyrelsen föreslår att tillståndet ska tidsbegränsas till att gälla i 20 år.

Miljö- och byggnämnden

Nämnden yrkar på att det ska föreskrivas ett villkor om att vattenledningssystemet ska dimensioneras för ett 100-års regn.

Vad gäller P1 yrkas ett tillägg på minst aluminium och uran till den provisoriska föreskriften.

Utöver detta finns skäl att genomföra en screening för att karakterisera lakvattnet ytterligare och nämnden föreslår ett screeningvillkor i likhet med det som yrkades i prövningen i mål M 444-24 för REBAB. Screening är lämplig att genomföras två gånger per år. Villkoret ska minst innefatta PFAS33, analyspaket för metaller, vanadin, antimon, krom-6 och barium ska absolut vara med. Vad gäller organiska ämnen vill de se organiska ämnen som kan anses vara förorenade ämnen som flamskyddsmedel och PCB.

Vidare anser de vad gäller U3 att två år är en för kort tid och yrkar på tre år i stället för två år.

Villkor 6. Villkoret ska förtydligas så att det framgår att metoden för rening ska godkännas av tillsynsmyndigheten alternativt att tillsynsmyndigheten ges en delegation.

Villkor 8. Det måste framgå vilket höjdsystem som gäller, förslagsvis RH 2000.

Villkor 9. Det behöver förtydligas den maximala mängden som kan samkarakteriseras och den maximala lagringstiden som en samkarakterisering kan pågå.

Villkor 20. Villkoret behöver förtydligas så att det framgår vad som gäller för avfall som inte finns listade i tabell 4 i Naturvårdsverkets handbok. Det behöver även förtydligas om avfall som utnyttjas för anläggningsändamål i farligt avfallsdeponin kan utgöras av farligt avfall.

Sametinget

Sametingets anser att i tillstånd för fortsatt och utökad verksamhet ska villkor för det allmänna rennäringsintresset ingå.

Sametinget bedömer att stängsling runt verksamhetsområdet är ett tillräckligt skyddsvillkor för rennäringen under förutsättning att bolaget tillsammans med andra

berörda aktörer gör ett avtal med samebyn om kompensation för utfodring och det merarbete som uppstår på grund av verksamheten. Att de föreslagna åtgärderna kan anses tillräckliga för att samebyn ska kunna fortsatt bedriva en ekonomiskt bärkraftig rennäring trots expansionen.

Jonas Christensens huvudmän

Generellt yrkar ombudet att villkoren ska samordnas med villkoren i mål M 444-24.

Villkor 3. Tillstyrker med följande ändringar

Dock vid maximalt 8 tillfällen per år och inte i samband med storhelger (nyår, påsk, pingst, midsommar eller julhelg) och inte heller under perioden 15 juni till 1 augusti.

Villkor 4. Tillstyrker bolagets förslag nu

Buller från verksamheterna får inte ge upphov till högre ekvivalent ljudnivå utomhus vid bostäder än följande begränsningsvärden

50 dB(A) Vardagar utom lördagar kl. 06.00-18.00

45 dB(A) lördagar, söndagar och helgdagar kl. 06.00-18.00

45 dB(A) kvällstid alla dagar kl. 18.00-22.00

(Verksamhet är förbjuden nattetid, i andra hand yrkas att:

40 dB(A) nattetid alla dagar kl. 22.00-06.00

Nattetid ska dessutom gälla att momentanvärden får uppgå till högst 55 dB(A) vid bostäder.)

De angivna begränsningsvärdena ska kontrolleras genom närfältsmätningar och beräkningar. Ekvivalentvärdena ska beräknas för de tidsperioder som anges ovan. Kontroll ska ske så snart det skett förändringar i verksamheten som kan medföra ökade bullernivåer eller när tillsynsmyndigheten begär det.

Villkor 6. Tillstyrker kommunens yrkande.

Villkor 8. Maximal höjd 40 m i RH 2000. Tiden ska sättas till sex månader.

Villkor 17. Uppsamlingsvolymen inom respektive yta ska minst motsvara den största behållarens volym plus 50 % av de övriga behållarnas volym och inte plus 10 % som bolaget föreslagit.

Villkor 19. Villkoret avstyrks och ombudet yrkar att utformningen av bottentätning, geologisk barriär, lakvattenhantering och sluttäckningen regleras i konkreta villkor redan i tillståndet.

Ombudet ändrar sig gällande prøvotiden och tillstyrker nu men anser att viktigt att villkoren är likalydande med villkor i mål 444-24, REBAB.

Hela anläggningen ska ha kapacitet att hantera minst ett 100-årsregn, utan att det sker översvämningar av förorenat vatten till omgivande marker.

Det ska preciseras att med termen hårdgjord yta avses tät yta.

Samtliga uppsamlingsdiken för lak- och dagvatten ska ha tätskikt.

Städning och underhåll på anläggningen ska genomföras regelbundet genom att bland annat alla hårdgjorda ytor ska sopas.

Energianvändningen på anläggningen ska följas upp regelbundet för att se hur den kan effektiviseras.

Samtliga fordon och maskiner som används inom verksamheten ska vara batteridrivna eller vara kopplade till det fasta elnätet.

Provtagningsrör ska sättas ut för att mäta föroreningshalten i grundvatten innan verksamheten driftsätts och det sedan ska kontrolleras regelbundet. Brunnar vid Altersjön och Svalgetbäcken ska provtas innan verksamheten påbörjas och sedan kontinuerligt en gång per år.

Bolaget ska ersätta jakträttsinnehavarna för det förlorade värdet av deras jaktmarker som försvinner i och med anläggningen.

**BOLAGETS BEMÖTANDE AV REMISSINSTANSERNAS OCH MOTPARTERNAS
VILLKORSFÖRSLAG**

Bolaget motsätter sig att vattensystemet ska utformas och dimensioneras efter ett 100-års regn och lämnar frågan till domstolen att besluta om.

Vad gäller den provisoriska föreskriften och aluminium och uran, så saknas det underlag att lämna förslag på begränsningsvärden för dessa parametrar. Bolaget är dock beredda att undersöka frågan och redovisa resultaten till tillsynsmyndigheten med ett förslag till begränsningsvärde om de finner att det är motiverat. Bolaget föreslår att domstolen överlåter till tillsynsmyndigheten att vid behov bestämma provisoriska begränsningsvärden för dessa två parametrar.

Nämnden har framfört att när det gäller vilket analyspaket som ska tillämpas ska syftet vara en bred kartläggning. Bolaget anser att det är tillräckligt att analysera PFAS24, och PFAS33 finns inte heller som analyspaket. Det finns indikationer på att PFAS24 kommer att vara reglerande. Vad gäller organiska ämnen har bolaget åtagit sig att utreda detta under prøvotiden och vill samråda med tillsynsmyndigheten om vilka ämnen som ska undersökas. Även gällande PFAS och paket för metaller vill bolaget att de vid utformningen av screeningen i samråd med tillsynsmyndigheten väljer ut vilka parametrar som ska analyseras. Bolaget accepterar en utredningstid på 3 år.

Villkor 6, där nämnden vill att tillsynsmyndigheten ska godkänna redovisningen alternativt att domstolen delegerar till tillsynsmyndigheten att föreskriva villkor, där anser bolaget att en delegering är att föredra.

Villkor 9, bolaget preciserar att mängden som samkaraktiseras maximalt får uppgå till 5 000 ton/år och maximal tid för samkaraktiseringen är ett år.

Villkor 20, användning av avfallsmassor. Naturvårdsverkets handbok avser inte alla typer av föroreningar. Ståndpunkten är dock att handboken är konstruerad utifrån de massor som ska användas och bör vara uttömmande. Bolaget vidhåller förslaget.

Villkor 3, mottagningstider. Ett tillfälle kan vara längre tid än en dag men inte längre än en helg. Bolaget vidhåller sitt förslag. Undantagen har som syftet att tillgodose samhällets intresse och att se till att avfall kan tas omhand avfall utanför ordinarie arbetstider akuta behov uppstår. Akuta behov kan till exempel vara vid händelse av en brand vid en industri eller om en tankbilsolycka inträffar då avfallet snabbt måste tas till en plats där det kan omhänderta utanför att skapa större förorening. Detta är en samhällsnytta. Vidare har tillsynsmyndigheten, eftersom de ska pröva om undantag kan ges, möjlighet att säga nej till undantag.

Villkor 8a. Bolaget håller fast vid den angivna höjden. Tiden för redovisning är anpassad till den tid som tillsynsmyndigheten behöver för att gå igenom redovisningen och besluta om villkor. Bolaget vidhåller även detta förslag.

Villkor 17. Att en invallning eller liknande ska ha en uppsamlingsvolymen inom respektive yta som minst motsvarar den största behållarens volym plus 10 % av de övriga behållarnas volym, vilket är ett standardvillkor och vedertagen praxis. Bolaget ser ingen anledning att frångå detta och vidhåller 10 %, till skillnad mot de 50 % som Jonas Christensens huvudmän yrkat.

Villkor 18 gällande att reglera hantering av avfallet på ytor. Bolaget vill inte precisera hårdgjord yta som tät yta, utan motsätter sig detta. Vid inlagor till domstolen har det presenterats hur ytorna ska vara beskaffade.

Bolaget vidhåller sitt förslag gällande villkor 19.

Bolaget har för avsikt att genomföra städning och underhåll på anläggningen och detta kan ses som ett åtagande. Något behov av att föreskriva ett särskilt villkor föreligger därför inte.

Vad gäller energianvändningen är inget villkor nödvändigt utan detta är redan reglerat av lagstiftning.

För elfordon osv. har bolaget bemött detta skriftligen och förklarat att villkoret inte är möjligt att uppnå fullt ut, vilket bolaget vidhåller.

För provtagningar av grundvatten så finns det redan ett krav i deponeringsförordningen att kontrollera grundvatten uppströms och nedströms deponin så bolaget anser att det inte behövs något särskilt villkor om detta.

Bolaget framför att risken för föroreningar av brunnarna är obefintlig eller i vart fall försumbar varför bolaget inte anser att det finns någon anledning att genomföra någon provtagning från deras sida.

Vad gäller att ersätta jakträtt så ska och kan inte ersättningskrav prövas i tillståndsmål, på samma sätt som inlösningskravet, utan sådana krav får i stället prövas via en stämningsansökan enligt 32 kap. miljöbalken.

BOLAGETS ANSÖKAN OCH KOMPLETTERINGAR

Bolaget har under målets handläggning justerat ett antal uppgifter som lämnats i den ursprungliga ansökan. Nedan lämnas en sammanfattande redogörelse över vad sökanden har angett i ansökan och i senare kompletteringar. Figurer och kartor som redogörs för nedan är översiktsbilder för läsbarhet och inte garanterat skalenliga.

TIDIGARE AVGÖRANDE

I beslut den 8 juli 2011 (dnr. 551-8691-10) och den 22 december 2020 (dnr. 551-13665-2019) lämnade Länsstyrelsen i Norrbottens län, Miljöprövningsdelegationen, Bodens kommun tillstånd till deponering och hantering av avfall vid Brändkläppens avfallsanläggning på fastigheterna Svartbjörnsbyn 2:53 och 2:36 i Bodens kommun. Båda dessa tillstånd gäller till och med den 31 december 2025.

Miljöprövningsdelegationen sköt upp avgörandet av frågan om villkor för utsläpp av lakvatten från deponering av farligt avfall under en provotid. Vidare har miljöprövningsdelegationen meddelat provisoriska föreskrifter som ska gälla under provotiden. En provotidsutredning med förslag på slutliga villkor ska redovisas till miljöprövningsdelegationen vid Länsstyrelsen i Norrbottens län senast tre år efter att deponeringen har inletts, det vill säga senast den 28 november 2026.

Bolaget har förvärvat del av fastigheten Svartbjörby 2:53 från kommunen. Denna del av fastigheten är avstyckad, och avstyckningen har beteckningen Svartbjörby 2:65. Det finns ett avtal mellan bolaget och kommunen genom vilket kommunen överlåtit del av den tillståndsgivna verksamheten till bolaget. Bolaget har skickat en upplysning enligt 32 § förordningen (1998:899) till tillsynsmyndigheten (Miljö- och byggheten vid Samhällsbyggnadsförvaltningen i Bodens kommun) om att de tagit över den verksamhet som bedrivs på Svartbjörby 2:65 från kommunen. Tillsynsmyndigheten har därefter meddelat bolaget föreläggande om försiktighetsmått genom beslut den 6 mars 2023 (dnr. MB-2022-830).

Restproduktbearbetning i Boden AB (REBAB) bedriver verksamhet enligt delar av tillståndet på fastigheterna Svartbjörby 2:53 och 2:36. REBAB har liksom NG Nordic ansökt om ett nytt tillstånd, vilken prövas i mål M 444-24.

LOKALISERING

Anläggningen ligger nordost om centrala Boden, öster om Svartbjörby och söder om Altersjön. Bolagets fastighet Svartbjörby 2:65 omfattar totalt 21,5 ha.

I direkt anslutning till bolagets verksamhetsområde finns kommunens avfalls- och återvinningsanläggningar där kommunens bolag REBAB bedriver verksamhet. I närheten finns också BDX, S Nordmark AB, Hansén Maskin och Svalget Återvinning. Detta område avgränsas av riksvägarna 383 och 356 samt av en kraftledning i öster. Söder om anläggningen pågår förberedande arbeten för H2 Green Steel.

Inför etablering av en anläggning i norra Sverige har bolaget utrett möjliga lokaliseringar i Malmfälten (Kiruna, Gällivare och Pajala) och i Boden. Lokaliseringarna vid Malmfälten var inte lämplig på grund av att de avfallsströmmar som finns i de områdena, utöver de från gruvindustrin, var små. Dessutom är etablering i dessa områden ogynnsam på grund av rennäringen i områdena.

Boden å andra sidan är en del av det största befolkningscentrat i Norrbotten och det har klara logistiska fördelar då trafiken kanaliseras ner till eller förbi Boden-Luleå. I området finns behov av att åtgärda förorenade områden, industrier, gruvverksamhet, skogsindustrier med mera. Dessutom hade Bodens kommun förberett planerandet av lokalisering av miljöteknisk verksamhet. Vidare finns en anda av entreprenörsverksamhet i kommunen som gynnar etablering av industrier och därmed behov av en allsidig avfalls- och återvinningsanläggning. Efter det att bolaget förvärvat fastigheten av Bodens kommun beslutades att H2GS skulle etablera sitt stålverk i Boden, vilket innebär att det finns stort behov av materialåtervinning i närområdet.

PLANFÖRHÅLLANDEN

Kommunens gällande översiktsplan har antagits av kommunfullmäktige i juni 2017. Bolagets avfallsanläggning ingår i utbredningsområde för verksamheter benämnt "VU9 Boden Cleantech Center/Brännkläppen och Svalget". I översiktsplanen anges följande rörande detta område: "Verksamhetsområde som omfattar befintlig

avfallsanläggning och bergtäkt. Strategiskt läge genom förbindelser med väg 356. Verksamhetsområdet föreslås med viss utvidgning från befintlig verksamhet för framtida expansion inom framför allt innovationsområde för miljöteknik. Ligger i stor utsträckning utanför verksamhetsområde för vatten och avlopp. Eventuell anslutning till området med järnvägsspår bör utredas vidare. Plan- och lovärenden ska remitteras till Försvarsmakten.”

Fastigheten Svartbjörnsbyn 2:65 omfattas ännu inte av någon detaljplan. En detaljplan för ”Boden Cleantech Centrum”, vilken bl.a. omfattar bolagets fastighet, är dock under utarbetande. Av information på Bodens kommuns hemsida framgår följande rörande det pågående arbetet med detaljplanen: ”Utveckling av ett nytt innovationscentrum inom miljö- och återvinningsteknik kommer att ske på Boden Cleantech Center. Inriktningen är att stärka och lokalisera verksamheter som kräver större ytor och som har en verksamhetsinriktning på avfallshantering, återvinning, bearbetningar av material samt produktifiering med koppling till miljöteknik. Detaljplanens syfte är att möjliggöra avfalls- och deponiverksamhet samt material-återvinning och annan verksamhet inom Boden Cleantech Center. Planläggning sker för teknisk anläggning, industri samt allmän plats NATUR vid de båda infarterna till området. Dagvattenhanteringen behöver säkerställas och vattenflödet inom planområdet ska efterlikna det naturliga flödet som huvudsakligen finns där redan idag. Delar av området planläggs därför för allmän plats NATUR1 med enskilt huvudmannaskap. Gatorna inom området planläggs som allmän plats GATA1 med enskilt huvudmannaskap. Marken ska vara tillgänglig för allmän körtrafik.”

Verksamheten inom anläggningen strider inte mot några riksintressen och är förenlig med kommunens översiktsplan och de intentioner som finns för en planerad detaljplan.

SAMRÅD

Den planerade verksamheten är tillståndspliktig enligt flera olika paragrafer i 29 kap. miljöprövningsförordningen, exempelvis 29 kap. 20 § och medför där automatiskt betydande miljöpåverkan enligt 6 § miljöbedömningsförordningen. Samrådet har genomförts med utgångspunkt från att den sökta verksamheten ska anses ha betydande miljöpåverkan och något undersökningssamråd har därför inte skett innan avgränsningssamråd.

Samrådsförfarandet inleddes med ett sammanträde med Länsstyrelsen i Norrbottens län och Miljö- och byggenheten vid Samhällsbyggnadsförvaltningen i Bodens kommun den 23 augusti 2023.

Vidare har skriftligt samråd genomförts med enskilda, allmänheten, myndigheter och organisationer. Samrådet har annonserats i Norrbottenskuriren den 12 september 2023 och den 1 oktober i gratistidningen Boden.

Under samrådet har det getts möjligheter att inkomma med synpunkter på den framtida verksamheten enligt beskrivning i samrådsunderlag som gjorts tillgängliga.

TEKNISK BESKRIVNING

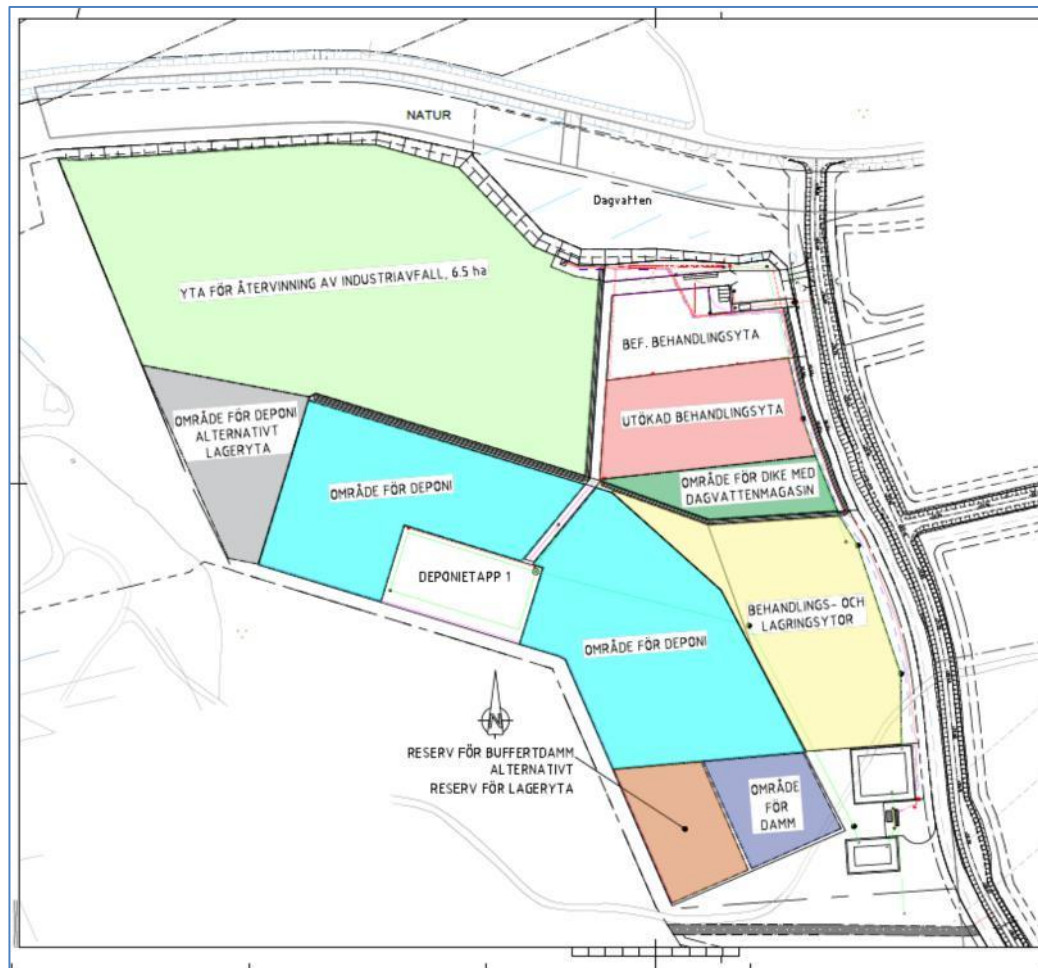
Nedan redovisas valda delar av den tekniska beskrivningen.

I den framtida verksamheten avses maximalt totalt 160 000 ton avfall, varav hela mängden kan utgöra farligt avfall, tas emot och behandlas per år. Avfall som avses behandlas vid anläggningen kommer från stålindustri (exempelvis ljusbågsugns-slagg), gruvindustri (slag, farligt avfall), skogsindustri (rejekt), övrig industri (blästersand, styckegods, m.m.), kommun/stat/SGU (förorenad jord, tjärasfalt), insamlingsbolag (farligt avfall styckegods, hotmix), entreprenörer (rivningsmassor, betong, jord från sanering), värmeverk (askor) samt Försvarsmakten och transportörer (diverse avfall).

Anläggningen för den sökta verksamheten avses utgöras av:

- Mottagningsområde
- Lagringsytor
- Förbehandlingsenheter/-ytor
- Ytor för behandling av förorenade jordmassor
- Anläggning för utvinning av metaller ur slagg
- Deponi
- Dagvattensystem och uppsamlingsmagasin för dagvatten
- Lakvattensystem och uppsamlingsmagasin för lakvatten
- Reningsverk för lakvatten, förorenat dagvatten och processvatten

Ytor för avfallsverksamheten anordnas successivt. Planeringen för utbyggnaden av verksamheten har initialt omfattat ca 10 ha av fastigheten. Ansökan innebär att hela fastigheten i framtiden kan komma att tas i anspråk för avfallsverksamhet.

Figur 1. Översiktlig disposition av anläggningen

Mottagning kommer att ske på en asfalterad yta där det kontrolleras att avfallet stämmer överens med aktuell avfallsdeklaration och att korrekta uppgifter för avfallet lämnats. Därefter vägs avfallet, och uppgifter registreras i bolagets administrativa system i enlighet med avfallsförordningen (2020:614), förordningen (2001:512) om deponering av avfall och gällande föreskrifter registreras. Registrering av mottagna mängder farligt avfall sker också i Naturvårdsverkets avfallsregister.

Sortering kan ske med hjälp av siktar och magneter eller gravimetriskt. Förbehandling kommer att ske genom krossning, stabilisering, solidifiering och avvattning.

Lagring kommer att ske på särskilt iordningställda ytor och - i vissa fall - även i tält för att förhindra utlakning genom nederbörd. Ytorna kommer antingen att vara hårdgjorda eller asfalterade beroende på vilket slags avfall som lagras.

Behandling av förorenade jordmassor kommer att ske på olika sätt beroende föroreningarnas karaktär, exempelvis jordtvätt och biologisk behandling (BioSan).

Processvattnet från jordtvätten cirkuleras, men viss avblödning sker till vattenreningsanläggningen. Behandlingen kommer att ske på asfalterad yta med avrinning till dagvattendammen.

Behandling av oljeslam kommer att ske genom avvattning i en slamficka under tak. Oljan skiljs sedan av med oljeskimmer, medan vattnet leds till vattenreningsanläggningen. Sedimenterat material behandlas biologiskt.

Utvinning av metaller ur metallhaltigt avfall (slagg och stoft) kommer att ske mekaniskt och/eller kemiskt.

Deponering kommer att ske i etapper, och inför varje etapp kommer bolaget att för tillsynsmyndigheten redovisa konstruktionsritningar och detaljbeskrivningar, en beskrivning av hur arbetet ska genomföras, hur masshanteringen ska utformas och hur anslutning till befintliga deponietapper ska ske, en tidsplan samt en redogörelse för planerade skyddsåtgärder. Geologisk barriär, botten tätning, lakvattenhantering och sluttäckning kommer att utformas i enlighet med de krav som ställs i förordningen (2001:512) om deponering av avfall. Under varje etapp kommer deponering att ske i kampanjer, och efter varje kampanj kan det deponerade avfallet komma att mellantäckas. Som konstruktionsmaterial i deponin kan avfall komma att användas, under förutsättning att det uppfyller kraven för mindre känslig markanvändning (MKN).

Området för infart/utfart, vägning, hjultvätt och personalutrymmen är benämnda ”bef. behandlingsyta” och ”utökad behandlingsyta” behålls under hela verksamhetstiden.

Södra delen av området reserveras för lagring och behandling av lak- och dagvatten. Magasineringsvolymerna utökas vid behov vartefter verksamhets- och deponeringsytor byggs ut.

Deponeringsområdet byggs ut på så sätt att tillkommande deponeringsytor ansluts till befintlig/befintliga.

Återvinning i form av lagring och behandling av industriavfall avses ske inom område markerad med grön färg i Figur 1 i norra delen av området. Ytor för upplag av snö anordnas på lämpliga platser inom området, smältvatten avleds liksom annat nederbördsvatten till dagvattendamm.

Vid iordningställande av nya ytor sker först avtäckning och avtäckt material läggs upp inom området. Därefter schaktas ytor till önskad nivå och beläggs med stenkross alternativt används inert behandlat avfall såsom betong, tegel, klinker, kakel, porslin och utsorterad sten som konstruktionsmaterial. Dräneringsledningar och diken anordnas varefter ytan iordningställs för aktuell typ av verksamhet. Kring verksamhetsområdet anordnas avskärande diken som ansluter till recipienten (Mjösjön).

Insynsskydd mot vägar kan komma att anordnas med inert behandlat avfall såsom betong, tegel, klinker, kakel, porslin och utsorterad sten eller med annat lämpligt material som uppfyller gällande kriterier rörande liten risk för utlakning enligt Naturvårdsverkets anvisningar. Exempel på material som kan användas i det sammanhanget är sulfidjord blandat med grönlutsslam och bindemedel i form av kalk.

Mottagning av avfall

Mottagning av avfall sker på asfalterad yta i verksamhetsområdets nordöstra del. Här finns bl.a. våganläggning, hjultvätt, kontorsbyggnad och lossningsyta.

Innan avfall tas emot vid anläggningen har ett avtal träffats mellan kunden och bolaget och en deklaration av avfallet, det vill säga en beskrivning av avfallets typ, klassificering, innehåll, mängd osv har upprättats. De uppgifter om avfallet som därmed erhållits uppfyller de krav som gäller enligt avfallsförordning, deponeringsförordning och övriga gällande avfallsföreskrifter.

Vid ankomst till anläggningen genomförs visuell kontroll av att avfallet överensstämmer med aktuell avfallsdeklaration och att korrekta uppgifter om avfallet finns. Eventuella avvikelser hanteras enligt bolagets interna rutiner, vilket innebär att avfallet lagras till dess avvikelserna korrigerats. Skulle gällande tillstånd innebära att avfallet inte får tas emot vid anläggningen kommer det att skickas tillbaka till leverantören.

Inkommande fordon vägs på anläggningens fordonsvåg, lämnar av avfallet och vägs sedan igen på vägen ut från anläggningen.

Mottaget avfall registreras i bolagets administrativa system där uppgifter som krävs enligt avfallsförordning, deponeringsförordning och gällande föreskrifter registreras. Registrering av mottagna mängder farligt avfall sker också i Naturvårdsverkets avfallsregister.

I anslutning till verksamhetens mottagningsområde finns en hjultvätt som används vid behov för att förhindra att föroreningar sprids ut från anläggningen med fordon. Överskottsvatten från hjultvätt leds till dagvattendam. Bottenslam läggs i container för avvattning, avvattnat slam deponeras.

Sammanfattning av skyddsåtgärder vid mottagning av avfall

Avfallsdeklarationer ger god kunskap om varje enskilt avfall som ska tas emot så att skyddsåtgärder kan anpassas till det specifika avfallet. I enlighet med BAT-slutsatserna har bolaget upprättat och genomfört rutiner för karakterisering av avfall och förhandsgodkännande samt har rutiner för godkännande av avfall som mottas vid anläggningen på plats. Dagvatten från mottagningsytor avleds till dagvattendamm för behandling i reningsverk, alternativt utsläpp till recipient i de fall gällande utsläppsvillkor innehålls. Dammbekämpande åtgärder utförs vid behov.

Lagring av avfall

Lagring av avfall inför förbehandling, behandling, deponering eller innan uttransport från anläggningen kommer att ske på särskilt iordningställda ytor samt i vissa fall även i tälthall för att förhindra utlakning via nederbörd. Ytorna kommer antingen att vara hårdgjorda eller asfalterade beroende på typ av avfall. Dammbekämpning sker vid behov.

Den grundläggande utgångspunkten för hanteringen av avfall inom verksamheten är att all hantering och förvaring ska ske så att risken för spridning av föroreningar till omgivningen minimeras.

Förorenade jordar, impregnerat virke, slagg och andra typer av avfall med låg risk för urlakning av föroreningar förvaras på hårdgjord yta.

Flytande avfall förvaras inom en tät invallning som rymmer den största behållarens hela volym samt 10 % av de övriga behållarnas sammanlagda volym.

Avfall som förvaras i fat, kartong, IBC-behållare med mera ska lagras under fast tak, i tält eller under tät presenning.

Avfall som ska deponeras eller annat bulkavfall förvaras under fast tak, i tält eller under tät presenning. Detta gäller dock inte förorenade jordar, impregnerat virke, slagg och andra typer av avfall där risken för urlakning av föroreningar är liten.

Allt avfall som innehåller PFAS (per- och polyfluoralkylämnen) ska lagras på tätad yta och väderskyddet.

Avfall som lagrats flyttas vidare till avsedd behandlingsplats när behandling ska ske.

Sammanfattning av skyddsåtgärder vid lagring av avfall

Olika typer av avfall lagras avskilda från varandra för att avfall inte ska kontaminera varandra och för att enskilda avfall ska kunna identifieras. Lagring sker på ytor särskilt iordningställda för aktuell typ av avfall. Dagvatten samlas upp och avrinner till lagringsmagasin varifrån det släpps till recipient efter rening. Lagret anpassas till avverkningstakten för olika behandlingsmetoder.

Förbehandling av avfall

Avfall som ska deponeras eller behandlas på annat sätt kommer normalt att förbehandlas genom exempelvis sortering, krossning, stabilisering, solidifiering eller avvattning. Genom förbehandling kan vissa material komma att uppfylla kriterier för fortsatt hantering utanför anläggningen. De olika förbehandlingsmetoderna kommer att genomföras kampanjvis och vilket alternativ som väljs beror på behov. Det är därmed inte troligt att alla metoder sker samtidigt inom verksamheten. Därutöver kan andra alternativa metoder komma att bli aktuella efter samråd med tillsynsmyndigheten.

Sortering

Sortering innebär att ett avfall delas upp i olika fraktioner innan vidare behandling eller fortsatt hantering utanför anläggningen. Sortering kan exempelvis ske genom att avskilja stora stenar från en förorenad jord innan en jordtvätt eller att metaller sorteras ut från en bottenaska från avfallsförbränning varefter metallerna sänds till extern mottagare för materialåtervinning. Sortering kan bl.a. ske med hjälp av siktar, magneter eller gravimetriskt.

Genom att mekaniskt skilja olika fraktioner av material från varandra kan mängden förorenat material minska betydligt då huvuddelen av föroreningen oftast sitter på den fina fraktionen. Genom siktnings eller sortering kan stora delar av ett förorenat material därför friklassas och antingen användas som konstruktionsmaterial inom verksamhetsområdet eller skickas till extern mottagare.

Krossning

Vid behov av krossning sker detta i en mobil krossanläggning som ställs upp tillfälligt inom anläggningen.

Stabilisering

Stabilisering är en behandlingsmetod som används för att minska mobiliteten och biotillgängligheten hos en förorening genom att förändra dess kemiska förekomstform. Detta sker genom tillsats av stabiliseringsmedel. Exempel på tillsatsmedel är järnoxider, alkaliska material och organiskt material. Olika industriella restprodukter kan på grund av sitt innehåll av dessa ämnen nyttjas som stabiliseringsmedel. Stabiliseringsmedel väljs utifrån aktuell förorening och typ av avfall. Ibland krävs också tillsats av vatten. Materialen blandas maskinellt. Målet med behandlingen är att erhålla ett material som är stabiliserat för lång tid och som kan nyttiggöras eller är möjligt att deponera på en deponi för icke farligt avfall eller farligt avfall.

Stabilisering genom förfastning innebär att ett instabilt material förfastas genom avvattning eller tillsats av ett fastare material, eller både och. Vid tillsats av ett fastare material kan detta t.ex. avse utsorterat material.

Solidifiering

Med solidifiering avses en fysikalisk inneslutning av det förorenade avfallet i en matris med minskad genomsläpplighet (lägre hydraulisk konduktivitet) och därmed minskad utlakning av föroreningar.

Vid en solidifiering uppnås i regel också en stabilisering av avfallet och föroreningarna. På grund av den låga hydrauliska konduktiviteten kommer utlakningen att domineras av diffusion från den fasta kroppens yta, i stället för att vatten perkolerar genom avfallet och på det sättet för med sig föroreningar. Solidifiering kan användas för alla typer av föroreningar, men företrädesvis för oorganiska ämnen. Solidifiering medför också att avfallets hållfasthet- och deformationsegenskaper förbättras, vilket har betydelse för den fortsatta

hanteringen. Efter behandlingen kan det solidifierade materialet nyttiggöras eller omhändertas på deponi.

Avvattning

Avvattning görs genom lagring av blöta massor i bassänger alternativt slamfickor/ avvattningsytor med tydlig lågpunkt. Där sker passiv avvattning genom att jordpartiklarna sedimenterar till botten av bassängen och vattnet kan ledas bort genom ventiler. Alternativ till detta kan vara mekaniska avvattningsmetoder som t ex kammarfilterpress och silbandspress. Dessa avvattningsmetoder används även som slutsteg i jordtvätt.

Allt vatten som uppkommer vid avvattning behandlas som lakvatten och omhändertas genom att det leds till lakvattenbassäng och vidare till reningsanläggningen.

Hantering av jordar som kan vara kontaminerad med invasiva arter

Förorenade jordar som kan vara kontaminerade med material av invasiva arter måste förbehandlas för att minimera risken för spridning med behandlade massor. En anläggning för destruktion av fröer och rester av invasiva arter kan därför komma att etableras inom verksamheten. Anläggningen kan bestå av en mobil modul innehållande en till 95°C uppvärmd roterande trumma där frö och växtkontaminerad jord hettas upp, varvid alla fröer och eventuella rester av växtdelar dör. Den så förbehandlade jorden behandlas sedan med lämplig metod för att avlägsna eller bryta ner föroreningar. Ett alternativ till destruktion av fröer och rester av invasiva arter är att deponera dem och därmed hindra dem att spridas genom en form av kvävning.

Förbehandling av avfall som ska deponeras

Avfall som ska deponeras kommer att sorteras, stabiliseras eller på annat sätt förbehandlas för att uppfylla kraven i 14 § förordning om deponering av avfall (SFS 2001:512). Förbehandling som kan bli aktuell avser siktning, sortering samt stabilisering genom förfastning av instabila material.

När det gäller mindre leveranser av deponiavfall avser bolaget genomföra så kallad "samkaraktärisering". Samkaraktärisering innebär att avfall av ett och samma slag i mindre mängd än 50 ton/år och kund, vilket baserat på tillgänglig information bedöms klara mottagningskriterierna för deponi blandas till ett avfall. Av dessa små mängder producerar bolaget alltså ett nytt avfall av samma slag som de olika delmängderna som laktetas innan deponering, för jämförelse med gällande mottagningskriterier. Det sammansatta avfallet behandlas på samma sätt som om avfallet hanterats separat och syftet med blandningen är att underlätta hanteringen. Kontroll av TOC sker på varje enskild leverans innan blandning.

Sammanfattning av skyddsåtgärder vid förbehandling av avfall

Vid förbehandling av avfall säkerställs att förorenings-spridning till luft, mark och vatten minimeras med hjälp av bedömning av väder, invallning, sektions-avgränsningar och dylikt. Allt inkommande avfall vägs och registreras i våg-systemet. Därefter läggs materialet på avsedd plats inför behandling. Efter att behandling har utförts vägs avfallet innan inläggning i deponi eller annan typ av behandling.

Jordbehandling

Behandling av förorenade jordar kan ske på flera olika sätt beroende på typ av föroreningar. Nedan redovisas exempel på behandlingsmetoder som kan komma att användas, andra metoder kan bli aktuella i framtiden. Alla typer av behandling sker kampanjvis på asfalterad yta och vatten från ytorna leds för behandling i vattenreningsanläggningen.

Jordtvätt

Jordtvätt används i huvudsak för rening av metallförorenad jord, men kan även användas för avskiljning av andra typer av föroreningar som exempelvis PFAS. Behandlingsmetoden, som utförs kampanjvis under den varma delen av året, innebär att det finare materialet sorteras från det grövre genom siktning, skakning, sköljning samt spolning. Principen är att de grövre, mer lågförorenade massorna separeras i ett första steg. I de fall där det grövre materialet är förorenat kan det krossas och återföras till reningsprocessen. I steg två kan vatten tillsättas så att en slurry bildas. För att starta processen så går det åt ca 50-70 m³ vatten för att fylla systemet. Senare tillsätts ca 1-3 m³ i timmen beroende på mängden material och dess beskaffenhet. En våtskrubber avlägsnar sedan föroreningar som fäster vid jordpartiklarna. Slurryn fraktioneras gradvis upp i olika fraktioner vilka avvattnas. För att forcera utlakningen av föroreningar kan olika kemiska tillsatser användas som pH-justerare och tensider. Det kan dock fungera även utan tillsatser. Vid behandling av oljeförorenad jord, kan ett flotationssteg vara nödvändigt.

Större delen av processvattnet återcirkuleras i anläggningen. Utlakning av föroreningar i processvattnet är ofta liten och koncentrationen av föroreningar i det återvunna vattnet hålls på lämplig nivå genom tillsats av rent vatten. Andelen processvatten som inte återcirkuleras, restvatten, behandlas i ett särskilt vattenreningsverk inom jordtvättanläggningen.

Jordtvätt kan även användas för att behandla jordar förorenade med PFAS-föreningar. Dessa föreningar är vattenlösliga varför föreningarna överförs från jordpartiklar till tvättvattnet i jordtvättanläggningen. Detta vatten måste sedan tas om hand och renas separat. Det finns olika typer av reningstekniker som är lämpliga. Bolaget kan exempelvis använda den så kallade MAC-metoden där magnetiskt aktiverat kol tillförs tvättvattnet och där PFAS-föreningarna fastläggs på kolet som avskiljs i en magnetisk separator. Härfter tvättas föreningarna ur kolet med en biolösning (etanol) och koncentreras. Det renade magnetiska aktiva kolet

används på nytt. Den koncentrerade lösningen med PFAS skickas för destruktion genom högtemperaturförbränning.

Tvättade materialfraktioner från jordtvätt med kornstorlek över ca 200 µm kan normalt återanvändas. Finpartiklar, innehållande tungmetaller, fällt ut från tvättvattnet i fällningsanläggning och avvattnas varefter det deponeras i bolagets deponi.

Biologisk behandling

Jordar eller andra massor förorenade med organiska föroreningar som exempelvis petroleumkolväten kan behandlas biologiskt genom "BioSan" som är en metod där organiska föroreningar i jorden bryts ner med hjälp av bakterier, som tillsätts tillsammans med näringsämnen, vatten och luft vilka får cirkulera i ett slutet system för att snabbt få till stånd en hög nedbrytningshastighet. En syntetisk liner används som täckning för att förhindra emissioner till atmosfären samt för att medge avrinning av nederbörd och förhindra uttorkning. Under processen bildas koldioxid och vatten samtidigt som syre förbrukas. Behandlingstiden för en "normalt" förorenad jord med en halt opolära alifatiska kolväten av ca 5 000 – 10 000 mg/kg TS är vanligen ca 6 månader. Vid högre halter erfordras längre tid. Efter avslutad behandling rivs högen och utrustningen tas om hand för att kunna användas vid nästa biologiska behandling.

Sammanfattning av skyddsåtgärder vid jordbehandling

Vid förbehandling av förorenade jordar säkerställs att föroreningsspridning till luft, mark och vatten minimeras med hjälp av bedömning av väder, invallning, sektionsavgränsningar och dylikt. Allt inkommande avfall vägs och registreras i vågsystemet. Därefter läggs materialet på avsedd plats inför behandling. Efter att behandling är utförd vägs avfallet innan iläggning i deponi eller uttransport från anläggningen.

Återvinning av metaller ur slagg och stoft

Bolaget avser att utvinna metaller ur slagg och stoft. Återvinning kan ske mekaniskt och/eller kemiskt. Både magnetiska och icke-magnetiska metaller är möjliga att återvinna. Efter utvinningen kvarstår en restfraktion som i första hand avses att återvinnas genom produktifiering, i andra hand, då återvinning ej är möjlig, sker deponering. Med produktifiering menas att behandlat avfall ska uppfylla kraven i 15 kap. 9 a § miljöbalken och därmed upphöra att vara avfall

Sammanfattning av skyddsåtgärder vid återvinning av metaller ur slagg och stoft

Då utvinningen av metaller ur slagg sker inomhus består spridningen av föroreningar främst genom uppkomst av damm. För att minska spridning förses byggnaden eller tältet med forcerad ventilation. Personal som opererar anläggningen förses med andningsskydd.

Deponering

Nuvarande tillstånd medger deponering av maximalt 10 000 ton farligt avfall per år. Tillstånd söks nu för deponering av maximalt 120 000 ton per år, varav hela mängden kan komma att utgöras av farligt avfall. Avfallet som deponeras är av oorganisk natur och deponin omfattas därför inte av kravet att samla upp deponigas. En fullt utbyggd deponi kommer att rymma ca 4 miljoner m³ avfall. Redovisningen nedan utgör deponeringsplan för nu planerade deponietapper.

Regler för deponeringsverksamheten

Styrande för deponeringsverksamheten är, förutom gällande tillståndsbeslut, bestämmelserna i deponeringsförordningen (SFS 2001:512) och Naturvårdsverkets föreskrifter om deponering, kriterier och förfaranden för mottagning av avfall vid anläggningar för deponering av avfall (NFS 2004:10).

Förbehandling

Avfall som tagits emot för deponering kontrolleras och förbehandlas enligt vad som beskrivits ovan under rubrikerna ”Mottagning av avfall” och ”Förbehandling av avfall”.

Journalföring

I bolagets administrativa system registreras uppgifter om mängden avfall som deponerats samt avfallets egenskaper, ursprung och leveransdatum och i vilken etapp av deponin avfallet har deponerats.

Etappindelning

Utbyggnaden av deponiytor sker etappvis varefter behov uppkommer. Innan anläggningsarbetet påbörjas görs en anmälan till tillsynsmyndigheten med konstruktionsritningar och detaljbeskrivningar samt beskrivning av hur arbetet ska genomföras, masshantering, tidsplan, anslutning till befintliga deponietapper och planerade skyddsåtgärder.

Den första deponietappen är en deponi för farligt avfall och kommer att rymma ca 28 000 m³ avfall. Kommande nu planerade deponietapper byggs ut i anslutning till den första etappen.

Eventuellt kan det bli aktuellt att anlägga deponietapper för icke farligt avfall, samtliga deponietapper byggs ihop oavsett typ. Deponins totala höjd, inklusive topptätning och täckning, kommer inte att överstiga 20 m över den naturliga marknivån inom aktuell del av området.

Geologisk barriär och bottentätning

Avfallsceller konstrueras, utformas och sluttäcks enligt kraven för aktuella typer av avfallsdeponier i förordningen (2001:512) om deponering av avfall.

Den nu aktuella första deponietappen är en deponi för farligt avfall. Detta innebär att deponin anläggs ovanpå en konstgjord geologisk barriär som är minst 0,5 meter tjock samt ger ett skydd som är minst likvärdigt med en barriär som är 5 meter tjock och vars genomsläpplighet är högst $1,0 \times 10^{-9}$ m/s (vilket motsvarar att transporttiden för lakvatten att ta sig igenom barriären är minst 200 år). Under driftfasen ska deponin också vara försedd med en bottentätning, ett dränerande materialskikt som är minst 0,5 meter tjockt och ett uppsamlingssystem för lakvatten. Bottentätningen, materiaskiktet och uppsamlingssystemet ska konstrueras så att lakvatten inte läcker med mer än 5 liter per kvadratmeter och år.

Eventuellt framtida deponietapper för icke farligt avfall kommer att konstrueras enligt de krav som gäller för den typen av deponier. Skulle det bli aktuellt att samdeponera farligt och icke farligt avfall kommer aktuell etapp att konstrueras enligt reglerna för deponering av farligt avfall.

Lakvattenavledning

Deponins botten lutar ut mot lakvattendiken dit nederbörd på bottentätningen och lakvatten som avrunnit genom avfallet avleds.

Inläggning av avfall i deponin

Inläggning av avfall i deponin sker i kampanjer. Efter en kampanj kan den del av deponin som inte är försedd med topptätning komma att förses med en mellantäckning av HDPE-liner för att minimera inträgnen av vatten i deponin och därmed minimera utlakningen av föroreningar ur det deponerade avfallet.

Konstruktionsmaterial

Inne i deponin används konstruktionsmaterial för deponins slutliga stabilitet m.m. Som konstruktionsmaterial används avfall med goda byggegenskaper som förbehandlats inom anläggningen, exempelvis betong, tegel, klinker, kakel, porslin och utsorterad sten. Det avfall som används som konstruktionsmaterial under topptätningen väljs utifrån sina materialegenskaper.

Topptätning

Topptätning kommer att ske successivt varefter deponin uppnår full höjd. Deponins överdel ges slutlig form av avfall och/eller konstruktionsmaterial. Topptätningen för den första etappen görs därefter med 2 st bentonitmattor som täcks med 1,5 mm HDPE geomembran som svetsas ihop. Ovanpå topptätningen läggs ett dräneringslager om 300 mm. Topptäckning sker därefter med massor som uppfyller Naturvårdsverkets kriterier för mindre känslig markanvändning (MKM). Dessa massor kan utgöras av massor som behandlats vid anläggningens jordbehandlingsanläggningar.

Avslutningsplan

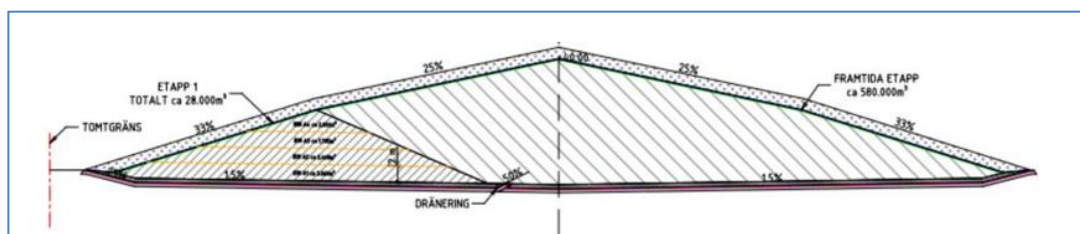
Avslutningsnivån för deponin är högsta 20 meter över omgivande marknivå inklusive sluttäckning. En avslutningsplan har lämnats in i målet. Avslutningsplanen är framtagen för att säkerställa att deponin avslutas och återställs på ett sätt som uppfyller relevanta lagkrav och tillstånd, samtidigt som miljö- och hälsorisker minimeras. Sluttäckningen ska uppfylla kraven i 31 § förordning (2001:512) om deponering av avfall. Inför deponins avslutning kommer en detaljerad efterbehandlingsplan att tas fram och kommuniceras med tillsynsmyndigheten. Denna plan syftar till att säkerställa att deponin avslutas och övervakas på ett hållbart sätt, i enlighet med alla relevanta lagkrav och riktlinjer.

Deponins konstruktion, sammanfattning

Principen för den första deponiytans konstruktion framgår av Tabell 1 nedan. Principen för anslutning av tillkommande deponietapper till deponietapp 1 framgår av Figur 2.

Skikt	Tjockhet	Material
Skyddsskikt inklusive vegetationsskikt	1 500 mm	Jordmassor (MKM-kvalitet) + sådd och växtetablering
Avjämningskikt (mot avfall)		Jord eller grus
Geotextil (materialavskiljande lager)		Geotextil
Dräneringslager (övre)	300 mm	Sand/dräneringsmaterial
Topptätning (HDPE geomembran)	1,5 mm	HDPE-membran
Topptätning (bentonitmattor)	2 st.	Bentonitbaserade tätskikt
Avfall		Deponerat avfall
Materialseparerande skikt		
Dräneringslager (botten)	500 mm	Sand/dräneringsmaterial
Bottentätning HDPE geomembran*	1,5 mm	HDPE-membran
Bottentätning BES	500 mm	Bentonitblandad sand/stenmjöl, alternativt bentonitmatta med motsvarande konstruktion. <i>Bottentätningens lutning ska vara minst 2 % ut mot lakvattendikena.</i>
Morän/berggrund		Morän/berggrund som avjämnas för att få en plan och stabil deponibotten

Tabell 1. Deponiytans konstruktion

Figur 2. Schematisk bild av deponins form när framtida etapper anslutits till etapp 1.

Hantering av dag- och lakvatten

Verksamheten ger upphov till avloppsvatten i form av dagvatten, lakvatten från deponin och sanitärt spillvatten.

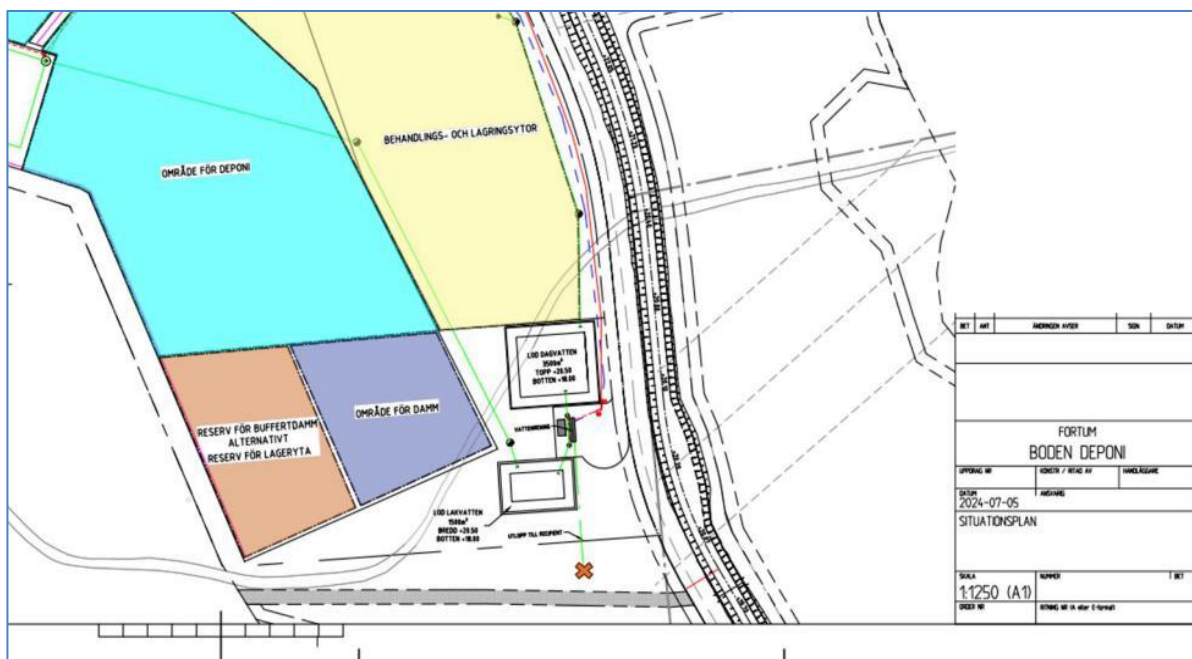
Dagvatten leds via öppna diken med bottentätning till en dagvattendamm. På motsvarande sätt leds lakvatten till en lakvattendamm. Båda dessa dammar är dimensionerade för att klara ett 20-årsregn med 24 timmars varaktighet med regnintensiteten 5,2 l/s. Lakvattnet renas i en reningsanläggning, varefter det kontrolleras och - om kontrollen visar på en acceptabel reningseffekt - leds ut via en naturlig våtmark och ett öppet dike till recipienten (Mjösjön).

Sanitärt spillvatten kommer att renas i en trekammarbrunn. Eventuellt släckvatten samlas upp i dagvattendammen.

Bolaget avser att rena både lak- och dagvatten i en reningsanläggning. Processen för hantering av dagvatten från bolagets verksamhetsområde kan sammanfattas enligt följande:

1. Uppsamling:
Dagvatten från hårdgjorda ytor, mottagningsytor och behandlingsytor leds till dagvattendammen. Hit leds även vatten från hjultvätten.
2. Rening:
Allt uppsamlat dagvatten pumpas från dagvattendammen till vattenreningsanläggning och renas.
3. Renvattendamm och provtagning:
Efter genomförd rening av lakvatten respektive rening av dagvatten leds renat vatten till en renvattendamm. Från denna damm tas representativa momentanprover i batcher när tillräcklig volym renat vatten har ackumulerats. Analysresultat avvaktas och inget ytterligare renat vatten tillförs renvattendammen innan analysresultaten föreligger. Utsläpp sker till utsläppspunkt markerad med rött kryss i Figur 3 efter godkända analysresultat. under pågående provtagningsprocess. Utsläppt volym till recipient mäts och dokumenteras.

Både reningskapacitet i vattenreningsanläggningen och lagringskapacitet för lak-, dag- och renvatten kommer att utökas efter behov vilket tidigare beskrivits i ansökan.

Figur 3. Ungefärlig utsläppspunkt från renvattendamm markerat med rött kryss.

Enligt bolagets uppfattning bör utsläppen till vatten med renat lak- och dagvatten regleras genom villkor avseende reningens effekt, det vill säga genom begränsningsvärden avseende utsläppen. Bolaget har föreslagit provisoriska begränsningsvärden och kommer att föreslå slutliga begränsningsvärden inom ramen för den kommande prøvotidsredovisningen.

Exempel på etablerade reningstekniker som används i liknande verksamheter och som bolaget kommer att utreda under den föreslagna prøvotiden

- Jonbytarfilter – Används för att selektivt avlägsna specifika joner, exempelvis PFAS, tungmetaller och andra oönskade ämnen från vatten.
- Aktivt kol – Effektivt för att adsorbera organiska föroreningar, inklusive vissa metaller, PFAS och andra mikroföroreningar.
- Fluorosorbning – En metod som är särskilt utvecklad för att reducera fluorbaserade föreningar såsom PFAS i vatten.
- Omvänd osmos – En membranteknik som kan användas för att rena vatten från både organiska och oorganiska föroreningar, inklusive salter, tungmetaller och PFAS.
- Fällning och flockning – Effektivt för att avskilja suspenderade partiklar och vissa lösta ämnen genom kemiska tillsatser och sedimentation.
- Biologisk rening – Processer där mikroorganismer används för att bryta ner och reducera organiska ämnen och kväveföreningar.

Erfarenheter från verksamheten vid bolagets liknande deponiverksamhet i Sundsvall visar att en kombination av olika reningssteg, såsom jonbytarfilter, aktivt kol och fluorosorbning, möjliggör utsläpp lägre än vad bolaget föreslagit som provisorisk föreskrift för den nu ansökta verksamheten.

Under prøvotiden kommer bolaget att utvärdera de ovan angivna reningsteknikerna och, i förekommande fall, även andra tekniker. Syftet med

denna utredning är att identifiera den kombination som passar verksamheten bäst.

Koder i miljöprövningsförordningen

Verksamheten bedöms omfattas av koderna 90.290-i, 90.320-i, 90.131, 90.141, 90.70, 90.30, 90.50, 90.110, 90.408-i, 90.406.i, 90.405-i, 90.435-i och 90.440 i 29 kap. miljöprövningsförordningen samt 90.15-i i 28 kap. samma förordning.

Del av verksamheten	Maximal mängd ton/år	Kod i miljöprövningsförordningen
Mottagning, sortering, förbehandling och lagring	160 000	90.30 B, 90.50 B, 90.70 B, 90.408-i B
Behandling av förorenad jord	100 000	90.435-i A, 90.440 A
Deponering	120 000	90.290-i B, 90.320-i A
Utvinning av metaller ur metallhaltigt avfall	100 000	90.405-i B, 90.406-i B
Anläggningsarbeten i verksamheten	Mängd utifrån behov	90.131 B, 90.141 C
Rening av avloppsvatten	Mängd utifrån behov	90.15-i B

Tabell 2. Bedömda verksamhetskoder

Industriutsläppsverksamhet, IED-verksamhet

Både befintlig och framtida verksamhet omfattas av industriutsläppsförordningens bestämmelser och utgör en industriutsläppsverksamhet enligt Industriutsläppsförordningen (2013:250). Detta innebär att det finns BAT-slutsatser om bästa möjliga teknik som gäller för verksamheten. En statusrapport enligt 1 kap. 23 § i denna förordning har tagits fram.

Inom ramen för Industriutsläppsdirektivet (direktiv 2010/75/EU) (IED) pågår ett arbete inom EU med att definiera BAT (Best Available Techniques) för ett antal industriella aktiviteter. Sådana BAT-slutsatser för avfallshanteringsverksamheter har utfärdats den 17 augusti 2018. I BAT-slutsatserna anges bl.a. vilken miljöprestanda som ska uppnås för vissa tekniker som används för att minska verksamhetens miljöpåverkan. Andra tekniker än de som beskrivs i slutsatserna kan användas om de ger ett miljöskydd som är åtminstone likvärdigt med de tekniker som beskrivits. Bolaget har redovisat hur de arbetar för att uppfylla gällande BAT-slutsatser i ansökan.

7 kap. miljöbalken

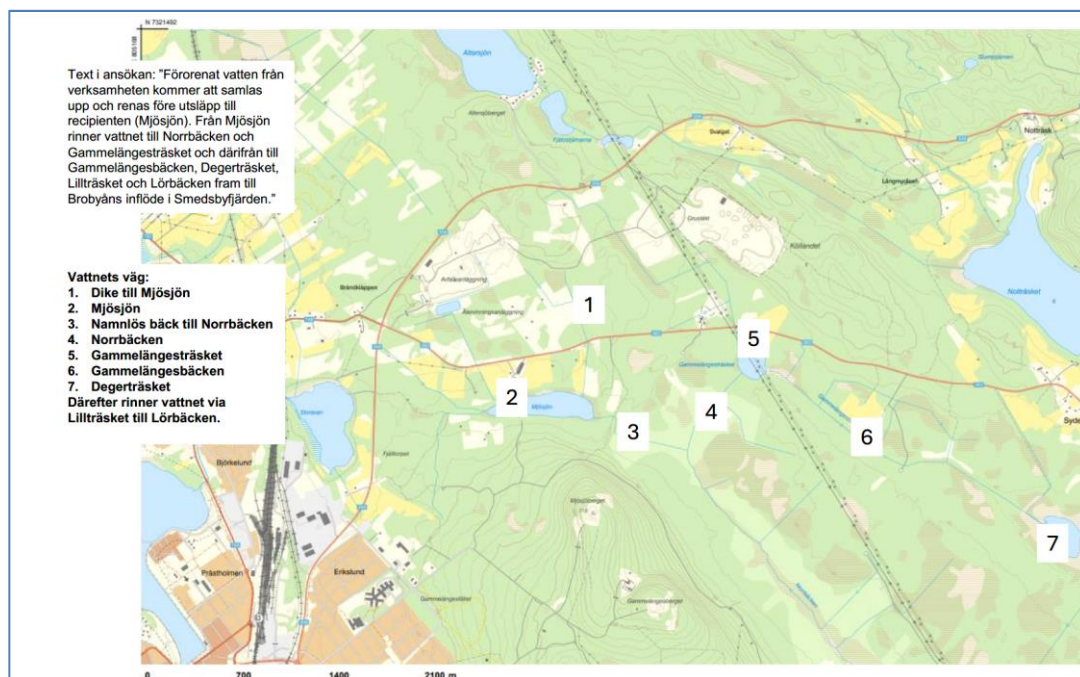
Den sökta verksamheten bedöms inte komma i konflikt med de intressen som skyddas genom bestämmelser i 7 kap. miljöbalken.

MILJÖKONSEKVENSBESKRIVNING

Nedan redovisas valda delar av den miljökonsekvenserna för verksamheten.

Miljökvalitetsnormer för vatten

Förorenat vatten från verksamheten kommer att samlas upp och renas före utsläpp till recipienten Mjösjön. Från Mjösjön rinner vattnet till Norrbäcken och Gammelängesträsket och därifrån till Gammelängesbäcken, Degerträsket, Lillträsket och Lörbäcken fram till Brobyåns inflöde i Smedsbyfjärden, se Figur 4. Lörbäcken (WA93367626) är en vattenförekomst med beslutade miljökvalitetsnormer som innebär god ekologisk status 2027 och god kemisk status med undantag för kvicksilver och PBDE. Dessa föroreningar är vitt spridda i miljön och mycket svåra att åtgärda och har ofta undantag i form av mindre stränga krav.

Figur 4. Vattnets väg

Gällande miljökvalitetsnormer för Lörbäcken är enligt Länsstyrelsens vatteninformationssystem VISS god ekologisk status senast år 2027 och god kemisk ytvattenstatus med undantag i form av mindre stängt krav för kvicksilver och polybromerade difenyletrar. För närvarande är den ekologiska statusen "otillfredsställande" och den kemiska statusen "uppnår ej god".

Bolaget har låtit utföra en recipientutredning av Lörbäcken som underlag för bedömning av om bolagets nuvarande provisoriska föreskrifter kan vara relevanta att ha som utgångspunkt för yrkanden om utsläppsvillkor i kommande tillståndsansökan. Av utredningen framgår att den nuvarande halten arsenik i Lörbäcken överskrider gällande gränsvärde för kemisk status. Skulle utsläpp av vatten från verksamhetsområdet i framtiden ske med halter i nivå med nu gällande provisoriska föreskrifter så skulle verksamhetens utsläpp innebära att miljökvalitetsnormerna för arsenik, kadmium och PFOS överskreds. Övriga bedömningsgrunder och gränsvärden skulle innehållas

Nya förslag till utsläppsvillkor baserat på beräknat påverkan på Lörbäcken med avseende på MKN för provisoriska föreskrifterna för lakvattnet från verksamheten (Länsstyrelsen Norrbotten, 2020) och på WRS förslag till utsläppsvillkor kopplat till det reningsbehov som finns kopplat till berörda recipienter (Mjösjön och Lörbäcken) (WRS, 2020) redovisas i tabell nedan. Föreslagna halter baseras på WRS föreslagna halter förutom PFOS. PFOS-halten beräknas behöva underskrida 0,01 µg/l för att inte riskera att försämra Lörbäckens status på ett otillåtet sätt eller äventyra möjligheten att uppnå MKN. Observera att detta förslag endast är baserat på de ämnen som omfattas av MKN. Ämnena PAH, PCP, PCB, PFAS11 och oljefraktionerna inkluderades inte i beräkningarna eftersom de inte omfattas av HVMFS 2019:25.

Ämne	Förslag till utsläppsvillkor µg/l
As	10
Cd	0,2
Cu	10
Cr	20
Hg	0,1
Ni	30
Pb	2,0
Zn	60
PFOS	0,01
NH4-N	15 000
Tot-P	300

Tabell 3. Förslag till utsläppsvillkor

SWECO har därvid utgått från utsläpp i nivå med de provisoriska föreskrifter som bolaget föreslår. Resultatet av bedömningen visar att Lörbäckens status inte kommer att påverkas i en omfattning som är otillåten enligt 5 kap. 4 § miljöbalken. Inte heller äventyras möjligheterna att uppnå god status enligt fastställd miljökvalitetsnorm.

En utredning avseende påverkan på Lörbäcken genom kumulerade utsläpp har också tagits fram. Slutsatserna i utredningen är att inte heller de kumulativa utsläppen innebär en försämring som är otillåten enligt 5 kap. 4 § miljöbalken eller äventyrar möjligheterna att uppfylla gällande miljökvalitetsnormer för berörd vattenförekomst.

Boendemiljö och friluftsliv

Vid Altersjön ligger drygt 20 fritids- och permanentus. De närmaste ligger ca 650 m från bolagets norra fastighetsgräns. Närmaste bostäder utöver de vid Altersjön ligger vid Brändkläppen, ca 1 200 m från bolagets fastighets västra gräns och strax väster om avfallsanläggningen Brändkläppen.

Transporter till och från fastigheterna vid sjön sker på väg som ansluter till väg 356 ca 100 m väster om in-/utfarten från bolagets verksamhetsområde. Området mellan väg 356 och bostads-/fritidshusområdet är bevuxet med skog. Sydväst om Altersjön ligger Alterberget med en högsta höjd 46 m.ö.h. eller drygt 20 m över omgivande mark.

Buller från transporter alstras från varje enskilt fordon varför ökad trafik inte nödvändigtvis medför ökad ljudnivå. Sammanfattningsvis kommer verksamheten inte att orsaka så höga bullernivåer vid bostäder att gällande riktvärden för permanentbostäder eller fritidsbostäder uppnås eller överskrids.

Buller från den planerade, utökade verksamheten bedöms med utgångspunkt från erfarenheter från bolagets andra anläggningar ge upphov till relativt låga nivåer vid omgivande bostäder. De värden som Naturvårdsverket rekommenderar i rapport 6538 bedöms kunna uppfyllas.

Fastighetsägare i området har uttryckt oro för att deras borrhade och grävda brunnar samt vattnet i Altersjön ska förorenas av bolagets planerade verksamhet och att deras fastigheter ska minska i värde. Närboende befarar att de ökade transporterna på väg 365 kommer att innebära bullerstörningar för de boende samt upplyst om att väg 365 saknar vägren lämplig för cyklar och fotgängare.

Bolagets anläggning är inte beläget i samma avrinningsområde som fastigheterna vid Altersjön och vatten från verksamhetsområdet avrinner söderut. Risk för att avfallsverksamheten vid bolagets anläggning rent hydrogeologiskt skulle kunna medföra påverkan på grund- och ytvatten vid Altersjön föreligger rimligen inte. Detta gäller oavsett om verksamheten avslutas när nuvarande tillstånd går ut eller om tillstånd lämnas till fortsatt verksamhet.

Trafiksäkerheten för gående och cyklister längs väg 365 riskerar att påverkas av ökad trafik, i vilken omfattning sådan trafik förekommer är okänt.

Naturmiljön

Innan verksamheten påbörjades fanns skog på fastigheten. Merparten av denna skog är nu avverkad. En inventering av naturvärden har genomförts. Området har därvid bedömts sakna värde för biologisk mångfald, och inga naturvärden av betydelse har påträffats.

Landskapsbild

Landskapsbilden kommer att påverkas genom den höjd om 20 meter över omgivande mark som deponin kommer att utgöra. Jämfört med nollalternativet, att enbart en deponietapp tas i anspråk, kommer ett betydligt större höjdområde etableras inom fastigheten. Höjden kommer att vara synlig från väg 356 om skogsridån försvinner helt eller delvis. Övriga delar av verksamheten bedöms inte ha någon permanent påverkan på landskapsbilden.

Deponering av avfall inom fastigheten medför en liten negativ konsekvens för landskapsbilden på grund av att deponin kan bli synlig från väg 356.

Rennäring

Bolagets fastighet ingår i Gällivare Skogssamebys renskötselområde. Delar av samebyns renskötselområde utgör riksintresse för rennäringen. En rennäringanalys

är framtagen av Gällivare sameby. Verksamhetsområdet i sig är inte av betydelse för rennäringen. Dock innebär verksamheten ett ökat behov av kantbevakning och foderstöd, vilket medför ökade kostnader för Gällivare sameby. Bolaget kommer att tillsammans med övriga aktörer i området upprätta ett avtal med samebyn för att täcka dessa kostnadsökningar.

Försvaret

Öster om verksamhetsområdet ligger det militära övningsfältet Svalget, vilket utgör riksintresse för totalförsvarets militära del, vilket enligt samrådsyttrande från Försvarmakten är utpekad ”för att säkerställa hinderfrihet kopplat till riksintresse eller område av betydelse; Lågflygningsområde Norrbotten, område med särskilt behov av hinderfrihet, MSA samt påverkansområde för väderradar. Höga objekt som placeras inom dessa områden kan medföra påtaglig skada på riksintresse eller område av betydelse för totalförsvarets militära del”. Med höga objekt avses i sammanhanget enligt Försvarmakten objekt som är högre än 20 meter ovan mark utanför sammanhållande bebyggelse.

Den maximala höjden av deponin kommer att begränsas till 20 m över omgivande mark för att inte strida mot Försvarmaktens riksintressen i området.

Energianvändning

I verksamheten kommer el att används till vågsystem, belysning, skalskydd, eldrivna maskiner, vattenrening, personalutrymmen m.m. Diesel används som drivmedel i arbetsmaskiner. Verksamheten omfattas lagen (2014:266) om energikartläggning i stora företag. Bolagets ambition är att minimera och effektivisera energianvändningen.

Den samlade bedömningen är att verksamhetens energianvändning medför en liten negativ konsekvens jämfört med nollalternativet.

Transporter

Transporter till och från anläggningen kommer att ske på väg 356 och — eventuellt - en ny väg som anläggs till H2 Green Steels planerade anläggning. Den sökta verksamheten bedöms innebära en ökning av antalet tunga transporter på väg 356 från ca 168 till ca 216 rörelser per dygn. En ökad tung trafik bedöms kunna innebära en ökad olycksrisk, särskilt mot bakgrund av att det saknas bred vägren och/eller särskild gång- och cykelväg för att gående och cyklister ska kunna färdas på vägen på ett trafiksäkert sätt.

Ett värsta scenario avseende transporter innebär att hela den mängd avfall som bolaget yrkat tillstånd att ta emot, förbehandla, sortera och lagra - 160 000 ton per år - transporteras på väg 365 norr om verksamhetsområdet. Det skulle innebära ca 5 300 transporter per år och ca 48 transportrörelser per dygn.

Av den mängd avfall som bolaget sökt tillstånd att få motta, förbehandla, sortera och lagra – 160 000 ton per år – kan uppemot 100 000 ton komma att transporteras från H2GS planerade anläggning i Boden, via en ny väg, söder om bolagets anläggning, vilket innebär att endast 65 000 ton skulle transporteras på väg 365, förutsatt att hela det sökta tillståndet utnyttjas. Det motsvarar 3 312 transporter per år och 30 transportrörelser per dygn (på den nya vägen) respektive 1 988 transporter per år och 18 transportrörelser per dygn (på väg 365).

Utsläpp till luft

Utsläpp till luft sker främst genom utsläpp av avgaser från transporter till och från anläggningen samt från transporter och maskinanvändning inom anläggningen. Avgasutsläppen innehåller främst växthusgaser, kväveoxider och kolväten. Vidare kan damning uppkomma vid hantering av avfall inom anläggningen, exempelvis vid lossning, sortering, krossning, lagring och behandling, från öppna deponiytor samt vid transporter.

Transportfordon och arbetsmaskiner underhålls väl, och om möjligt väljs förnybara drivmedel. Damning kommer att förebyggas genom dels regelbunden rengöring av ytor och — vid behov — befuktning, dels rutiner som innebär att lagring i vissa fall sker under tak. Vidare kommer öppna deponiytor att minimeras genom mellan-täckning. Hjultvätt finns för rengöring av fordon innan dessa lämnar området.

Utsläppen till luft från den planerade verksamheten bedöms utgöra ett litet bidrag till luftföroreningarna i området och inte påverka människors hälsa eller innebära några risker för negativ påverkan på djur eller växter.

Risk och säkerhet

De största riskerna i samband med avfallshantering är spridning av föroreningar. Denna risk har i statusrapporten (Bilaga C) bedömts som liten. Om vattenreningsanläggningen skulle haverera samtidigt som stora nederbörds mängder fyller uppsamlingsmagasinen med vatten, kan det finnas risk att orenat vatten kommer att avledas till recipienten. Vidare bedöms sabotage kunna orsaka skador som medför miljörisker. Denna risk förebyggs dock genom skalskydd och bevakning. Risken för en brand inom anläggningen är liten, eftersom brännbart avfall inte kommer att hanteras vid anläggningen. Om brand uppkommer i omgivningen och brandrök sprids till anläggningen, måste denna utrymmas och pågående behandling avbrytas.

Allmänna hänsynsreglerna

Kunskapskravet (2 kap. 2 §)

Bolaget har lång erfarenhet av avfallsverksamhet samt vilka skyddsåtgärder som krävs för att minimera påverkan på människors hälsa och miljön vid olika slags avfallshantering. Därutöver har bolaget låtit genomföra utredningar och tagit ställning till de olika synpunkter som framkommit vid samråd inför upprättande av miljökonsekvensbeskrivningen. Åtgärder har vidtagits och kommer att vidtas för att skydda människors hälsa och miljön mot skada eller olägenhet.

Försiktighetsmått (2 kap. 3 §)

Föreslagna skyddsåtgärder, försiktighetsmått och kontroller bedöms tillräckliga för att uppnå minsta intrång och olägenhet för miljön och människors hälsa. Dessa har baserats på de krav som gäller för de olika typer av avfallshantering som bolaget avser bedriva samt på gällande BAT-slutsatser. Därutöver har bolaget föreslagit villkor som enligt bolagets erfarenhet varit relevanta vid liknande verksamhet som bolaget bedriver och anpassade till verksamheten på platsen. Under förutsättning att verksamheten bedrivs enligt vad som beskrivits i ansökningshandlingarna innebär verksamheten inte att någon oacceptabel påverkan på människors hälsa eller miljön uppkommer.

Produktvalskravet (2 kap. 4 §)

Bolaget har utarbetade rutiner för riskbedömning av de farliga kemiska ämnen som används i den sökta verksamheten, och utbyte sker när så är möjligt.

Hushållnings- och återvinningskravet (2 kap. 5 §)

Bolagets avfallsverksamhet baseras bland annat på kraven i 2 kap. 5 § samt 15 kap. 10 § i miljöbalken. Detta innebär att vid planering av behandling av visst avfall prioriteras åtgärder som innebär förberedelse för återanvändning när så är möjligt och behandlingsåtgärder för materialåtervinning i andra hand. Deponering sker av avfall som av olika skäl inte är lämpligt för materialåtervinning. Avfall som inte slutligt kan behandlas inom anläggningen transporteras för vidare behandling inom andra anläggningar.

Lokaliseringskravet (2 kap. 6 §)

Bolaget har utrett alternativa lokaliseringar, och något från miljösynpunkt mer fördelaktigt alternativ bedöms inte föreligga.

Ansökan avser fortsatt och utökad verksamhet inom befintligt verksamhetsområde som vid tidigare prövning bedömts lämplig för den nuvarande verksamheten. Lokaliseringen strider inte mot gällande översiktsplan eller mot intentionerna i den detaljplan som Bodens kommun planerar att upprätta för det område inom vilket verksamheten bedrivs. Verksamheten kommer inte att påtagligt försvåra rennäringens bedrivande. Inte heller påverkas några riksintresseområden av ansökt verksamhet med de skyddsåtgärder som föreslagits. Verksamheten är därmed tillåtlig enligt 3 och 4 kap. miljöbalken. Området för bolagets anläggningar omfattas för närvarande inte av någon antagen detaljplan.

INKOMNA YTTRANDEN I HUVUDSAK

Domstolen sammanfattar i det följande vad motparter och remissmyndigheter har anfört i målet. Redovisningen av yttranden inleds med länsstyrelsens synpunkter. Dessa redovisas punktvis med bolagets bemötande direkt efter medan övriga remissinstanser redovisas samlat.

UTSLÄPP TILL VATTEN

Länsstyrelsen

Länsstyrelsen har inledningsvis anført att det underlag som ursprungligen redovisades tydde på att den sökta verksamheten inte skulle vara tillåtlig enligt 5 kap § 4 miljöbalken. Som grund för detta har länsstyrelsen anført det faktum att utsläppet planeras till vattenförekomstens övre del samt att bolaget använt sig av en övervakningsstation (Lörbäcken WA93367626) i vattenförekomstens nedre del, och att det enligt länsstyrelsen är sannolikt att utsläppen orsakar ännu större haltökningar i vattenförekomstens övre del.

Efter bolagets bemötande har länsstyrelsen yttrat att de bedömer att utsläpp inte kommer att medföra sådan försämring enligt miljöbalken 5 kap 4 §, även kumulativt för de sammanlagda utsläppen från övriga planerade/tillståndsgivna verksamheter med utsläpp till recipienten Lörbäcken (REBAB & Stegra). Däremot är det svårare att tillförlitligt bedöma om utsläppen av fosfor (tot-P) utgör ett äventyrande eller inte enligt miljöbalken 5 kap 4 §, grundat på uppgifter om den kumulativa påverkan från de sammanlagda utsläppen från övriga planerade/tillståndsgivna verksamheter. Länsstyrelsens bedömning är dock att det är möjligt för verksamheten att undvika äventyrande (miljöbalken 5 kap 4 §) genom att anpassa utsläppsvillkor (i synnerhet gällande totalfosfor) och genom ytterligare skyddsåtgärder, alternativt öka reningsgrad/effektivitet för befintliga/redan föreslagna skyddsåtgärder.

Vidare har länsstyrelsen yttrat att de föreslagna villkoren för krom, oljeindex, alifatiska- och aromatiska ämnen, cyanid samt för PAH, PCP, PCB och PFAS-ämnen behöver ses över i syfte att minska utsläppen av dessa ämnen. Länsstyrelsen anser att detta är något som bolaget ska redogöra för i provotidsredovisningen. Länsstyrelsens utveckling av sin bedömning redovisas nedan. Som bakgrund till länsstyrelsens inställning inledningsvis och därmed bolagets bemötande nedan redogörs även för länsstyrelsens tidiga yttranden.

Yttrande avseende större haltökningar i vattenförekomstens övre del/representativitet

Inledningsvis har länsstyrelsen framført att bolagets beräknade halter (både kumulativt och enbart den sökta verksamheten) visar på mindre haltökningar i övervakningsstationen i vattenförekomstens nedre del (Lörbäcken). Detta gäller ämnen som omfattas av kvalitetsfaktorerna 'näringsämnen' (totalfosfor) och 'särskilda förorenande ämnen' (arsenik och zink) för ekologisk status samt prioriterade ämnen för kemisk status. Miljökvalitetsnormer gäller dock inte bara i övervakningsstationer utan i hela vattenförekomsten. Det innebär att halter av särskilda förorenande ämnen inte får överskridas i någon del av vattenförekomsten. Utifrån det faktum att utsläppet planeras till vattenförekomstens övre del samt att bolaget använt sig av en övervakningsstation i vattenförekomstens nedre del, bedömer länsstyrelsen att det är sannolikt att utsläppen orsakar ännu större haltökningar i vattenförekomstens övre del.

Att stationen Gammelängesbäcken ännu inte använts till statusklassning i VISS eller att det endast finns data från ett år har ingen betydelse för stationens representativitet. Det är inget krav att övervakningsstationer ska representera en vattenförekomst i sin helhet. I vattenförekomster som belastas av utsläpp eller annan kemisk påverkan är det generellt fördelaktigt att ha flera övervakningsstationer för att kunna följa påverkan i vattenförekomsten. I det föreliggande fallet är länsstyrelsens bedömning att stationen Gammelängesbäcken är representativ eftersom det vatten som provtas där kommer från Lörbäcken samt eftersom miljökvalitetsnormer för vatten gäller i alla delar av Lörbäcken.

Totalfosfor

Inledningsvis har länsstyrelsen framfört följande:

Bolagets uppgifter bedöms underskatta påverkan från den sökta verksamheten, i synnerhet totalfosfor som uppmätts i halter om 58–170 µg/l under 2022 i övervakningsstationen Gammelängesbäcken (SE731684-177423) belägen ca 1,5 km från vattenförekomstens översta del. Dessa mätningar ger en årsmedelhalt om 125 µg/l som motsvarar 'dålig' ekologisk status avseende kvalitetsfaktorn 'näringsämnen'. Eftersom 'dålig' ekologisk status är den lägsta möjliga statusklassen är länsstyrelsens bedömning att den sökta verksamheten sannolikt medför försämring enligt miljöbalken 5 kap 4 §. Det är inte tillåtet att orsaka att orsaka ytterligare utsläpp till vattenförekomsten ens på parameternivå (HaV-rapport 2016:30).

Efter bolagets bemötande (redovisat nedan) har länsstyrelsen yttrat att de bedömer att utsläpp inte kommer att medföra sådan försämring enligt miljöbalken 5 kap 4 §, även kumulativt för de sammanlagda utsläppen från övriga planerade/tillståndsgivna verksamheter med utsläpp till recipienten.

I samma yttrande har länsstyrelsen även utvecklat frågan om belastning av fosfor enligt följande:

Även om bolaget bedömer att utsläppen medför haltökningar som ligger inom mätosäkerheten för analysen så behöver hela förfarandet kring insamling av underlag till statusbedömningen beaktas. Eftersom statusbedömningen utförs med medelvärden av flera mätresultat som grund, är det problematiskt att hävda att ökningen av utsläpp inte kommer att rendera några förutsägbara haltökningar. Det är tydligt att transporten av totalfosfor i Lörbäcken (vid övervakningsstationen Gammelängesbäcken) kommer att öka som följd av utsläppen, vilket trots allt innebär att fosforhalterna i vattendrag kommer att öka i någon utsträckning. Det går inte att dra slutsatser om att medelvärden av flera mätresultat inte kommer att öka när det faktiskt planeras för ökade utsläpp av totalfosfor.

Bolaget använder sig av formuleringen "förutsägbar haltökning" för att försöka visa på att det inte är fråga om äventyrande enligt MB 5 kap 4 §. I förarbetena till MB (Prop. 2017/18:243, s193-194) finns detta beskrivet. I den texten står det också att även om verksamheten tillåts måste det fortfarande vara möjligt att uppnå rätt kvalitet på vattenmiljön, dvs att uppnå miljökvalitetsnormerna. Därför blir det i det här fallet viktigt att inte bara tillåta verksamheten med hänvisning till att MKN inte äventyras, utan också ställa krav på skyddsåtgärder och att minska utsläpp och

villkoren för de problematiska ämnena, i syfte att inte försvåra det åtgärdsarbete som faktiskt krävs i vattenförekomsten för att uppnå MKN.

Förutom att genomföra eller förbättra effektiviteten för ”vanliga” skyddsåtgärder inom anläggningen, vill länsstyrelsen lyfta möjligheten att minska näringsämnesbelastningen genom att utföra exempelvis våtmarksrestaurering eller annan dikesigenläggning/pluggning inom det aktuella avrinningsområdet.

Arsenik och zink

Inledningsvis har länsstyrelsen framfört följande:

Beträffande arsenik och zink så gäller att dessa ämnen sorterar under kvalitetsfaktorn ’särskilda förorenade ämnen’ för ekologisk status. Det innebär att om det sker ett överskridande i någon representativ övervakningsstation i vattenförekomsten ska ekologisk status i detta avseende bedömas till ’måttlig’, vilket är den lägsta möjliga statusklassen för kvalitetsfaktorn ’särskilda förorenande ämnen’ (HVMFS 2019:25 & HaV-rapport 2016:30). Ekologisk status avseende ’särskilda förorenande ämnen’ är i nuläget bedömd till ’måttlig’ vilket inte medger ytterligare utsläpp till förekomsten.

Efter bolagets bemötande (redovisat nedan) har länsstyrelsen yttrat att de bedömer att utsläpp inte kommer att medföra sådan försämring enligt miljöbalken 5 kap 4 §, även kumulativt för de sammanlagda utsläppen från övriga planerade/tillståndsgivna verksamheter med utsläpp till recipienten.

Krom, oljeindex, alifatiska- och aromatiska ämnen, cyanid samt PAH, PCP, PCB och PFAS

De föreslagna villkoren för krom, oljeindex, alifatiska och aromatiska ämnen samt cyanid behöver ses över och troligen minskas i syfte att få till lägre utsläpp. De föreslagna provisoriska villkoren skulle medföra förhållandevis höga utsläppsmängder av dessa ämnen (om villkoren nyttjas maximalt). Bolaget har heller inte presenterat något underlag som visar vilka halter som skulle uppstå i recipienterna till följd av utsläppen av dessa ämnen eller i vilka halter dessa ämnen uppträder i nuläget.

Gällande utsläppen av PAH, PCP, PCB och PFAS-ämnen är det värt att notera att även om villkoren för dessa ämnen är förhållandevis låga, så innebär det utsläpp av sk prioriterade ämnen och prioriterade farliga ämnen enligt EU:s prioämnesdirektiv (direktiv 2013/39/EU). Även om utsläppsmängderna för dessa ämnen blir relativt låga så bör de toxiska egenskaperna för dessa ämnen beaktas. Bolaget har heller inte presenterat något underlag som visar vilka halter som skulle uppstå i recipienterna till följd av utsläppen av dessa ämnen eller i vilka halter dessa ämnen uppträder i nuläget. Dessa ämnen ska enligt ovan nämnda direktiv fasas ut eller helt sluta släppas ut och har gränsvärde för god kemisk status enligt Havs- och vattenmyndighetens föreskrift HVMFS 2019:25. Utsläpp av dessa ämnen skulle alltså kunna ha betydelse för tillåtlighet enligt MB 5 kap 4 §. De föreslagna villkoren för dessa ämnen behöver ses över i syfte att få till lägre utsläpp.

Se av länsstyrelsen beräknade utsläppsmängder utifrån bolagets angivna uppgifter om utgående flöde och föreslagna villkor i Tabell 4. Bolaget behöver i provotidsredovisningen redogöra för i vilken utsträckning det är möjligt att utforma skyddsåtgärder som minskar utsläpp av dessa ämnen.

Ämne	Halt	Enhet	Mängd	Enhet
Krom	0,15	mg/l	<u>1,3</u>	kg/år
Alifater C5-C36	10	mg/l	<u>85</u>	kg/år
Aromater C8-C35	1	mg/l	<u>8,5</u>	kg/år
Cyanid/varav fri	5/0,1	mg/l	<u>43/0,9</u>	kg/år
Oljeindex	10	mg/l	<u>85</u>	kg/år
PAHcancerogena	0,5	pg/l	0,004	kg/år
PAHövriga	100	pg/l	0,851	kg/år
PCP	50	pg/l	0,426	kg/år
PCB total	0,1	pg/l	0,001	kg/år
PFAS11	0,09	pg/l	0,001	kg/år
PFOS	0,01	pg/l	0,0001	kg/år

Tabell 4. Haltvillkor och motsvarande tillåten utsläppsmängd. Utsläppsmängder beräknade av länsstyrelsen utifrån bolagets angivna uppgifter om utgående flöde och föreslagna villkor. Understrukna siffror är de utsläppsmängder som länsstyrelsen finner vara förhåll

Persöfjärden

Länsstyrelsen har, därutöver, framfört följande om Persöfjärden. Lörbäcken mynnar i sjön Persöfjärden (WA25621941) som också är ett Natura 2000-område (skyddat område med stöd av fågeldirektivet). Ekologisk status avseende näringsämnen är bedömd till 'måttlig' med en ekologisk kvot om 0,3 vilket är precis på gränsen mellan statusklasserna 'måttlig' och 'otillfredsställande'. Vattenförekomsten har sänkt kvalitetskrav avseende kvalitetsfaktorn näringsämnen vilket innebär att ekologisk status för den kvalitetsfaktorn tillåts vara 'måttlig'.

Enligt en trendanalys utförd av Sveriges Lantbruksuniversitet (på uppdrag av länsstyrelsen) är halterna av totalfosfor och turbiditet vid utloppet från Persöfjärdens avrinningsområde ökande under de senaste 10 åren. I trendanalysen gjordes jämförelser mot andra avrinningsområden som Aleån, Alterälven och Rosån, i dessa avrinningsområden var trenden minskande. Länsstyrelsen bedriver för närvarande utredningar om möjligheterna att genomföra åtgärder i Persöfjärdens avrinningsområde med syfte att minska näringsbelastning, uppgrundning och igenväxning. Om fosforbelastningen ökar ytterligare i det här läget är länsstyrelsens bedömning att effekterna av möjliga åtgärder försämras samt att ekologisk status avseende näringsämnen och Natura 2000-områdets bevarandestatus riskerar att försämras.

Bolagets bemötande

Bolaget vidhåller att stationen i Gammelängesbäcken inte är representativ och åberopar ett utlåtande där bolaget har låtit Sweco (som utfört den ingivna recipient-utredningen) besvara länsstyrelsen inledande synpunkt. Swecos slutsats är att den övervakningsstation som länsstyrelsen hänvisat till inte är representativ för vattenförekomsten Lörbäcken och att bedömningen av status i denna vattenförekomst ska

baseras på den övervakningsstation som Sweco utgått från i sin utredning, vilken även legat till grund för statusbedömningen i VISS. Stationen i Gammelängesbäcken finns redovisad i VISS avseende vattenförekomsten Lörbäcken, men den har inte legat till grund för klassningen av denna vattenförekomst vilket tyder på att inte heller vattenmyndigheten bedömt stationen i Gammelängesbäcken som representativ, uppenbarligen med hänsyn till bristen på mätdata.

Det är vattenmyndigheten som ansvarar för övervakningen av vatten-förekomsten Lörbäcken. Den omständigheten att mätdata i stationen i Gammelängesbäcken inte är tillräckligt omfattande bör inte ligga NG Nordic till last. Bolaget hänvisar därvid till Mark- och miljööverdomstolens dom den 25 oktober 2023 i mål M 692-22. I denna dom konstaterade Mark- och miljööverdomstolen att det saknades mätdata avseende kvicksilver för berörd vattenförekomst (helt och hållet) men drog ändå den slutsatsen att verksamheten som prövades inte stod i strid mot kraven i 5 kap. 4 § miljöbalken.

För det fall att mark- och miljödomstolen ändå skulle finna att stationen i Gammelängesbäcken är representativ — trots bristen på mätdata - har NG Nordic låtit Sweco beräkna det tillskott till halterna av zink, arsenik och totalfosfor vid stationen i Gammelängesbäcken som den ansökt verksamheten skulle ge upphov till. Sweco har därvid utgått från de få mätdata som finns tillgängliga för nämnda station. Resultatet av Swecos beräkningar visar att halttillskotten är inom mätosäkerheten för de analyser som tillämpas, vilket innebär att de inte kan anses utgöra en "förutsägbar höjning" av nämnda halter i den mening som avses i Mark- och miljööverdomstolens dom den 25 oktober 2023 i mål M 692-22. Något hinder med hänsyn till 5 kap. 4 § miljöbalken kan därmed inte föreligga, även om stationen i Gammelängesbäcken skulle anses representativ, vilket bolaget bestrider.

Länsstyrelsen har liksom bolaget gjort den bedömningen att utsläppen från bolagets anläggning – i sig och sammantaget med andra utsläpp - inte innebär en otillåten försämring enligt 5 kap. 4 § miljöbalken. Länsstyrelsen har dock svårt att bedöma om utsläppet av totalfosfor innebär ett äventyrande enligt samma bestämmelse.

Resultatet av de beräkningar som bolaget låtit Sweco utföra visa att utsläppen från bolagets verksamhet inte innebär någon förutsägbar höjning av koncentrationen av föroreningar i berörd vattenförekomst (Lörbäcken) vare sig vid den övervakningsstation som bedöms som representativ för denna vattenförekomst eller vid övervakningsstationen i Gammelängesbäcken. Utsläppen innebär därmed inte en otillåten försämring enligt 5 kap. 4 § miljöbalken.

Med begreppet "äventyra" i 5 kap. 4 § miljöbalken avses inte vilket försvårande som helst, utan det ska vara fråga om ett risktagande av en sådan dignitet att Sveriges möjlighet att uppfylla vattendirektivets krav hotas så allvarligt att risken måste betraktas som oacceptabel. (Se prop. 2017/18:243, s. 193 f.) Eftersom utsläppen från bolagets anläggning inte innebär någon förutsägbar höjning av koncentrationen av föroreningar i Lörbäcken, kan de följaktligen inte heller innebära ett äventyrande, i vart fall inte i den mening som avses i 5 kap. 4 § miljöbalken.

AVFALLSSLAG SOM AVSES DEPONERAS

Länsstyrelsen

Länsstyrelsen har baserat på den i ansökan redovisade förteckningen över vilka avfallsslag som bolaget avser att deponera sammanfattningsvis yttrat att deponering av olika typer av slam, PCB-innehållande bygg- och rivningsavfall samt kvicksilveravfall innehållande mer än 0,1 viktprocent inte bör tillåtas.

Slam

Länsstyrelsen bedömer att slam kan anses vara ett flytande avfall som inte får deponeras och att bolagets yrkanden om deponering olika typer av slam inte bör tillåtas.

PCB-innehållande bygg- och rivningsavfall

I förordning (2017:19) om PCB m.m. framgår att vid bortskaffande av en PCB-vara får endast de bortskaffningsförfaranden tillämpas som i bilaga 2 till avfallsförordningen betecknas D 9 eller D 10, dvs. *förbränning eller fysikalisk-kemisk behandling som inte omfattas av någon annan punkt i denna bilaga och som leder till en slutprodukt i form av en förening eller blandning som bortskaffas med någon sådan hantering som anges i D 1-D 12 (t.ex. avdunstning, torkning eller kalcinering)*. Det framgår inte hur bolaget uppfyller de krav som framgår i aktuell lagstiftning gällande hur PCB får bortskaffas. Bolagets yrkande om deponering av bygg- och rivningsavfall som innehåller en PCB-produkt bör därför inte tillåtas.

Kvicksilverhaltigt avfall

Listan omfattar kvicksilverhaltigt avfall, det är inte angivet någon haltgräns. Enligt 4 kap. 6 § avfallsförordningen (2020:614) ska avfall som innehåller minst 0,1 viktprocent kvicksilver senast ett år från när det uppstår bortskaffas i ett djupt bergförvar om avfallet inte omfattas av bestämmelserna i artikel 11 i förordning (EU) 2017/582 eller är slutligt deponerat i enlighet med ett tillstånd enligt miljöbalken eller föreskrifter som meddelats med stöd av balken. I artikel 11 i förordning (EU) 2017/852 regleras kvicksilveravfall från vissa angivna stora källor. Kvicksilveravfall från dessa källor ska, enligt artikel 11, bortskaffas utan fara för människors hälsa och utan att skada miljön. Sådant bortskaffande får inte leda till någon form av regenerering av kvicksilvret. Av ovanstående följer att det är förbjudet att deponera avfall som innehåller minst 0,1 viktprocent kvicksilver annat än i ett djupt bergförvar. Den deponi som ansökan omfattar ska, enligt bolagets beskrivning, anläggas ovan mark och kan därför inte anses vara ett sådant djupt bergförvar som avses i 4 kap. 6 § avfallsförordningen. Deponering av kvicksilveravfall innehållande mer än 0,1 viktprocent kvicksilver bör därför inte tillåtas.

Länsstyrelsen har inga synpunkter på det bolaget anfört i sitt bemötande nedan.

Bolagets bemötande

Flytande avfall

Bolaget är väl medvetet om att flytande avfall inte får deponeras och har inte för avsikt att genomföra någon sådan deponering. Som framgår av den tekniska beskrivningen kan dock slam komma att behandlas genom avvattning, stabilisering eller solidifiering för att möjliggöra deponering. Endast oorganiskt slam som genomgått tillräcklig avvattning, stabilisering eller solidifiering, och som därigenom inte är flytande, kommer att deponeras vid anläggningen. Kontroller att genomföras för att verifiera att slammet uppfyller kraven på fast form innan det godkänns för deponering.

PCB-haltigt avfall

Bolaget har inte för avsikt att deponera PCB-haltigt avfall i strid mot kraven i den så kallade POP-förordningen (EU/2019/1021). Vid mottagning av PCB-innehållande avfall kommer särskilda kontroller att genomföras för att identifiera och säkerställa att PCB-haltigt material omdirigeras till godkända behandlingsanläggningar. Avfallet i fråga kommer att hanteras vid anläggningen endast i den utsträckning som krävs för säker mellanlagring och vidare transport för destruktion.

Kvicksilverhaltigt avfall

Avfall som innehåller mer än 0,1 viktprocent kvicksilver kommer inte att deponeras vid anläggningen i Boden. Enligt EU:s kvicksilverförordning (EU/2017/852) ska sådant avfall endast deponeras i djupt bergförvar. Kvicksilverhaltigt avfall med en halt understigande 0,1 viktprocent kan däremot tas emot och deponeras under förutsättning att det uppfyller övriga krav enligt förordningen (2001:512) om deponering av avfall och Naturvårdsverkets föreskrifter NFS 2004:10 kommer att säkerställa att kvicksilverhaltigt avfall identifieras vid mottagningen och dirigeras till en godkänd anläggning med tillstånd för djuplagring, om halten överstiger den tillåtna gränsen.

AVFALL FÖR ANLÄGGNINGSÄNDAMÅL

Länsstyrelsen

Bolaget har i den tekniska beskrivningen angivit två koder för avfall för anläggningsändamål, dels 90.131 B och dels 90.141 C. Det innebär att användandet av avfall för anläggningsändamål kan utgöra både ringa risk och mer än ringa risk. Bolaget har inte angett vad som är grunden till att båda koderna anges. Det framgår inte av handlingarna vilka mängder avfall som avses användas för anläggningsändamål. Bolaget har angett att mängden är ”utifrån behov”.

Konstruktionsmaterial ovanför tätskikt

Bolaget har föreslagit ett villkor som innebär att avfall som ska användas för konstruktionsmaterial utanför deponins tätskikt ska uppfylla kraven på mindre känslig markanvändning (MKM). Bolaget har inte redogjort för varför MKM-värden är tillämpliga på den aktuella platsen. Länsstyrelsen bedömer att MKM-värden som är Naturvårdsverkets riktvärden för förorenade områden i det här fallet inte lämpliga att använda som gränsvärde för massor som ska användas för anläggningsändamål inom området. Framtagandet av riktvärdena bygger på ett antal antaganden där ett av de viktigare i det här sammanhanget är att de är beräknade för en yta på 50 m x 50 m. De generella riktvärdena för MKM ger skydd för

grundvatten 200 m nedströms det förorenade området, förutsatt att markens genomsläpplighet stämmer med de antaganden som värdena bygger på. Skydd för ytvatten bygger på samma sätt på ett antagande om recipientens storlek och utspädning.

Vad gäller avfallsmassor som används ovanför tätskikt har bolaget i bemötande angett att de kriterier som anges i tabell 4 i Naturvårdsverkets handbok ”Återvinning av avfall i anläggningsarbeten (2010:1)” ska uppfyllas. Länsstyrelsen har inga synpunkter på det.

Konstruktionsmaterial under tätskikt

Vad beträffar avfallsmassor som används i konstruktioner som är permanent inkapslade (under tätskikt) har bolaget angett att föroreningar inte får överskrida de nivåer som anges för Mindre Känslig Markanvändning (MKM) för närvarande enligt Naturvårdsverkets rapporter 4638 och 4889. Länsstyrelsen anser generellt att massor med visst innehåll av föroreningar bör kunna användas under tätskikt. Länsstyrelsen anser dock att inte är lämpligt att massor förorenade upp till MKM får användas fritt under tätskikt utan riskbedömning. MKM omfattar en mängd om olika typer av föroreningar som sedan tidigare inte finns inom området. Den totala mängder massor (föroreningar) som tillförs området har betydelse för påverkan särskilt på lång sikt. Mängden massor som avses användas har därför betydelse, dessa uppgifter framgår inte av handlingarna.

Länsstyrelsen har inledningsvis yttrat att de anser att det inte är lämpligt att tillåta fri användning av MKM massor under tätskikt. Efter bolagets slutliga bemötande har länsstyrelsen meddelat att de inte har någon erinra mot det förslag på villkor samt de åtaganden som bolaget redogjort för.

Bolagets bemötande

Principerna för uppbyggnaden av verksamhetsytor finns redovisade i avsnitt 5.1 i den tekniska beskrivningen. Bolaget avser att använda avfallsmassor – till exempel betong, tegel, klinker och utsorterad sten – i så stor utsträckning som möjligt med syfte att minimera användningen av jungfruligt material. Hur stor mängd avfall som kommer att kunna användas beror på tillgången.

Avfallsmassor i permanent inkapslade konstruktioner (under tätskikt)

Avfallsmassor som används i konstruktioner som är permanent inkapslade (under tätskikt i deponin) får de nivåer som anges för Mindre Känslig Markanvändning (för närvarande enligt Naturvårdsverkets rapporter 4638 och 4889) inte överskridas. Det finns inte någon anledning att ställa strängare krav på detta avfall än på det avfall som ska deponeras.

Vad beträffar avfallsmassor som ska användas i konstruktioner under tätskikt utanför deponin åtar sig Forum att för varje nytt avfallsslag som ska användas utföra riskbedömningar och att redovisa resultatet härav till tillsynsmyndigheten. Vidare föreslår bolaget att mark- och miljödomstolen ska överlåta till

tillsynsmyndigheten att vid behov föreskriva de villkor som denna redovisning kan föranleda.

Avfallsmassor i konstruktioner ovanför tätskikt

Vad beträffar övriga avfallsmassor (*avfallsmassor ovanför tätskikt, domstolens anmärkning*) ska de kriterier som anges i Tabell 4 i Naturvårdsverkets handbok Återvinning av avfall i anläggningsarbeten (2010:1) ska uppfyllas. Med ovan angivna kriterier bedöms användningen av avfallsmassor inte innebära annat än ringa föroreningsrisk för omgivningen.

För att säkerställa att avfallsmassor som används för anläggningsändamål inte innebär annat än ringa föroreningsrisk för omgivningen tillämpas följande kontroller.

- Mottagningskontroll: Varje materialparti genomgår en inledande bedömning av sammansättning och potentiellt föroreningsinnehåll.
- Utvärdering av lakegenskaper: Material som används testas för att säkerställa att det inte ger upphov till oacceptabla lakningsnivåer som kan påverka mark och vattenmiljö negativt.
- Skyddsåtgärder vid behov: Material med högre lakbarhet stabiliseras eller binds, exempelvis med cement, kalk eller andra bindemedel, för att reducera utlakning. Sådant material får endast placeras i permanenta konstruktioner inom deponin och täckas med tätskikt för att minimera risken för lakvattenbildning.

LAGRING AV FARLIGT AVFALL

Länsstyrelsen

Vad gäller lagring av *flytande avfall* har bolaget i den tekniska beskrivningen angett att ”*Flytande avfall förvaras inom en tät invallning som rymmer den största behållarens hela volym samt 10 % av de övriga behållarnas sammanlagda volym.*” Länsstyrelsen anser att ett villkor bör skrivas som innebär att flytande farligt avfall förvaras enligt bolagets beskrivning och att det dessutom sker skyddat från nederbörd och har för detta föreslagit ett villkor enligt nedan:

”Lagring av flytande farligt avfall ska ske på tät invallad yta för uppsamling av vätska. Uppsamlingsvolymen ska motsvara minst den största enskilda behållarens volym plus 10 % av volymen av övriga behållare inom samma invallning. Behållare ska skyddas mot påkörning och vid förvaring utomhus ska invallningen vara skyddad mot nederbörd.”

I den tekniska beskrivningen framgår att förorenade jordar, impregnerat virke, slagg och andra typer av avfall med låg risk för urlakning av föroreningar förvaras på hårdgjord yta. Undantag för avfall som är förorenat med PFAS som bolaget avser att lagra väderskyddat på täta ytor. I miljökonsekvensbeskrivningen framgår dock att hela verksamhetsområdet kommer att förses med täta ytor. Länsstyrelsen anser att det utöver PFAS finns ett flertal ämnen som även i små mängder kan innebära en risk för att mark och grundvatten förorenas. Länsstyrelsen konstaterar att det är stora mängder farligt avfall som kan ha olika typer av föroreningsinnehåll som bolaget ska ta emot och lagra. Länsstyrelsen anser därför att det farliga avfallet ska lagras på täta ytor med uppsamling och rening av dag- och lakvatten. Genom att

lagra avfallet skyddat från nederbörd kan föroreningshalten i dag och lakvatten minskas. Länsstyrelsen har föreslagit ett villkor avseende lagring av farligt avfall (som inte är flytande) har föreslagits enligt nedan.

Farligt avfall (som inte är flytande) ska lagras på täta ytor med uppsamling och rening av dag- och lakvatten.

Bolaget har accepterat länsstyrelsens båda förslag avseende lagring av farligt avfall (flytande och icke-flytande).

EKONOMISK SÄKERHET

Länsstyrelsen

Det förslag på ekonomisk säkerhet som bolaget lämnat in omfattar endast deponin. Länsstyrelsens anser att bolaget även bör ställa säkerhet för den övriga avfallsverksamheten. Anledningen är att bolaget ska bära kostnaderna för de eventuella miljöskador och avhjälpandeåtgärder som behöver vidtas i det fall bolaget försätts i konkurs eller inte kan fullfölja sina skyldigheter av andra anledningar. Säkerheten bör täcka kostnaderna för transport och behandling hos en godkänd mottagare av hela den tillståndsgivna mängden avfall (som momentant får lagras inom verksamheten). Kostnaden för sanering och efterbehandling av föroreningar bör också ingå.

I bemötande har bolaget beräknat kostnader för deponering av lagrade massor i den egna deponin. Länsstyrelsen anser att det inte kan förutsättas att avfallet kan deponeras i den egna deponin i det fall verksamheten upphör. Storleken på säkerheten bör därför utgå från att en extern aktör fraktar bort avfallet till en anläggning med tillstånd att ta emot avfallet. Vidare ska även det avfall som lagras inom verksamheten som inte ska/kan deponeras ingå i beräkningen. Det är möjligt att bolaget kan omhänderta avfallet för den låga kostnad som anges i handlingarna men med tanke på att den ekonomiska säkerheten tas i anspråk först för när bolaget inte själv kan omhänderta avfallet så anser länsstyrelsen att säkerheten ska beräknas efter de premisserna.

Bolagets bemötande

Den ekonomiska säkerheten ska täcka kostnader för det fall att bolaget skulle gå i konkurs eller att bolagets tillstånd återkallas.

Vid en konkurs skulle konkursboet ta över kontrollen över bolagets tillgångar, inklusive tillstånd och anläggningar. Konkursförvaltaren har därvid möjlighet att fortsätta driften med de villkor som gäller för tillståndet (se MÖD 2008:14). Det lagrade avfallet skulle därmed kunna deponeras i bolagets egen deponi, vilket är den mest kostnadseffektiva, miljömässigt fördelaktiga och praktiskt genomförbara lösningen. Bolaget har beräknat kostnaden för denna hantering till 300 000-600 000 kronor. Denna kostnad är mycket låg i sammanhanget och torde rymmas i den redan föreslagna säkerheten för efterbehandling och sluttäckning om 10,4 miljoner SEK. Det finns således inte någon anledning att kräva ytterligare säkerhet utifrån detta scenario.

Om tillståndet skulle återkallas, finns fortfarande möjlighet att transportera det lagrade avfallet till bolagets andra deponier med tillstånd att ta emot motsvarande avfallstyper, exempelvis i Sundsvall. Bolaget har redan idag logistiskt och tillståndsmässigt utrymme för detta, vilket minimerar risken för att avfallet inte kan tas om hand på ett miljömässigt korrekt sätt. Det är ytterst osannolikt att samtliga bolagets deponier skulle förlora sina tillstånd samtidigt.

Vad beträffar det avfall som lagras men som inte är avsett att deponeras, gäller samma resonemang. Vid bolagets anläggningar finns kapacitet och infrastruktur för att kunna styra om avfallsströmmarna vid behov. Även här finns ekonomiskt och operativt utrymme för att hantera bortfall vid en av anläggningarna, utan behov av ytterligare säkerhet.

Mot ovanstående bakgrund bestrids länsstyrelsens krav på ytterligare ekonomisk säkerhet. Bolaget har dels visat att hanteringskostnaden vid en konkurs är låg och att denna kostnad täcks av den redan föreslagna säkerheten. Därtill finns kapacitet vid bolagets andra anläggningar att hantera avfallet för det fall att tillståndet skulle återkallas.

TIDSBEGRÄNSNING

Länsstyrelsen

Enligt 16 kap. 2 § miljöbalken får tillstånd enligt miljöbalken ges för en begränsad tid. Det avfall som uppkommer i samhället ändras i och med utveckling av nya produkter och ämnen som kommer ut på marknaden. Den tekniska utvecklingen och ökade kunskaper leder till att miljökrav ändras och skärps. Länsstyrelsen anser därför att domstolen bör överväga att tidsbegränsa tillståndet så att tillståndet och villkor kan anpassas efter den utveckling som sker och att därmed möjliggöra att bästa möjliga teknik nyttjas även framöver.

Bolagets bemötande

Möjlighet att tidsbegränsa tillstånd föreligger genom 16 kap. 2 § miljöbalken. När en sådan tidsbegränsning bör göras framgår inte av lagtexten. Enligt förarbetena (prop. 1997/98:45 del 1 s. 478 ff.) ska bestämmelsen i första hand tillämpas på verksamheter med ”kraftig miljöpåverkan”.

Miljöpåverkan av den ansökta verksamheten har utretts inom ramen för den miljöbedömning bolaget genomfört och finns redovisad i den ingivna miljökonsekvensbeskrivningen. Den slutsats som dras av miljökonsekvensbeskrivningen är att ”kraftig miljöpåverkan” kan undvikas med de skyddsåtgärder som bolaget åtagit sig att vidta. Någon grund för tidsbegränsning enligt 16 kap. 2 § miljöbalken kan därmed inte föreligga.

Bolaget hänvisar även till 24 kap. 5 § miljöbalken, som ger möjlighet till omprövning av tillstånd och villkor för det fall att förutsättningarna för verksamheten skulle förändras i framtiden.

GEOLOGISK BARRIÄR OCH ANLÄGGANDE AV NY DEPONIETAPP

Länsstyrelsen

Eftersom förutsättningar för en naturlig geologisk barriär inte finns ska en konstgjord geologisk barriär som uppfyller kraven i deponiförordningen anläggas. Bolaget har lämnat en översiktlig beskrivning över utformning av konstgjord geologisk barriär, botten tätning och lakvattenuppsamling ska utformas. För att säkerställa att kraven i deponiförordningen uppfylls och att bottenkonstruktionen utförs på ett korrekt sätt bedömer länsstyrelsen att en mer detaljerad beskrivning ska tas fram och lämnas in till tillsynsmyndigheten innan anläggandet påbörjas.

Vidare bör bolaget redovisa en kvalitetssäkringsplan som ska godkännas av tillsynsmyndigheten innan anläggande av deponi påbörjas.

Förslag på villkor:

Senast tre månader innan anläggningsarbeten påbörjas ska kommunen till tillsynsmyndigheten redovisa en detaljerad beskrivning av bottenkonstruktionens utformning (geologisk barriär, botten tätning, dränering och lakvattenuppsamling), vattenavledande åtgärder samt en deponeringsplan. Kommunen ska innan anläggningen påbörjas redovisa en plan för kvalitetssäkring av bottenkonstruktionen till tillsynsmyndigheten. Planen ska innehålla uppgifter om bottenkonstruktionens utformning, konstruktionsmaterial och utförande. Planen ska vidare innehålla uppgifter om när och hur återkommande besiktnings ska genomföras under arbetets gång samt när och hur en slutbesiktning ska ske. Av planen ska även framgå vilken oberoende kontrollant som utsetts att genomföra besiktningarna. Anläggningen får inte påbörjas innan tillsynsmyndigheten har godkänt kvalitetssäkringsplanen.

Länsstyrelsen har som svar på bolagets bemötande nedan yttrat att det är av stor vikt att utformningen och utförandet av den geologiska barriären sker på ett korrekt sätt. Genom att tillsynsmyndigheten godkänner planen blir det också tydligt för bolaget vad de behöver uppfylla innan arbete påbörjas.

Bolagets bemötande

Bolaget har accepterat länsstyrelsens förslag med undantag för den sista meningen avseende godkännande. I stället bör mark- och miljödomstolen med stöd av 22 kap. 25 § 3 st. miljöbalken överlåta åt tillsynsmyndigheten att vid behov föreskriva villkor med anledning bolagets redovisning enligt villkoret. Med bolagets förslag till delegering ges tillsynsmyndigheten möjlighet att föreskriva villkor om hur den geologiska barriären och deponietappen ska utformas. Skillnaden gentemot länsstyrelsens förslag är att tillsynsmyndigheten inte behöver fatta något beslut i de fall de accepterar bolagets redovisning, vilket torde vara till fördel inte bara för bolaget - som har intresse av att genomföra utbyggnaden av deponin utan onödiga förseningar — utan även för tillsynsmyndigheten - som rimligtvis borde ha intresse av att inte fatta beslut i onödan.

AVSLUTNINGSPLAN

Länsstyrelsen

Länsstyrelsen anser att nu gällande villkor för detta lämpligen även ska gälla för kommande verksamhet dvs något mer omfattande än vad bolaget föreslår.

Förslag på villkor:

Senast tre månader innan deponering i någon del av deponin avslutas ska bolaget redovisa till tillsynsmyndigheten hur sluttäckningen kommer att genomföras.

Redovisningen ska innehålla uppgifter om sluttäckningens utformning, konstruktionsmaterial samt en tidplan för arbetet.

Bolagets bemötande

Länsstyrelsen har föreslagit ett villkor avseende en detaljerad plan för sluttäckning. Bolaget har föreslagit ett villkor som motsvarar länsstyrelsens förslag.

8. Senast tre månader innan deponering i någon del av deponin avslutas ska bolaget redovisa till tillsynsmyndigheten hur sluttäckningen kommer att genomföras. Redovisningen ska innehålla uppgifter om sluttäckningens utformning, konstruktionsmaterial samt en tidplan för arbetet. Med slutlig höjd avses 51 meter över havet (m.ö.h.), vilket motsvarar 20 meter över omgivande mark.

MILJÖ- OCH BYGGNÄMNDEN

Miljö- och byggnämnden anser att uppbyggnad verksamhetsytor inom bolagets hela verksamhetsområde ska inkluderas i tillståndsansökan och ingå i miljökonsekvensbeskrivningen. Stora delar av bolagets verksamhetsområde är inte än ianspråktaget, utan utgörs av naturlig mark. Det huvudsakliga syftet i kommande detaljplanen för Boden Cleantech Center (BCC) är att möjliggöra hantering av avfall och bi-produkter som det framtida stålverket (Stegra) kommer att generera. Detaljplanen har inte antagits än. Uppbyggnad av verksamhetsytor för sådan miljöfarlig verksamhet som planen avser, inkluderar teoretiskt sett användning av avfall i anläggningsändamål och bör således även ingå i sökt verksamhet.

Av den kompletterande avslutningsplanen för deponin framgår att jordmassor av MKM-kvalitet (mindre känslig markanvändning och mineraljord med god mekanisk hållfasthet) kommer att användas till skyddsskiktet inklusive vegetationsskiktet.

Nämnden anser att material/avfall ovanför sluttäckningens tätskikt kan utgöras av massor som uppfyller Naturvårdsverkets generella riktvärden för MKM (mindre känslig markanvändning) under förutsättning det kan säkerställas att nyttjandet inte påverkar vattenmiljön och mottagande recipient negativt. Bedömning av påverkan på vattenmiljön ska omfatta även ett långtidsperspektiv. Detta eftersom vatten ovan tätskiktet inte kommer att samlas upp, utan avledas mot recipient och med tanke på känsligheten i mottagande recipient (Lörbäcken).

Nämnden anser att villkor bör tydliggöras så att tillräckliga ytor avsätts för att möjliggöra dimensionering och rening av dag- och lakvatten utifrån klimat-

scenarierna RCP 6 och RCP 8,5. Av SMHIs klimatrappport framgår att årsnederbörden förväntas öka med mellan 20-40% men också att maximala dygnsnederbörden förväntas öka med 15-25% i Norrbotten. Bolaget bör således visa att dag- och lagvattenrening dimensionerats för minst 20% ökad årsnederbörd och 15% maximal dygnsnederbörd.

Nämnde yrkar på att det villkoras att tillräckliga ytor reserveras för att även en 40 procents ökning av årsnederbörd och 25 procents ökning av maximal dygnsnederbörd inryms inom området avsedda för lak- och dagvattenrening. Detta då deponin kommer vara bestående under en lång tid.

Nämnden yrkar att utsläppsberäkningar för kumulativa effekter ska inkludera detaljplan för Boden Cleantech Center (BCC) som är den detaljplan där verksamheten innefattas. Detta då det är uppenbart att planen kommer att få en betydande påverkan på yt- och grundvatten och därmed riskerar begränsa utsläppsmöjligheterna för den sökta verksamheten. I andra hand yrkar nämnden att detaljplanen ska ha vunnit laga kraft innan bolaget får ta tillståndet i anspråk.

Nämnden anser att recipientutredningen bör utgå från de halter som redovisas i VISS exklusive bakgrundshalter. Enligt VISS antas bakgrundshalten vara konstant, vilket innebär att den halten inte kan påverkas, vilket talar för att jämförelse ska ske mot ”påverkanshalter”. För arsenik bör således halten på 0,58 µg/l (exkl. bakgrundshalt) i Lörbäcken användas i stället för 0,78 µg/l (inkl. bakgrundshalt) vid jämförelse mot bolagets föreslagna utsläppsvillkor.

Recipientutredningen bör även omfatta bedömning av utsläpp utifrån en generad volym lak- och dagvatten baserat på hela det utbyggda verksamhetsområdet, med hänsyn till klimatförändringar. Nuvarande beräknad mängd lakvatten från verksamhetsområdet på 8 500 m³/år stämmer inte med verksamhetsytorna vid hel utbyggnad av verksamhetsområdet. Med tanke på fastighetens totala yta på ca 23 ha och en årsnederbörd på 573,4 mm/år blir den totala mängden dag- och lakvatten mer än 10 gånger större än de 8 500 m³ som har använts i de nuvarande beräkningarna. En större volym dag- och lakvatten får betydelse i bedömningen av belastningen på recipienten och resonemanget att tillskottet inte blir mätbart/ligger inom mätosäkerheten kan ifrågasättas.

Bolagets bemötande

Uppbyggnad av verksamhetsytor

Principerna för uppbyggnaden av verksamhetsytor finns redovisade i den tekniska beskrivningen. Bolaget avser att använda avfallsmassor – till exempel betong, tegel, klinker och utsorterad sten – i så stor utsträckning som möjligt med syfte att minimera användningen av jungfruligt material. Hur stor mängd avfall som kommer att kunna användas beror på tillgången.

Vad beträffar avfallsmassor som används i konstruktioner som är permanent inkapslade (under tätskikt) får de nivåer som anges för Mindre Känslig Markanvändning (för närvarande enligt Naturvårdsverkets rapporter 4638 och

4889) inte överskridas. Vad beträffar övriga avfallsmassor ska de kriterier som anges i Tabell 4 i Naturvårdsverkets handbok Återvinning av avfall i anläggningsarbeten (2010:1) uppfyllas. Med ovan angivna kriterier bedöms användningen av avfallsmassor inte innebära annat än ringa föroreningsrisk för omgivningen.

För att säkerställa att avfallsmassor som används för anläggningsändamål inte innebär annat än ringa föroreningsrisk för omgivningen tillämpas följande kontroller.

- Mottagningskontroll: Varje materialparti genomgår en inledande bedömning av sammansättning och potentiellt föroreningsinnehåll.
- Utvärdering av lakegenskaper: Material som används testas för att säkerställa att det inte ger upphov till oacceptabla lakningsnivåer som kan påverka mark och vattenmiljö negativt.
- Skyddsåtgärder vid behov: Material med högre lakbarhet stabiliseras eller binds, exempelvis med cement, kalk eller andra bindemedel, för att reducera utlakning. Sådant material får endast placeras i permanenta konstruktioner inom deponin och täckas med tätskikt för att minimera risken för lakvattenbildning.

Villkor 8

Bolaget accepterar nämndens förslag. Det bör framhållas att deponerat avfall täcks successivt (mellantäckning), i takt med att avsnitt når sin planerade höjd, där det är tekniskt genomförbart med tanke på släntlutning och anslutningspunkt till nästkommande deponiavsnitt. Denna åtgärd minskar lakvattenbildningen och bidrar till en effektivare lakvattenhantering. Den faktiska sluttäckningen av deponin (som regleras i villkor 8) sker först då deponeringen avslutas i enlighet med en avslutningsplan enligt förordningen (2001:512) om deponering av avfall.

Följande villkor föreslås.

8. Senast tre månader innan deponering i någon del av deponin avslutas ska bolaget redovisa till tillsynsmyndigheten hur sluttäckningen kommer att genomföras. Redovisningen ska innehålla uppgifter om sluttäckningens utformning, konstruktionsmaterial samt en tidplan för arbetet. Med slutlig höjd avses 51 meter över havet (m.ö.h.), vilket motsvarar 20 meter över omgivande mark.

8a. För avfall där föroreningar inte kan kontrolleras i utgående vatten ska en särskild redovisning lämnas till tillsynsmyndigheten innan behandling eller deponering påbörjas. Redovisningen ska innehålla information om avfallets ursprung, föroreningsinnehåll, bedömd risk samt föreslagna hanteringsåtgärder. Vid behov ska anpassade försiktighetsåtgärder vidtas för att säkerställa att hanteringen av avfallet inte medför risk för negativ påverkan på miljö eller omgivning.

Villkor 10

Bolaget har föreslagit nya kvalitetskrav som ersätter villkor 10 och som säkerställer att användningen av avfallsmassorna inte ska innebära någon föroreningsrisk för omgivningen.

Organiska ämnen

Bolaget accepterar att under den föreslagna provotiden utreda även organiska ämnen. Huruvida utsläppsvillkor för dessa ämnen ska föreslås för utredningen utvisa. Bolaget motsätter sig ett förfarande som innebär att provotidsutredningen ska godkännas av tillsynsmyndigheten men åtar sig i stället att samråda med nämnda myndighet om utredningens utformning.

Täta respektive hårdgjorda ytor

Bolaget delar nämndens uppfattning att ytor ska anpassas efter typ av verksamhet och avfall men anser att detta redan tydligt beskrivits i ansökan och den tekniska beskrivningen. För att undvika missförstånd sammanfattas nämnda beskrivning nedan.

1. Definition av täta och hårdgjorda ytor
 - Täta ytor avser ytor såsom traditionell (konventionell) asfalt, betong eller andra material som bildar en svärgenomtränglig barriär för vatten. Dessa används där risken för förorening är högre och där det är viktigt att förhindra infiltration i marken.
 - Hårdgjorda ytor avser stabiliserade ytor som kan bestå av exempelvis packat grus, makadam eller annan förstärkt markyta. Dessa ytor används för hantering av avfall med låga urlakningsegenskaper.
2. Vattenhantering och uppsamling:
 - Alla verksamhetsytor är utformade för att säkerställa uppsamling av dag- och lakvatten, vilket leds till anläggningens vattenreningssystem innan utsläpp till recipient.
 - För verksamhetsytor med hårdgjord beläggning används lutning och avrinning för att styra vattenflödet till uppsamlingsbassänger och därigenom minimera risker för spridning av föroreningar.

Eftersom det i ansökan redan förtydligats vilken typ av yta som används för olika avfallstyper och hur ytorna används, ser bolaget inte något behov av något särskilt villkor, utan det allmänna villkoret i kombination med beskrivningen i ansökan bör vara tillräckligt.

Dimensionering för omhändertagande av dag- och lakvatten

I den tekniska beskrivningen anges följande.

”Södra delen av området reserveras för lagring och behandling av lak- och dagvatten. Magasineringsvolymerna utökas vid behov vartefter verksamhets- och deponeringsytor byggs ut.”

Syftet är att det under hela den tid verksamheten bedrivs ska finnas tillräckliga lagringsvolymerna för lak- och dagvatten så att utgående vatten inte ska riskera att nå recipienten utan föregående rening. Det innebär att både lagringsvolymerna och reningsverkets kapacitet behöver anpassas över tid. Volymberäkningar kommer att

utföras utifrån vid tiden aktuella prognostiseringsförutsättningar, vilka kan komma att vara annorlunda mot de som gäller idag.

I den uppdaterade Bilaga A.3, vilken skickades in till domstolen den 3 september 2024, redovisas de ytor som reserverats för magasinering och rening av lak- och dagvatten.

I områdets mellersta del finns ett område om 5 150 m² reserverat för dike med dagvattenmagasin (grön färg). Här kan dagvatten från norra delen av området samlas upp innan det avleds till en dagvattendamm i södra delen av området. Möjlig magasineringens volym uppgår till 6 200 m³.

Härutöver är områdets södra del reserverad för vattenhantering. Två delområden har ritats in (i lila och brun färg), vilka omfattar 6 130 m² respektive 5 380 m². Här finns möjlighet att magasinera ca 7 400 m³ respektive 6 500 m³ vatten.

För närvarande är lagringskapaciteten i dagvattendammen 3 500 m³ och i lakvattendammen 1 500 m³. Enligt de flödesberäkningar som gjorts kommer totalt 63 800 m³ vatten att behöva tas om hand årligen vid fullt utbyggd anläggning. Dessa vattenmängder bedöms avrinna från området under det varma halvåret, vilket innebär att det i genomsnitt behöver kunna lagras 10 600 m³ vatten under varje månad. Dock behöver lagringsvolymen för dagvatten vara större på våren.

I de ovan angivna områdena i den södra delen av området finns möjligheter att magasinera ca 20 100 m³ utöver de lagringsvolymen som idag finns färdigställda. Bolaget har därmed möjlighet att anordna magasin för de vattenvolymer som kan uppkomma även vid fullt utbyggd verksamhet.

Inför utbyggnad av nya verksamhetsytor för lagring, behandling eller deponering kommer beräkningar utföras för att avgöra behovet av komplettering av lagringsvolymen för lak- och dagvatten. Erforderliga lagringsvolymen liksom kapacitet i reningsverket, som för närvarande är 8 m³/h men som kan utökas vid behov, säkerställs innan tillkommande verksamhetsytor tas i anspråk för avfallshantering.

Kumulativa effekter

Utsläppsberäkningar för kumulativa effekter finns redovisade i bilaga 1 till bolagets inläga den 24 maj 2025. De omfattar all känd verksamhet inom området för den kommande detaljplanen.

Utsläppsberäkningarna för kumulativa effekter har justerats med hänsyn till ett större flöde av lak- och dagvatten från den ansökta verksamheten. De justerade beräkningarna har bifogats.

Recipientutredningen

Miljö- och byggnämnden har anfört att recipientutredningen bör utgå från de halter som redovisas i VISS exklusive bakgrundshalter (0,58 µg/l) och inte den halt som faktiskt uppmäts i recipienten (0,78 µg/l). Vidare har nämnden framhållit att recipientutredningen bör omfatta en volym lak- och dagvatten baserat på hela det utbyggda verksamhetsområdet, med hänsyn till klimatförändringar.

I recipientutredningen har Sweco räknat fram den ökning av halten av arsenik i recipienten som den ansökta verksamheten kommer att ge upphov till. Utgångspunkten för denna beräkning bör vara nuvarande halt i recipienten. Sweco har i sina beräkningar använt den halt i recipienten som uppmätts under perioden 2019–2023, vilket får anses representera nuvarande halt.

Som nämnden riktigt angivit är beräkningarna i den utförda recipientutredningen baserad på ett för lågt flöde av lak- och dagvatten. Bolaget har därför låtit Sweco utföra nya beräkningar, baserat på ett flöde som omfattar hela den sökta verksamheten, cirka 63 878 m³/år. En justerad recipientutredning har bifogats. Slutsatsen i denna utredning är liksom tidigare att den ansökta verksamheten inte innebär någon otillåten försämring och inte heller äventyrar möjligheterna att uppfylla gällande miljökvalitetsnorm för berörd vattenförekomst.

SAMETINGET

Området för själva anläggningen ligger inom Gällivare samebys vinterbetesmarker och det ligger inte inom något riksintresseområde för rennäringen. Det är ca 8 km till uppsamlingsområde och flyttled av riksintresse. Inom vinterbetesmarkerna för Gällivare sameby pågår många exploateringar för samhällsomställningen. En utvidgad avfallsanläggning förväntas medföra mer och tätare trafik. Bolaget har tagit fram både miljökonsekvensbeskrivning och en rennäringanalys som Sametinget anser är godtagbara.

Sametingets anser att i tillstånd för fortsatt och utökad verksamhet ska villkor för det allmänna rennäringensintresset ingå:

Åtgärder och villkor ska utformas så att samebyn ska kunna fortsätta nyttja området, att betesmarkerna ska förbli beteskraftiga även på lång sikt och underlätta för rensköterna i det praktiska arbetet samt kompensera för det merarbete som uppstår på grund av verksamheten. Det är bolaget som ska åläggas villkor till skydd för rennäringen och ett sådant åläggande får inte direkt eller indirekt ställa krav på att samebyn ska bedriva sin renskötsel på ett visst sätt. Föreslagna åtgärder ska vara tillräckliga för att samebyn ska kunna fortsätta bedriva en ekonomisk bärkraftig rennäring.

Sametinget bedömer att stängsling runt verksamhetsområdet är ett tillräckligt skyddsvillkor för rennäringen under förutsättning att bolaget tillsammans med andra berörda aktörer gör ett avtal med samebyn om kompensation för utfodring och det merarbete som uppstår på grund av verksamheten. Att de föreslagna åtgärderna kan anses tillräckliga för att samebyn ska kunna fortsatt bedriva en ekonomiskt bärkraftig rennäring trots expansionen.

Bolagets bemötande

Som skyddsåtgärd kommer stängsel att anläggas runt anläggningen, vilket bland annat kommer att hindra större djur såsom renar från att komma in på området.

Bolaget har därutöver åtagit sig att tillsammans med övriga aktörer i området upprätta ett avtal med samebyn om kompensation de ökade kostnader som kan uppkomma för samebyn (se avsnitt 6.7.3 i miljökonsekvensbeskrivningen).

SVARTBJÖRNSBYNS BYAUTVECKLINGSFÖRENING

Den enligt plan föreslagna platsen anser de högst olämpligt för långvarig deponi av farligt avfall. Bolaget ämnar etableras sig i anslutning till och i närheten av Brändkläppen och i högsta grad nästintill i direkt närhet till bebyggelse och boende. De har redan i dagsläget många platser runt om i kommunen som i ett miljöperspektiv inte håller måttet. Som exempel kan nämnas Svartbyträsket som idag inte har tjänligt bad- eller fiskevatten innehållande PFAS. Området runt Bodensågen är inte heller miljövänligt med sin historik för att nämna någon av de platser i kommunen som har otjänligt vatten och marker. Buddbyträsket har inte heller kontrollerats som godkänt bad/fiskevatten då vattenprover inte längre tas vad de vet.

Då föreningen bland många andra önskar information i ärendet, tog kommunen på sig att sammankalla till möte med Boden kommun med ledning av inhyrd advokat, bolaget och övriga intressenter vilka av kommunen hade inbjudits. Mötet blev ett informationsmöte med envägskommunikation där många synpunkter och frågor saknade återkoppling och svar.

En etablering av norra Europas största deponi för farligt avfall skulle för Boden som ort sannolikt innebära:

- Risk för miljöpåverkan i form av förorenad natur
- Avgaser och vägförsämringar vid transporter av avfallet
- Ev luftföroreningar i samband med avlastning av det farliga avfallet
- Stor risk för hälsoförsämringar om riskavfall når grundvattnet
- Fördyrade kostnader för vägunderhåll
- Ev sanering av läckage av gifter
- En kommun och ort där kommande generationer med stor risk kommer att påverkas av det som ligger i plan.

Bolagets bemötande

Byaföreningen har uttryckt farhågor för miljöpåverkan i form av förorenad natur, avgaser och vägförsämringar vid transport av avfallet, luftföroreningar i samband med avlastning av avfallet, hälsoförsämringar om giftavfall når grundvattnet, fördyrade kostnader för vägunderhåll, sanering vid läckage av gifter, påverkan i flera generationer.

Förorenad natur

Påverkan på naturvärden har utretts och finns redovisad i den med ansökan ingivna miljökonsekvensbeskrivningen. Slutsatsen i nämnda utredning är att föroreningar i naturen kommer att kunna undvikas genom de skyddsåtgärder som bolaget åtagit sig att vidta.

Avgaser och vägförsämringar vid transport av avfallet

Det avfall som ansökan avser kommer att behöva samlas upp och transporteras även i nollalternativet. Vid lokaliseringen av den ansökta verksamheten har bolaget eftersträvat så korta avstånd som möjligt till de platser där avfallet kan tänkas uppkomma. Transportavstånden bedöms bli kortare med den sökta verksamheten än i nollalternativet, och därmed blir även påverkan genom avgaser m.m. mindre omfattande.

Luftföroreningar i samband med avlastning av avfallet

Även avlastning kommer att behöva ske i nollalternativet, vilket innebär att denna störningskälla tillkommer eller ökar i omfattning med den sökta verksamheten. Bolaget vidtar skyddsåtgärder för att minimera damning vid avlastning av avfallet.

Hälsoförsämringar om giftavfall når grundvattnet

Anläggningen har utformats och kommer att utformas med täta underlag i syfte att förorenat vatten från hantering av farligt avfall inte ska nå grundvattnet. Det kommer i stället att samlas upp, kontrolleras och renas före utsläpp till recipienten. Något giftavfall kommer inte att tas emot vid anläggningen.

Fördyrade kostnader för vägunderhåll

Som angivits tidigare bedöms transportavstånden bli kortare med den sökta verksamheten än i nollalternativet. Därmed minskar även kostnaderna för vägunderhåll.

Sanering vid läckage av gifter

Som angivits tidigare har anläggningen utformats för att undvika läckage av föroreningar. Någon sanering bedöms därmed inte bli aktuell.

Påverkan i generationer

Den ansökta verksamheten kommer att bedrivas under lång tid och påverka miljön i viss utsträckning. Genom de skyddsåtgärder som bolaget åtagit sig att vidta kommer dock påverkan att kunna hållas på en från miljösynpunkt acceptabel nivå.

JONAS CHRISTENSENS HUVUDMÄN

Hänsyn till mål M 444-24

Parallellt med ansökan om verksamheten i detta mål handlägger mark- och miljödomstolen även ansökan i mål M 444-24, i vilket REBAB ansöker om nytt tillstånd för att få hantera ytterligare stora mängder avfall på grannfastigheterna. De närboende menar att det är av högsta vikt att domstolen gör sin bedömning utifrån de samlade och kumulativa effekterna av dessa båda verksamheter. Detta innefattar såväl att se de samlade transportrörelserna på vägarna till och från de båda anläggningarna, utsläpp av föroreningar till samma vattenrecipienter, utsläpp till samma luftmassa, risk för kringflygande skräp samt lukt- och andra hälsorelaterade olägenheter. Det är också viktigt att beakta vad som kan hända om det utbryter en brand på den ena anläggningen. Det måste finnas skyddsåtgärder som ska förhindra att en sådan brand inte kan sprida sig till den andra verksamheten. Nedan utvecklas

även frågan om psykiska immissioner, dvs de närboendes rädsla för att något ska inträffa vid de båda anläggningarna. Också rädslan för vad som kan inträffa på båda dessa anläggningar måste ses i ett sammanhang, där en händelse kan få spridning.

Inledande synpunkter

De närboendes grundinställning är att i sitt nuvarande skick ska ansökan avslås alternativt avvisas på grund av att det saknas så mycket underlagsmaterial att det inte går att ta ställning till verksamhetens effekter på naturmiljön eller människors hälsa. Detta gäller i huvudsak vattenhanteringen samt hur deponin ska utformas för att skapa tillräckligt skydd. Ansökan uppfyller därmed inte de grundläggande kraven på vad en sådan ska innehålla eller på vad en miljökonsekvensbeskrivning ska innehålla.

Med hänsyn till att man i den sökta verksamheten avser att hantera avsevärt mycket mer avfall än i befintlig verksamhet samt till att så mycket mer yta kommer tas i anspråk för den sökta verksamheten kan detta inte klassas som en utökning av befintlig verksamhet utan måste anses vara en ansökan om ny verksamheten på platsen. Man ansöker om att få öka hanteringen av avfall med närmare 1 500%. De närboende menar även att ansökan innehåller delar som utgör vattenverksamhet enligt 11 kap. miljöbalken. Detta gäller bl.a. anläggande av dikessystemet samt uttag av eget grundvatten på plats. Vi saknar bland annat diskussion om rådigheten. Det kan konstateras att ansökan verkar vara en snabbt framtagna text, med ursprungliga villkorsförslag som byggde på önsketänkanden och med förhoppningen att materialet inte skulle granskas så noga. Sökanden föreslog bl.a. utsläppsvärden som till och med saknade förankring i sina egna experters rekommendationer. Ett sådant förfarande innebär naturligtvis att det uppkommer nya frågor om underlagsmaterialets tillförlitlighet.

De närboende kan konstatera att sökanden utan vidare motivering eller invändning snabbt ändrade sina villkorsförslag, efter länsstyrelsens respektive domstolens påpekanden. Det kan konstateras att det var väldigt enkelt för bolaget, att efter påpekanden, precisera vilka avfallsslag som ska ingå i ansökan, samt att stryka vissa avfallsslag som inte är aktuella för verksamheten stryks. Dit hör exempelvis oljeslam. Det kan även konstatera att man råkat skriva fel beträffande den våtmark som ursprungligen avsågs att användas som slutligt reningssteg. Nu ska detta vatten i stället ledas vid sidan om denna våtmark, men utan den slutrening som man avsåg skulle genomföras i våtmarken. De närboende konstaterar att sökanden har glidit på uppgifterna om hur mycket oljeslam en slambil kan frakta. Medan ansökan utgick från 30 kubik per bil, menar domstolen i sitt föreläggande att det vanliga är 7 kubik per bil. Givet samma mängd att transportera kommer det enbart för denna fraktion att leda till mer än fyra gånger så många transportrörelser som sökanden utgår från i sin ansökan. Och efter synpunkter på att det saknades beskrivningar över hur oljeslam ska hanteras, så drog man tillbaka ansökan i denna del. Dessa allvarliga, och för företaget lätt ändrade, brister i den ursprungliga ansökan kan endast skapa mistro till övriga delar av ansökan. Samma nonchalanta sätt att hantera tillståndsprocessen kan även observeras vad gäller hur sökanden valt att genomföra utredningar av alternativa lokaliseringar. Även efter kompletteringar saknas mycket uppgifter som är nödvändiga för att kunna ta ställning till ansökan.

Utöver vad som anförs i detta yttrande nedan, hänvisas till prof. em. Bo Olofssons yttrande där han skriver:

”Utifrån avsaknaden av material och data rörande nuvarande förhållanden i verksamhetsområdet samt den tekniska beskrivningen är det egentligen närmast omöjligt att bedöma vad den nya verksamheten kommer att medföra.”

Bo Olofsson sammanfattar sina synpunkter:

- Ansökan omfattar till även vattenverksamhet och bör därför även behandlas enligt kap. miljöbalken.
- Min bedömning av ansökan för bolagets planerade verksamhet utanför Boden omfattar endast frågor kring mark- och vattenhanteringen. Övriga hälso- och miljöfrågor berör jag inte då dessa inte är mitt primära verksamhetsområde.
- Eftersom verksamheten till stora delar måste klassas som ny då den utgör en mycket omfattande verksamhet på jungfrulig mark borde en lokaliseringsutredning presenterats.
- Det finns idag stora brister i det underlagsmaterial som jag haft tillgång till, saknas t ex geotekniskt underlagsmaterial, kunskaper om markens och skyddsbarriärernas genomsläpplighet, förhållanden och flöden i recipienterna och deras variation över årstid och år.
- Beräkningar av flöden, avrinning etc. från verksamhetsområdet är oklart, uppvisar stora brister och dessutom på erfarenhetsmässig grund sannolikt felaktiga i vissa fall. Därigenom är det omöjligt att bedöma verksamhetens effekter på omgivande vattensystem och således även omöjligt att bedöma effekterna på vattenförekomsten Lörbäcken. Jag bedömer dock utifrån erfarenheter från närliggande område där REBAB bedriver liknande verksamhet att det finns en påtaglig risk att de föroreningshalter som beräknats för Lörbäcken kommer att överstigas.
- Eftersom varken reningstekniker eller avfallshanteringen är fullständigt beskriven är det svårt att bedöma realismen i att uppnå de preliminära utsläppshalter som föreslås för en provotid. De närboende menar att givet föreliggande utredningsmaterial så kan denna ansökan inte läggas till grund för en prövning. Det är så mycket material som saknas att det inte är möjligt att bedöma om komplettera sin ansökan i dessa delar. En tillräcklig miljökonsekvensbeskrivning är en processförutsättning. Med hänsyn till detta menar de närboende att ansökan ska avslås alternativt avvisas på grund av de omfattande bristerna i utredningsmaterialet, om det inte kompletteras.

Lokaliseringsfrågor

Närhet till bostäder och oro för störningar

Ansökan handlar om att få ta emot upp till 160 000 ton (farligt) avfall per år. Så vitt kan utläsas av handlingarna vill sökande ha tillståndet för obegränsad tid, något som de närboende motsätter sig. I stället yrkas att tillståndet ska gälla i maximalt 10 år. Den sökta platsen ligger cirka 800 meter från bostäderna i Svalget, i nordöstlig riktning. Det är ungefär lika långt till fritidsbostäderna vid Altersjöns östra strand. Till bostäderna i Brändkläppen är det ca 1 500 meter och till Svartbjörbyn drygt 2 000 meter. Till detta kommer alla de transporter som i olika riktningar kommer passera mycket nära bostäder. Med hänsyn till hur mycket avfall som kommer att hanteras och deponeras på anläggningen, och med hänsyn till att allt detta avfall kan utgöras av farligt avfall så råder en stor och välgrundad oro för verksamhetens

verkningar bland lokalbefolkningen. Oron handlar bland annat om föroreningar som kan komma luftvägen, vad som kan komma med ytvatten och grundvatten samt risken för transportolyckor av olika slag. Redan idag har man märkt påverkan på enskilda dricksvattentäkter i områden där det inte är kommunalt vatten.

Erfarenheten från befintlig anläggning visar även att det kommer spridas mycket avfall med vinden vilket gör att det är väldigt nedskräpat i närområdets. Det är inte endast befolkningen som lider av detta, utan det utgör även en fara för djur som rör sig i området då de äter avfall eller fastnar i det. Det kan vara väldigt fult i omgivningarna och man drar sig för att idka friluftsliv i närområdet.

I en omfattande studie (publicerad i medicintidskriften *The Lancet*)¹, genomförd på vetenskaplig nivå av London School of Hygiene and Tropical Medicine där 2410 personer boende runt 23 avfallsplatser runt om i Europa studerades. I studien visas ett tydligt samband på mödrar som varit närboende till ett avfallsområde och kromosomskador. I studien visas en 40 procentig ökning av kromosomskador i jämförelse med icke närboende. Rapporten i sig är en fortsättning på EUROHAZCON-studien som i sig visar på en 33 procent högre risk för medfödda missbildningar som exempelvis ryggmärgsbråck, gomspalt eller missbildningar på hjärta på barn med mödrar som varit närboende till avfallsanläggningar. Med närboende avses i studien personer som bor inom 3 km från avfallsanläggningarna. Det är i första hand på grund av miljö- och hälsoriskerna som kringboende är oroliga för den planerade anläggningen, men det finns även risker för att fastighetspriserna kommer att sjuka i närområdet och längs med de mest trafikerade vägarna.

Utöver de faktiska störningarna (såsom vatten- och luftföroreningar mm) från den sökta verksamheten, menar de närboende att deras rädsla för verksamheten måste tas på allvar i den rättsliga processen och att rädslan ska betraktas som en psykisk immission enligt 9 kap. §, 2 st. p. MB ("eller annat liknande"). Psykiska immissioner ska ses som en självständig styrningsform enligt miljöbalken. (Se Michanek/Zetterberg *Den svenska miljörätten*, Iustus förlag 5:e upplagan s 295. Se även Bengtssonm.fl. *Kommentaren till miljöbalk* (Norstedts förlag, JUNO) med referens till det sk. Latexmålet i KN 36/77.)

För att något ska kunna betraktas som en psykisk immission så måste det finnas en reell grund för oro, även om risken för att något inträffar kan vara mycket låg. I detta fall vidgår sökanden att det finns risker för en mängd olika typer av störningar verksamheten, varför det inte råder någon tvekan om att oron i detta fall är verklighetsförankrad. Detta styrks naturligtvis av de refererade vetenskapliga studierna ovan. Oro kan leda till en mängd olika symptom (sömlöshet, koncentrationssvårigheter mm) men kan även övergå till rent kroppslig påverkan såsom hjärtkärlsjukdomar. Som nämnts ovan kan även fastighetspriser komma att sjunka till följd av riskerna från verksamheten, varför det även kan finnas oro över familjens ekonomiska situation. De närboende menar att det är en brist i beslutsunderlaget att sökanden inte har uppmärksammat dessa frågor. Rädsla för verksamheter, s.k. psykiska immissioner, är ytterligare en självständig störningsform som domstolen måste väga in i sin bedömning enligt 2 kap. 3 och 7 § MB av verksamheten. Enligt Michanek/Zetterberg (se ovan) kan psykiska immissioner även utgöra en olägenhet för människors hälsa enligt 9 kap. 3 § MB. I

praxis har det resonerats om vilken hänsyn som ska tas till oro hos tredje man för en verksamhets risker. Ett exempel är avgörandet i MÖD 2006:54 som rörde Bolidens sökta tillstånd för anläggande av ett sandmagasin för anrikningssand. De närboende motsatte sig verksamheten framför allt då de kände oro och osäkerhet inför följderna av en olycka vid verksamheten i form av ett dammhaveri (psykiska immissioner). Miljööverdomstolen konstaterade att en betryggande dammsäkerhet vid anläggandet av den aktuella dammen var en förutsättning för tillåtlighet. Domstolen granskade därefter utredningen som gjorts i målet vad avser riskerna och de försiktig hetsmått och skyddsåtgärder som hade föreslagits av sökanden eller som kunde föreskrivas i villkor, och fann att med den utredning som presenterats i målet var säkerheten vid dammen betryggande och att verksamheten i detta avseende var tillåtlig. Detta avgörande ger uttryck för att tillåtligheten av en verksamhet inte kan avgöras enbart utifrån att närboende känner oro för olyckor eller andra negativa effekter av en verksamhet. Det måste tas hänsyn till faktaunderlag och om skyddsåtgärder och försiktighetsmått vidtas i den utsträckning som skäligen kan krävas för att undvika och motverka olägenhet för människors hälsa eller miljön. De närboende till den planerade verksamheten i Boden hävdar inte att det endast är oron för verksamheten som gör att man har invändningar mot etableringen, utan oron beror på vilka risker som faktiskt föreligger, hur lätt sökanden verkar ta på riskerna och på vilka skyddsåtgärder som behöver vidtas. Det finns stöd för dessa farhågor i den vetenskapliga litteraturen. De närboende konstaterar att det saknas utredningar som på ett betryggande sätt visar att det inte finns risk för luft- och vattenföroreningar från verksamheten som kan leda både till kortvarig och mycket långvarig påverkan på människors hälsa och på miljön. Därtill kommer en stark oro på grund av det stora antalet transporter av farligt avfall (och farligt gods) som i framtiden kommer svärma runt bostäder och trafikanter som ytterst är beroende av att den enskilda chauffören vet vad hen eller hon gör. Grunden för de närboendes oro förstärks av de slutsatser som Bo Olofsson drar utifrån befintligt utredningsmaterial, och av det faktum att sökanden har underlåtit att utreda och redovisa en stor mängd nödvändiga omständigheter. Rädslan för att enskilda dricksvattentäkter ska påverkas av föroreningar är påtaglig.

Lokaliseringsutredning

Utgångspunkten vid val av plats för miljöfarliga verksamheter och vattenverksamheter är lokaliseringsregeln i 2 kap. 6 § MB. För en verksamhet eller åtgärd som tar i anspråk ett mark- eller vattenområde ska det väljas en plats som är lämplig med hänsyn till att ändamålet ska kunna uppnås med minsta intrång och olägenhet för människors hälsa och miljön. Kraven på att sökanden ska utreda alternativa lokaliseringar uttrycks i 6 kap. 35 § MB med tillämpningsföreskrifter i 17 § miljöbedömningsförordningen (MBF). Genom 6:35, 2p MB ska en MKB innehålla uppgifter om alternativa lösningar för verksamheten eller åtgärden, vilket förtydligas genom 17 § MBF. MKB:ns innehåll enligt 6 kap. 35 § 2 MB ska avse uppgifter om möjliga alternativa platser och skälen för valet av plats med hänsyn till skillnader i miljöeffekterna mellan den valda platsen och alternativen. Vidare ställs i 17 § 3 p. MBF krav på redovisning av undersökta möjliga alternativ i fråga om teknik, storlek, omfattning, skyddsåtgärder, begränsningar, försiktighetsmått och andra relevanta aspekter och skälen för de val som har gjorts med hänsyn till miljöeffekter. Sökanden stökar undan utredningen om alternativa lokaliseringar på

12 rader i MKB:n (aktbil. 50 s. 15). På dessa rader menar sig sökanden klara av att på ett rättsligt tillfredsställande sätt redogöra för varför man har valt bort tre andra lokaliseringsalternativ, nämligen Kiruna, Gällivare och Pajala och varför ytterligare andra inte har undersökts. I handlingarna har man inte pekat ut några specifika platser eller områden utan endast angivit kommunernas namn. När det gäller den valda lokaliseringen, som förefaller vara förutbestämd, så har man inte heller angivit alternativa lokaliseringar i Bodens kommun. Den enda anledningen till att man valt den aktuella platsen är att det redan finns en anläggning på plats som man nu vill utöka.

Sökanden skriver: Inför etablering av en anläggning i norra Sverige har bolaget utrett möjliga lokaliseringar i Malmfälten (Kiruna, Gällivare och Pajala) och i Boden. Lokaliseringarna vid Malmfälten var inte lämplig på grund av att de avfallsströmmar som finns i de områdena, utöver de från gruvindustrin var små.”

På den aktuella platsen finns tillstånd till att få deponera högst 10 000 ton farligt avfall per år. Den nya ansökan avser 160 000 ton avfall per år, av vilket allt enligt sökanden kan utgöras av farligt avfall. Det är således en ökning med 1 500 %. Detta är en mycket markant ökning som bl.a. medför att prövningen ska avse etableringen av en ny verksamhet, inte en ändrad. Med detta följer också att också den markareal som kommer att utnyttjas blir avsevärt större. Mot bakgrund av verksamhetens stora utökning både mängd- och arealmässigt anser de närboende att höga krav ska ställas på lokaliseringsutredningen. Därvid borde bolaget innan ansökan lämnades in ha undersökt alternativen i sådan utsträckning att bedömningen av dess lämplighet bestod under hela prövningsprocessen. Sökanden borde ha utrett alternativa platser i närheten av den nu aktuella, men också mer förutsättningslöst i regionen.

Genom den helt bristfälliga redogörelsen för alternativa lokaliseringar så saknas det möjligheter att väga olika alternativ mot varandra. Läsaren vet ju inte ens vilka miljöeffekter som kan förväntas på de andra platserna. Det är anmärkningsvärt att sökanden endast valt alternativa lokaliseringar på platser som inte har något behov av en motsvarande verksamhet som den sökta. Även den omständigheten att verksamheten kan komma att bli granne med en stor verksamhet (målet M 444-24) där stora mängder avfall (till viss del farligt avfall) avses att hanteras, så måste en alternativutredning även innehålla utredningar om vilka risker en sådan sam-etablering kan medföra vid allvarliga händelser. Lokaliseringsutredningen är så bristfällig att det inte är möjligt att bedöma om det finns likvärdiga eller bättre lokaliseringar. Denna brist är därmed så väsentlig att den inte möjliggör prövning om den valda platsen är lämplig eller om krav på annan lokalisering skulle vara oskäligt. Medan sökanden endast ser fördelar med att etablera verksamheten granne med en liknande verksamhet (REBAB mål M 444-24) så menar de närboende att det tvärtom finns risker med att etablera sig så nära varandra. Uppstår det exempelvis en brand på den ena anläggningen, torde det finnas uppenbara risker att den kan sprida sig till den andra. Någon sådan konsekvensutredning har sökanden inte gjort så vitt kan bedömas av materialet. I bergtäktsmålet MÖD 7517-22 konstaterade MÖD att det visserligen hade varit önskvärt med fler platser i alternativredovisningen men att det får anses acceptabelt med endast två eftersom transportavståndet till projekt med behov av massor samt tillgängliga större vägar

begränsar exploateringsmöjligheterna. I det nu aktuella målet har sökanden inte utrett (i uttryckets rätta bemärkelse) mer än ett alternativ, och det är inte heller på samma sätt som i ett täktärende viktigt med korta transportsträckor.

I detaljplanemålet MÖD P 14634-20 (etablering av solcellspark på jordbruksmark) hade bolaget inte presenterat någon konkret redogörelse för alternativa lokaliseringar. MÖD uttalar att hur omfattande en lokaliseringsutredning ska vara beror på omständigheterna i det enskilda fallet, däribland vad som ska anläggas. Domstolen konstaterade att i det fallet kunde inte en alternativ lokaliseringsutredning begränsa sig till tillgänglig mark på en viss fastighet. En miljökonsekvensbeskrivning är vidare en processförutsättning. Eftersom man inte har redovisat några miljöeffekter eller konsekvenser av miljöeffekterna på alternativa platser, är det inte heller möjligt att göra några jämförelser för att därigenom kunna dra några slutsatser om vilken plats som förefaller vara den bäst valda. Detta gäller oavsett att det redan finns en motsvarande verksamhet på platsen. Det är sökanden som har bevisbördan i ett mål som detta (2 kap. 1 § MB), och en bristande lokaliseringsutredning och redogörelse för alternativa lokaliseringar måste falla tillbaka på sökanden. I målet MÖD M 7042-18 har MÖD enligt Kommentaren till MB (Norstedts förlag JUNO), Bengtsson m.fl. givit uttryck för att sökandens bevisbörda är omfattande vid lokaliseringsprövningen, särskilt som verksamhetens lokalisering i detta fall tidigare godtagits. Målet gällde en ansökan om förlängt tillstånd till verksamhet vid en anläggning för deponering av inert avfall m.m. Verksamhet hade bedrivits på platsen sedan 1970-talet. Den sökta verksamheten kan komma att hantera 160 000 ton farligt avfall per år, som sedan kommer att ligga på platsen under mycket långa tider. Om inte sökanden kompletterar sin ansökan med en gedigen lokaliseringsutredning för i vart fall två möjliga alternativa platser, så anser de närboende att domstolen ska avvisa alternativt avslå bolagets ansökan på denna grund. Vid lokalisering av en miljöfarlig verksamhet eller vattenverksamhet handlar det inte endast om att finna den bästa platsen, utan den valda platsen måste också vara lämplig i sig. Det betyder att man inte kan välja en olämplig plats på grund av att det saknas andra lämpligare platser. De närboende menar att den valda platsen är olämplig bl.a. med hänsyn till riskerna för omfattande vattenföroreningar nedströms. Det är inte endast sådant vatten som klassificerats som en vattenförekomst enligt regleringen om miljö kvalitetsnormer som ska skyddas, utan även andra vattendrag, sjöar mm ska skyddas om än med stöd främst av de allmänna hänsynsreglerna i balkens kap. 2. Det innebär att bara för att man anser sig klara MKN i vattenförekomster, så måste man även minska utsläppen så mycket i andra vatten att man klarar 2 kap. MB. Sökanden har inte visat att man klarar detta. Beträffande naturvärden på platsen så uppges (MKB, aktbil. 1 s. 7) att det skedde en avverkning innan verksamheten påbörjades, och att det därför inte finns inga naturvärden i etableringsområdet. Det är oklart om denna avverkning utförts inför den nu planerade verksamheten eller om den genomfördes inför den verksamhet som redan bedrivs där? Det är naturligtvis inte acceptabelt att avverka innan man gjort en naturvärdesinventering. Sammanfattningsvis menar de närboende att ansökan ska avvisas alternativt avslås redan på en grunden att det saknas en sådan lokaliseringsutredning som krävs enligt 2 kap. 6 § samt 6 kap. MB. Ansökan ska även avslås med hänsyn till de risker som närboende kommer utsättas för, både från

själva verksamheten men också från det stora antalet transporter i närområdet. Sökanden har inte visat att platsen är lämplig.

Transportvägar och farligt avfall

Lokaliseringen är även olämplig med hänsyn till den omfattande transportverksamheten av farligt avfall, och i vissa fall antagligen även av farligt gods, som kommer passera genom eller mycket nära tätbebyggelse i Bodens centralort vid transporter väster- och söder ut. Vid transporter norrut måste man passera genom bebyggelsen i Svalget respektive Skogså. Enligt handlingarna kommer de flesta transporter ske på väg 356, och antalet transporter kommer öka från dagens 168 transporter per dygn till 216/dygn. Om detta endast avser transporter i en riktning eller om det syftar både på tillkommande och avgående transporter är oklart. Om det endast avser transporter i en riktning så måste totalsumman dubblas. Med hänsyn till att sökanden räknat med avsevärt större tankbilar än vad som brukar användas, så kommer förmodligen antalet transportrörelser att vara fler än vad dessa siffror visar. Den korrekta siffran måste redovisas. Såväl väg 356 som väg 383, söder om anläggningen, är smala vägar med en körbana i varje riktning och utan vägren. All trafik söderut och västerut måste passera genom tätbebyggda områden som vissa sträckor passerar tätt intill villabebyggelse och andra bostadsområden. Beroende på vägval så kommer trafiken med farligt avfall att passera längs med sjön Svartbyträsket eller längs med Luleälven. En ny väg är under konstruktion öster om anläggningen, som leder till ett område söder om anläggningen där H2 Green Steel ska etableras. Det uppges att i framtiden kommer troligen transporter till och från anläggningen att ske på denna nya väg. Många transporter till och från anläggningen kommer passera nära bostäder och andra bebyggda områden. Så vitt kan bedömas har sökanden inte redovisat vilka risker som föreligger längs med de närliggande transportvägarna där det kan komma att transporteras farligt avfall, som i vissa fall även utgör farligt gods.

I miljökonsekvensbeskrivningen uppges att *En fortsatt utökad verksamhet innebär att transporterna till och från anläggningen ökar./.../ Den fortsatta och utökade verksamheten bedöms medföra en liten negativ konsekvens lokalt med avseende på de störningar och den påverkan på omgivningen som transporterna medför samt på trafiksäkerheten för gående och cyklisterna längs vägen.*

Sökanden kommenterar inte riskerna med att transportera farligt avfall, som i vissa fall samtidigt kan förmodas vara klassat som farligt gods. Särskilda bestämmelser finns kring transport av farligt gods. Länsstyrelserna i Norrbottens och Västerbottens län uppger följande (Riktlinjer för fysisk planering. Skyddsavstånd till transportleder för farligt gods i Norrbottens och Västerbottens län. s. 7, bifogas): Planeras bebyggelse inom rikshanteringsområdet, det vill säga inom 150 m från transportled för farligt gods, kan det krävas säkerhetshöjande åtgärder antingen på grund av förhöjd risknivå eller för att begränsa skador om en olycka med farligt gods skulle inträffa.

Man skriver vidare:

Exempel på åtgärder som kan minska skadorna vid en olycka är att placera bebyggelsen så långt bort från transportleden som möjligt, att byggnader är möjliga att utrymma i riktning bort från transportleden, högt placerade friskluftsintag samt

mekanisk till- och frånluft. Det kan också finnas ett behov av ett minsta bebyggelsefritt avstånd med anledning av exempelvis trafiksäkerhet och åtkomlighet för räddningstjänsten.

För vidare information om olika skyddsavstånd till olika vägar hänvisas till tabellerna i den citerade texten. Så vitt känt är de aktuella transportvägarna inte utpekade som primära transportvägar för farligt gods, i vart fall har sökanden inte kommenterat detta. Det saknas utredningar gällande transportvägar, mängden farligt gods samt hur bolaget avser att förhindra olyckor längs med transportvägarna i synnerhet inom områden med tätbebyggelse. De närboende menar att även med hänsyn till det stora antalet transporter, med förmodat farligt gods, som kommer att röra sig till och från anläggningen längs bebyggda områden så är platsen för den sökta verksamheten helt olämplig. Vilken beredskap företaget har för olyckor i tätbebyggda områden är oklart. Det är inte heller möjligt att i ett tillstånd reglera följdverksamheter för långt från den sökta verksamheten, varför dessa transporter i princip kan komma att köras hur som helst. I avgörandet M 1326-19, (nyetablering av en bergtäkt) fann MMD och MÖD att det krävdes trafiksäkerhetshöjande åtgärder på transportvägarna till en hamn, men eftersom det inte fanns tillräckligt konkreta förslag på genomförbara åtgärder gick det enligt MÖD inte att bedöma om verksamhetens lokalisering var lämplig. Ansökan avslogs därför enligt 2 kap 6 § MB. (Målet är kommenterat i Bengtsson m.fl. Kommentar till Miljöbalk, Norstedts förlag, JUNO.)

Vattenfrågor

En av de stora frågorna i detta mål är förorening av yt- och grundvatten. En aspekt på detta är risken för att enskilda vattentäkter påverkas. Redan inledningsvis anmärktes på att sökanden initialt föreslog högre utsläppsnivåer än vad deras egna konsulter föreslog. Varför man gjorde det är oklart, men det väcker naturligtvis misstankar. En utgångspunkt är att verksamheten inte får bedrivas om sökanden inte kan visa att man klarar alla miljökvalitetsnormer, och det inte för någon enskild kvalitetsfaktor får finnas en risk för att man kommer sjunka ner en statusklass eller mer. När det gäller vattenfrågor hänvisas till Bo Olofssons yttrande, och då särskilt under rubriken Vattenhanteringen.

Olofsson avslutar sin genomgång av vattenhanteringen med: *Sammantaget visar presentationen av vattenhanteringen enligt bolagets ansökan så stora och allvarliga brister att jag bedömer det som helt omöjligt att utifrån presenterade data bedöma verksamhetens konsekvens på vattenförhållandena såväl beträffande grund- som ytvatten.* Utöver detta menar vi att det **sanitära spillvatten** som avses ledas till en trekammarbrunn (aktbil. 1 s 6). måste utsättas för ytterligare rening så som i en markbädd.

Kringflygande skräp

Vid mottagandet kommer avfallet tas omhand på en asfalterad yta för sortering (aktbil. 1 s 4.). Närboende har mycket dåliga erfarenheter av hur den befintliga verksamheten bidrar med omfattande nedskräpning i närområdet, inklusive fågelträck från fåglar som dras till avfallshanteringen. Året runt, och inte minst efter snösmältningen, ligger det mycket stora mängder plastmaterial och papper som har

förflyttats med vindens hjälp. Se bifogade fotografier sist i detta yttrande. Nedskräpningen är inte endast en visuell störning, utan det innebär att skräpet kommer spridas över stora ytor och när plast bryts ner blir det mikroplaster som djuren lätt kan få i sig för att spridas i näringskedjorna. Skräpet kan även ätas av större djur som också kan fastna i det. Skräpet förfular landskapet och påverkar möjligheterna för ett rikt friluftsliv i närområdet.¹⁴ Befintlig anläggning drar även till sig stora mängder fåglar såsom måsar, som bidrar med kraftiga föroreningar i närområdet. Kommer den sökta verksamheten till stånd så måste man på ett bättre sätt skydda omgivningen från allt skräp, och med anledning av detta yrkar de på att all hantering av material som kan förflyttas med vinden ska ske inomhus. De närboende yrkar att det måste uppföras byggnader eller tätlrika byggnader, som kan inhysa alla åtgärder inom verksamhetsområdet som kan leda till att det flyger runt skräp till omgivningen. Alla aktiviteter som innebär hantering av sådant som lätt kan blåsa iväg måste ske inomhus, i byggnader eller i stora tält.

Påverkan på enskilda brunnar

Närboende som ej är ansluten till kommunalt vatten har konstaterat att vattenkvaliteten i enskilda dricksvattenbrunnarna har försämrats under årens lopp. De boende menar att detta är en följd av att brunnar ligger nära den befintliga anläggningen.

Lukt och andra hälsoskyddsfrågor

Såvitt kan utläsas av ansökningshandlingarna avser man inte att på platsen hantera avfall från hushåll eller kommunalt avfall. Vissa fraktioner, såsom avfall från skogsindustrin, slamförorenad jord, tjärasfalt, jord från sanering samt diverse avfall från Försvarmakten (okänt vad det innebär) kan dock under vissa förutsättningar komma att lukta mycket illa beroende på hur de bryts ner. I fråga om exempelvis förorenade jordar och tjärasfalt kommer det var kemiska kontaminationer som kan komma att sprida stark, och möjligen även farlig, lukt i omgivningen. Under vissa förutsättningar används stora plastemballage för att lagra och transportera avfall. Det framgår inte av ansökningshandlingarna utläsa om sådana förpackningar kommer att tas emot och öppnas inom verksamheten. Erfarenheten är dock att avfall förpackat i sådana plastinneslutningar kan ha varit lagrat i dem under mycket lång tid, och beroende på vad som finns i dem så kan innehållet börjat att brytas ner och ruttna. Det finns erfarenheter av hur starka odörer har spridits i omgivningen i samband med att sådana förpackningar har öppnats, och hur det i vissa fall har givit upphov till extremt stora mängder flugor som förpestat hela omgivningen. Så vitt vi kan se har sökanden inte berört denna fråga, och vi förutsätter att man då inte avser att hantera avfall inom området förpackat på detta sätt. Av denna anledning menar vi att det tydligt bör framgå av ett tillståndsbeslut att någon hantering (exempelvis lagring, upppackning eller omlastning) av avfall förpackat på detta sätt inte får äga rum inom verksamhetsområdet. Vi kan i övrigt av ansökningshandlingarna inte utläsa hur sökanden avser att minska risken för luktspridning från verksamheten.

Utformning av deponin

De hänvisar här till Bo Olofssons rapport.¹⁵

MKB aktbil 10, bilaga 8 s. 39: *Deponin förses med botten- och topptätning enligt gällande lagstiftning.*

Hur denna tätning ska utföras måste ingående beskrivas ansökningshandlingarna. Inför varje etapp av deponeringen ska bolaget till tillsynsmyndigheten redovisa konstruktionsritningar och detaljbeskrivningar. En sådan fråga kan inte i sin helhet överlämnas till TSM vid det specifika fallet, utan sökanden måste i vart fall redan nu förbinda sig till att bestämma och redovisa vissa övergripande principer som kommer att användas. Dessa tekniker ska framgå som villkorskrav. De närboende menar vidare att det inte är tillräckligt att när det gäller deponering, endast hänvisa till de krav som regleras i deponidirektivet? Hur deponin ska utformas måste preciseras och omsättas till det faktiska fallet.

Utformningen av geologisk barriär, botten tätning, lakvattenhantering och sluttäckning måste regleras genom konkreta villkor. Det räcker inte med att hänvisa till att det ska göras enligt deponidirektivet så som man menar i aktbil. 1 s. 4.

Anslutning till fasta elnätet

Samtliga fasta maskiner, vågar, belysning skalskydd samt alla arbetsfordon som används i området mer än helt tillfälligt ska vara elektrifierade, genom batterier eller med nätanslutning.

Se MÖD M 71-23 där MÖD uttalar: *När det gäller frågan om ett villkor om elanslutning kan anses miljömässigt motiverat konstaterar Mark- och miljööverdomstolen, liksom domstolen gjort i tidigare avgöranden, att ett villkor om eldrift motiveras av behovet av att minska användningen av fossila bränslen för att därigenom begränsa utsläppen av växthusgaser till atmosfären och att motiven för eldrift även är starka utifrån det nationella miljö- kvalitetsmålet om minskad klimatpåverkan (se MÖD 2019:36 och Mark- och miljööverdomstolens dom den 12 juni 2020 i mål nr M 36-19).*

Buller

Refererande till aktbil. 1 s. 7 samt MKB aktbil. 10 bilaga 8 s. 40. Sökanden beräknar att man ska klara kraven i Naturvårdsverkets rapport NV 6538. Det saknas dock bullerberäkningar som visar att dessa åtaganden är möjliga och tillräckliga. Sökanden måste komplettera med bullerutredningar.

Förhandsbesked specialbostäder

Det har kommit till deras kännedom att Bodens kommun 2025-06-09 i ärende MB-2025-807 har beviljat förhandsbesked avseende nybyggnad av specialbostäder på fastigheten Boden 1:50 i Bodens kommun. Förhandsbeskedet avser uppförandet av tillfälliga bostäder för 700 personer. Ansökan avser en tid om 5 år. Dessa bostäder, som kommer ligga mycket nära den sökta verksamheten, har inte funnits med i ansökningshandlingarna i målet M 1165-24 och vi menar att hänsyn till dessa bostäder måste tas i tillståndsprocessen även om man endast avser att bo där under en begränsad tid. I miljöbalken finns inga undantag för tillfälliga bostäder. Så vitt de kan se har man inte hanterat dessa bostäder i miljökonsekvensbeskrivningen. Avståndet mellan bostäderna och REBABs verksamhetsområde är cirka 800 meter och avståndet till NG Nordics verksamhet är 1 200 meter. Med anledning av detta framförs att det finns ytterligare grund för att avslå alternativt avvisa ansökan.

Bolagets bemötande

Hänsyn till mål M 444-24

Bysamfälligheten har framhållit att mark- och miljödomstolens bedömning bör baseras på de kumulativa effekterna av den av bolaget ansökta verksamheten och den verksamhet som REBAB sökt tillstånd till i mål M 444-24; effekterna av de samlade transportrörelserna av utsläpp till luft och vatten, kringflygande skräp, lukt, hälsorelaterade olägenheter, brand och psykiska immissioner. REBAB:s transporter ingår i den totala trafik som bolaget redovisat i miljökonsekvensbeskrivningen. Den verksamhet som REBAB sökt tillstånd till i M 444-24 innebär inte någon nämnvärd ökning av detta bolags transporter. Kumulativa effekter av utsläpp till vatten har utretts av Sweco och finns redovisade i en PM som bifogats bolagets inläga den 14 februari 2025 som Bilaga 2. I denna PM har bland annat REBAB:s planerade verksamhet beaktats. Slutsatsen i PM:n är att de kumulativa effekterna av de verksamheter som utredningen omfattar inte innebär en försämring som är otillåten enligt 5 kap. 4 § miljöbalken och inte heller äventyrar möjligheterna att uppfylla gällande miljökvalitetsnormer. Den ansökta verksamheten ger inte upphov till utsläpp till luft annat än med avgaser från transportfordon och arbetsmaskiner. Bolagets verksamhet ger inte upphov till kringflygande skräp.

Risken för brand har utretts och finns redovisad i avsnitt 6.17.1 i miljökonsekvensbeskrivningen. Där konstateras att den ansökta verksamheten avser hantering av oorganiskt avfall, vilket innebär att risken för brand är mycket låg. Av samma skäl bedöms även risken för att brand som uppstår vid annan anläggning (till exempel REBAB:s) ska spridas till bolagets anläggning som låg.

Inledande synpunkter

Bysamfälligheten har gjort gällande brister i ansökan. De har därvid hänvisat till ett utlåtande från Bo Olofsson, i vilket påpekats brister avseende dels ”geotekniskt underlagsmaterial, kunskaper om markens och skyddsbarriärernas genomsläpplighet, förhållanden och flöden i recipienterna och deras variation över årstid och år”, dels ”beräkningar av flöden, avrinning etc. från verksamhetsområdet”, dels ”reningstekniker och avfallshantering”. Vidare har Bysamfälligheten – åter med hänvisning till Olofssons utlåtande - framhållit att den ansökta verksamheten bör betraktas som en ny verksamhet och att en lokaliseringsutredning därför borde ha genomförts samt att ansökan borde omfatta tillstånd till vattenverksamhet i form av grundvattenbortledning och markavvattning (genom avskärande diken).

Påstådda brister

WSP Sverige AB har på uppdrag av Bodens kommun undersökt de geotekniska förhållandena i området för den anläggning som bolaget numera driver. Resultatet av denna undersökning redovisas i bifogad PM. I PM:n rekommenderas vissa åtgärder inför uppförandet av anläggningen. Samtliga dessa åtgärder har vidtagits. I PM:n redovisas även uppgifter om markens genomsläpplighet. Bolaget har valt att inte utgå från de naturliga jordlagren som skyddsbarriär utan har istället anlagt en konstgjord barriär. Dess konstruktion och genomsläpplighet m.m. framgår av bilaga 4 till denna inläga.

Ny verksamhet

Bolaget har sökt tillstånd att få fortsätta den verksamhet som redan finns på platsen samt att utöka denna. Det är riktigt att utökningen är betydande, men det är de facto en utökning och inte en helt ny verksamhet. Eftersom utökningen är betydande har bolaget inte sökt ett ändringstillstånd utan ett helt nytt tillstånd. Eftersom Bysamfälligheten ifrågasatt de lokaliseringsutredningar som Bodens kommun och bolaget utfört tidigare och som hänvisats till i ansökan, har bolaget låtit Sweco genomföra en ny utredning. Resultatet härav bifogas. Det visar att något från miljösynpunkt bättre alternativ än de valda inte föreligger.

Vattenverksamhet

Det är riktigt att bolaget leder bort grundvatten via en vid anläggningen befintlig brunn. Vattnet används och kommer att användas endast för sanitära ändamål (främst WC). Bortledd volym av grundvatten bedöms uppgå till ca 0,5 m³/vecka. Om en jordtvätt kommer till stånd kommer den försörjas med kommunalt vatten.

Bolaget har låtit Sweco beräkna i vilken omfattning den ovan angivna grundvattenbortledningen påverkar omgivande grundvattennivåer. Resultatet av denna beräkning redovisas i bilaga 1 till denna inlägga. Det visar att påverkan inskränker sig till anläggningsområdet. Någon risk för skada på allmänt eller enskilt intresse kan därmed inte föreligga, vilket innebär att grundvattenbortledningen inte är tillståndspliktig. Bolagets anläggning är belägen på en högre nivå än omgivningen. Några avskärande diken har därför inte behövt anläggas. Däremot finns diken som samlar upp dagvatten från anläggningsområdet och leder detta till en anläggning för rening. Dessa diken utgör inte vattenverksamhet. Bolaget ser inte något behov av att anlägga avskärande diken i framtiden, men om ett sådant behov skulle uppkomma, kommer tillstånd att sökas i erforderlig omfattning.

Närhet till bostäder och oro för störningar

Bysamfälligheten har uttryckt oro för spridning av föroreningar luftvägen samt via yt- och grundvatten. De har hänvisat till nedskräpning från befintlig deponi samt påverkan på dricksvattenbrunnar. Vidare har de hänvisat till risken för transportolyckor samt nedskräpning. De har framhållit att oron beror på faktiska risker med den ansökta verksamheten och att den därför bör beaktas i tillåtighetsbedömningen. Slutligen har Bysamfälligheten hänvisat till en studie utförd av London School of Hygiene and Tropical Medicine som uppföljning av den så kallade EUROHAZCON-studien. Bolaget har förståelse för att närboende kan känna oro för störningar av den ansökta verksamheten. Bolaget är berett att svara på frågor om verksamheten, dess emissioner och hur störningar till följd av emissionerna kommer att undvikas (se även under 14.14 nedan). Som Bysamfälligheten riktigt påpekat bör dock psykiska immissioner beaktas endast om det finns en faktiskt och objektiv risk för störningar. Enligt bolagets uppfattning är så inte fallet med den ansökta verksamheten. Beträffande de risker som Bysamfälligheten lyft fram kan följande anföras. Som angivits ovan under 2 ger den ansökta verksamheten inte upphov till utsläpp till luft annat än med avgaser från transportfordon och arbetsmaskiner. Verksamheten ger inte heller upphov till kringflygande skräp (se nedan).

Ytvatten från ytor där avfall hanteras (dagvatten) kommer att samlas upp i diken och avledas till en anläggning för rening. Det kommer inte att spridas diffust till omgivningen. Dessutom finns en ytvattendelare mellan anläggningen och de fastigheter som Bysamfällighetens yttrande avser, vilket innebär att ytvatten från anläggningen inte skulle kunna nå fastigheterna i fråga, även om det inte samlades upp (se avsnitt 2 i bolagets inläga den 14 februari 2025). Risken för påverkan på brunnar vid Altersjön har utretts av Sweco. Resultatet av denna utredning, redovisat i bilaga 1 till bolagets inläga den 14 februari 2025, visar att risken för påverkan är låg (se även nedan). Vad beträffar risk för trafikolyckor se nedan under 6. Bolagets bedömning är att antalet transporter som den ansökta verksamheten ger upphov till inte är av den omfattningen att risken för olyckor kan antas öka i någon betydande utsträckning. Inte heller finns det anledning att befara någon riskökning på grund av det avfall som transporteras.

Sammanfattningsvis bestrids Bysamfällighetens påstående att bolaget skulle ha tagit lätt på den miljöpåverkan som den ansökta verksamheten kan ge upphov till. Miljörisker har utretts, och där risker bedömts föreligga har åtgärder vidtagits. Bolaget respekterar den oro som närboende kan känna, men de risker som Bysamfälligheten påtalat bedöms dock inte föreligga i den utsträckning som gjorts gällande. Bolaget är berett att lämna information och svara på frågor avseende verksamheten och dess miljöpåverkan. Den oro som Bysamfälligheten hänvisat till kan dock inte utgöra hinder mot tillåtligheten av verksamheten på det sätt som görs gällande.

I den så kallade EUROHAZCON-studien (1998) och dess uppföljare (2002) undersöktes hälsorisker kopplade till äldre avfallsanläggningar i Europa. Dessa studier bygger på data från en tid då de flesta europeiska länder inte hade en enhetlig och sträng lagstiftning för deponier. Det var först med EU:s deponidirektiv (1999/31/EG), som det infördes obligatoriska krav på

- tätskikt och skyddsbarriärer för att förhindra lakvattenläckage till mark och grundvatten,
- kontrollerad insamling och rening av lakvatten innan det släpps ut,
- systematisk övervakning av utsläpp och regelbundna miljökontroller och

- förbud mot osorterat avfall och vissa typer av farligt avfall som tidigare kunde deponeras utan tillräcklig kontroll.

Eftersom deponierna i EUROHAZCON-studien var i drift före ovan redovisade krav, saknade de ofta de säkerhetsåtgärder som kraven avser. Det betyder att de hälsorisker som studien pekar på inte är relevanta för Bolagets verksamhet, som är anpassad till dagens höga miljökrav. Det är också viktigt att skilja mellan statistisk korrelation och ett direkt orsakssamband. Studien visar att det finns en samvariation mellan närhet till äldre avfallsanläggningar och vissa hälsorisker, men den bevisar inte att deponierna var den direkta orsaken till dessa risker. Ett direkt orsakssamband skulle kräva att alla andra faktorer som kan påverka resultaten har uteslutits, till exempel

- andra miljöföroreningar, exempelvis från industri, trafik eller jordbruk, som kan ha haft större påverkan än avfallsanläggningarna,

- socioekonomiska faktorer, såsom levnadsvanor, kost och vårdtillgång, vilka har stor betydelse för hälsa, samt
 - skillnader i exponering, då studien inte specificerar exakt vilka ämnen eller koncentrationer människor faktiskt exponerades för. Eftersom dessa faktorer inte är fullt ut kontrollerade, går det inte att dra slutsatsen att avfallsanläggningarna i sig var orsaken till de observerade hälsoeffekterna.
- Till skillnad från de äldre deponier som studerades i EUROHAZCON har bolagets anläggning
- avancerad deponikonstruktion med tätskikt och skyddsbarriärer som förhindrar att föroreningar sprids till mark eller vatten.
 - en fullständig kontroll av allt vatten, där allt lakvatten och dagvatten samlas in, renas och analyseras innan det släpps ut, vilket säkerställer att inga skadliga ämnen når omgivningen, samt
 - strikta utsläppsvillkor som bygger på modern vetenskap och regelbundet följs upp genom kontinuerlig provtagning och rapportering till tillsynsmyndigheter.

Lokaliseringsutredning

Bysamfälligheten har påpekat att det saknas en lokaliseringsutredning och att ansökan bör avvisas eller avslås ansökan om den inte kompletteras med en utredning avseende i vart fall två platser. De har vidare gjort gällande att den valda platsen är olämplig i sig med hänsyn till risker för omfattande vattenföroreningar nedströms anläggningen samt risker avseende transporter. Bysamfälligheten har även hänvisat till en avverkning som enligt miljökonsekvensbeskrivningen utfördes före inventeringen av naturvärden samt påtalat att det inte är acceptabelt att genomföra en avverkning innan naturvärdena inventeras.

Risken för vattenföroreningar nedströms anläggningen har utretts av Sweco. Resultatet av denna utredning finns redovisat i Bilaga 3 till bolagets inlägga den 14 februari 2025. Det visar att den sökta verksamheten uppfyller de krav som ställs i 5 kap. 4 § miljöbalken. Därmed kan något tillåtlighetshinder inte föreligga.

Som Bysamfälligheten riktigt angett kan ytterligare krav ställas med stöd av 2 kap. miljöbalken. I vilken omfattning sådana krav ska ställas bör avgöras efter den prövotid som bolaget föreslagit, baserat på de prövotidsutredningar som bolaget åtagit sig att utföra. Den avverkning av skog som Bysamfälligheten hänvisat till genomfördes av Bodens kommun för att möjliggöra en utbyggnad enligt gällande tillstånd. Den utfördes inte för att möjliggöra den utökning som bolaget nu söker tillstånd till och *absolut inte* – som Bysamfälligheten antyder - för att påverka resultatet av naturvärdesinventeringen.

Transportvägar och farligt avfall

Bysamfälligheten har framhållit att den valda lokaliseringen är olämplig med hänsyn till transporterna till och från anläggningen. De har ställt frågor om antalet transportrörelser, vilka transportvägar som kommer att användas, mängden farligt gods som kommer att transporteras samt hur olyckor längs med transportvägarna kommer att förhindras. I avsnitt 6.12 i miljökonsekvensbeskrivningen har den ansökta verksamheten bedömts ge upphov till ca 48 transporter per dygn under 220 dygn per år. Denna bedömning omfattar såväl in- som utgående transporter. Vidare

utgår den från att varje transport omfattar ca 30 ton, vilket är vad de fordon som bolaget avser att använda rymmer. Transporter kan komma att ske fler dygn per år, uppemot 260 dygn per år. I så fall skulle antalet transporter uppgå till ca 40 per dygn. En mycket stor del av det avfall som ansökan avser, uppemot 100 000 ton per år, utgörs av avfall från det stålverk som Stegra AB (Stegra) planerar att anlägga i närheten av bolagets anläggning. Detta avfall kommer att transporteras på en ny väg från stålverket till bolagets anläggning som inte passerar bostäder och som inte används för annan trafik än de nämnda avfallstransporterna. Uppgiften om 48 transporter per dygn under 220 dagar per år (eller ca 40 transporter per dygn under 260 dagar per år) förutsätter att Stegra väljer att lämna sitt avfall till bolaget. Om så inte skulle bli fallet, kommer bolagets verksamhet att bli av betydligt mindre omfattning och därmed även verksamhetens transporter. Antalet transporter på väg 356 – den väg som i huvudsak kommer att användas för transporter av annat avfall än från Stegra – bedöms uppgå till ca 20 per dygn under 220 dagar per år eller ca 17 per dygn under 260 dagar. Under 2000-talet har antalet tunga transporter på väg 356 varierat mellan 118 och 187 per dygn på mätplats närmast anläggningen och mellan 204 och 289 per dygn på mätplats närmare Boden (varje dygn året runt). På mätplats inne i Boden vid rondell där väg 356 viker av västerut har antalet tunga transporter varierat mellan 150 och 600 per dygn. Referens Vägtrafikflödeskartan. Bolagets andel av det totala antalet tunga transporter på väg 356 skulle därmed utgöra i storleksordningen 3-15 %. Detta bidrag bedöms inte påverka risken för olyckor i någon betydande utsträckning. En mycket liten del av det farliga avfall som bolaget avser att ta emot vid anläggningen omfattas av lagen om transport av farligt gods. Bolaget har inte för avsikt att ta emot vare sig explosiva ämnen och föremål, gaser, brandfarliga vätskor, brandfarliga fasta ämnen, oxiderande ämnen, giftiga och smittförande ämnen eller frätande ämnen. Transporter av farligt gods till anläggningen utgörs i huvudsak av mindre volymer farligt avfall som styckegods samt diesel. Verksamhetens bidrag till transporter av farligt gods på väg 356 är således mycket litet och kan inte anses utgöra en ökad risk för omgivningen av någon betydelse.

Vattenfrågor

Bysamfälligheten har påpekat att verksamheten inte får bedrivas om sökanden inte kan visa att man klarar alla miljö kvalitetsnormer, och det inte för någon enskild kvalitetsfaktor får finnas en risk för att man kommer sjunka ner en statusklass eller mer. Vidare har de hänvisat till Bo Olofssons utlåtande avseende brister. Slutligen har de framhållit att det sanitära spillvattnet måste renas i en markbädd. Som angivits ovan har den ansökta verksamhetens påverkan på gällande miljö kvalitetsnormer utretts av Sweco, och resultatet av denna att den ansökta verksamheten inte står i strid mot kraven i 5 kap. 4 § miljöbalken. Vad beträffar de av Bo Olofsson påstådda bristerna se ovan under 3.1. Det sanitära spillvattnet renas i markbädd redan i dag. Hela reningsanläggningen, inklusive markbädden, är godkänd av kommunen.

Kringflygande skräp

Bysamfälligheten har yrkat åtgärder för att motverka kringflygande skräp. Problem med kringflygande skräp kan uppkomma vid hantering av hushållsavfall. bolagets ansökan avser inte någon sådan hantering. Det avfall som bolagets ansökan avser

ger inte upphov till de problem som Bysamfälligheten utgått från i sitt yrkande. Bolaget motsätter sig därför yrkandet i fråga.

Påverkan på enskilda brunnar

Bysamfälligheten har uppmärksammat problem med vattenkvaliteten i enskilda dricksvattenbrunnar samt gjort gällande att dessa problem skulle ha sin orsak i verksamheten vid bolagets anläggning. De dricksvattenbrunnar som Bysamfälligheten hänvisat till är - vad bolaget förstår - belägna vid Altersjön. Bolaget har låtit Sweco utreda risken för påverkan på dessa brunnar. Swecos slutsats, redovisad i Bilaga 1 till bolagets inlägga den 14 februari 2025, är risken för påverkan är låg. Som bolaget uppfattat det har de uppmärksammade problemen förlegat under ett flertal år. Verksamheten vid bolagets anläggning påbörjades i först i november 2023. Enligt bolagets uppfattning bör därmed orsaken till problemen vara en annan.

Lukt och andra hälsoskyddsfrågor

Bysamfälligheten har uttryckt oro för att vissa avfallsfraktioner, såsom avfall från skogsindustrin, slamförorenad jord, tjärasfalt, jord från sanering samt diverse avfall från Försvarmakten ska sprida stark och möjligen även farlig lukt till omgivningen. Vidare har de framhållit att avfall förpackat i plastemballage inte ska få tas emot vid anläggningen. Ansökan avser inte hantering av hushållsavfall eller annat organiskt nedbrytbart material som kan ge upphov till omfattande luktspridning. De avfallstyper som kommer att hanteras, såsom stenkolstjära och PAHförorenade material, kan visserligen ha en viss lukt, men spridningen är begränsad, och lukt bedöms kunna förnimmas endast i direkt anslutning till hanteringsområdet.

Utformning av deponin

En närmare beskrivning av deponins bottenkonstruktion bifogas.

Som framhållits i avsnitt 4.2 i inlagan den 14 februari 2025 kommer deponin att täckas successivt genom mellantäckning. Den faktiska sluttäckningen kommer dock att ske först då deponin avslutas, i enlighet med en avslutningsplan enligt förordningen (2001:512) om deponering av avfall. Att redan nu slå fast hur sluttäckningen ska utformas, genom ett särskilt villkor, bedöms därför som olämpligt. Bolaget vidhåller därför sitt förslag till villkor.

Buller

Bolaget bedriver verksamhet med hantering och deponering av avfall vid en annan anläggning vid Norrtorp i Kumla kommun. Denna verksamhet är av samma art som den verksamhet bolaget söker tillstånd till i Boden fast av större omfattning. Avståndet till närmaste bostad är ungefär detsamma vid båda anläggningarna. Vid anläggningen i Norrtorp finns inte – som vid anläggningen i Boden – en avskärmande höjdrygg mellan anläggningen och bostaden.

En bullerutredning avseende verksamheten anläggningen i Norrtorp har bifogats ansökan. Utredningen omfattar flera driftfall. I driftfall 1 – som avser full drift och en verksamhet av större omfattning än ansökt verksamhet vid anläggningen i Boden – innehålls samtliga riktvärden som rekommenderas i Naturvårdsverkets vägledning

för industri- och annat verksamhetsbuller och på vilka bolagets förslag till bullervillkor är baserat. Förutsättningarna för att uppfylla det föreslagna villkoret är därmed mycket goda. Vid anläggningen i Norrtorp finns även en förbränningsanläggning, vilket innebär att bullerbelastningen från verksamheten där är större från ansökt verksamhet vid anläggningen i Boden. Mot den bakgrunden och eftersom det finns betydligt bättre förutsättningar att dämpa bullret genom den naturliga höjdrygg som finns mellan anläggningen och bostäder, finns det inte någon anledning att genomföra en ny kostsam bullerutredning.

Eldrift av fordon och maskiner

Bolaget har som övergripande mål att minska användningen av fossila bränslen och drivmedel där det är möjligt. Dock kan det finnas begränsningar. Till exempel kan tillgången på effektuttag vara otillräcklig. Så bedöms vara fallet beträffande anläggningen i Boden. Även batterier har sina begränsningar. Gångtiden för ett batteri i en elektrisk hjullastare är alltför kort och räcker inte till för hela hjullastarens arbetspass. Det innebär att två hjullastare i stället för en sådan skulle behöva användas. Ett villkor om att samtliga arbetsmaskiner och samtliga fordon är därför inte lämpligt. Därför motsätter sig bolaget det av Bysamfälligheten föreslagna villkoret.

Förhandsbesked bostäder

Området för de aktuella tillfälliga specialbostäderna ligger ca 1 500 m åt sydväst räknat från gränsen för verksamhetsområdet för bolagets. Det är riktigt att specialbostäderna inte finns redovisade i miljökonsekvensbeskrivningen. Ansökan om bygglov lämnades in efter det att miljökonsekvensbeskrivningen hade lämnats in till mark- och miljödomstolen, och den kommunicerades inte med NG utan endast med ägarna till angränsande fastigheter.

I miljökonsekvensbeskrivningen redovisas bostäder vid Altersjön (ca 650 m åt nordväst från bolagets anläggning) samt vid Brändkläppen ca 1 200 m åt sydväst från anläggningen). Vidare redovisas en bedömning av risken för miljöpåverkan på närliggande bostäder, varmed avses bostäderna vid Altersjön. Slutsatsen i denna bedömning är att risken är ringa. För bostäderna vid Brändkläppen torde risken än mindre, eftersom de ligger på ett betydligt längre avstånd från anläggningen än bostäderna vid Altersjön (nästan dubbelt så långt). Området för de tillfälliga bostäderna ligger liksom bostäderna i Brändkläppen sydväst om anläggningen men ännu längre bort; ca 1 500 m jämfört med ca 1 200 m.

Västliga och nordvästliga vindar är klart dominerande i Boden, följt av sydvästliga vindar som också förekommer relativt ofta. Vindar från övriga riktningar är betydligt mindre vanliga. Detta innebär att vinden i huvudsak blåser från området för de tillfälliga bostäderna till anläggningen och inte tvärtom, vilket är positivt vad gäller eventuell spridning av buller och eventuellt damm.

Ytvatten för området samlas upp och leds efter rening österut via Mjösjön, det vill säga inte mot området för de tillfälliga bostäderna. Grundvattnets väg redovisas i ett av Sweco Sverige AB upprättat PM. Slutsatsen i denna PM är att risk för att

grundvatten från verksamhetsområdet ska nå de tillfälliga bostäderna inte föreligger.

Sammanfattningsvis kan konstateras att förhandsbeskedet inte påverkar bedömningen i miljökonsekvensbeskrivningen avseende närliggande bostäder. Risken för miljöpåverkan på dessa bedöms alltså som liten. Inte heller kan förhandsbeskedet utgöra grund för avslag eller avvisning.

SÖREN OCH ANNSOFIE EVEROS SAMT TOMAS TJÄDER

Anläggningen som är förlagd i detta område kommer alltså nära vattendrag och enskilda vattenbrunnar, djupborrhål och grävda. Stora volymer som 250 000 ton av giftigt avfall är tänkt ska hanteras där per år. Inom och runt Altersjön finns det flera kalkkällor som rinner in och kan ta med sig detta giftiga vatten. Anläggningen är placerad endast 300 meter från närmaste tjärn, som har direkt förbindelse med Altersjön. Den närmaste enskilda vattenbrunn ligger endast 50 meter från denna tjärn. Om dessa miljögifter läcker ut i grundvattnet så förorenas både sjöar och vattenbrunnar samt närliggande skog och mark. Därför är provtagning av både brunnar och sjön ett måste minst en gång per år.

Det vore fruktansvärt hemskt att förstöra både flora o fauna i vårt område, t.ex. stora paddor och nycklar (*Dactylorhiza maculata* ssp. *Maculata*) riskerar att försvinna, men även våra andra djur och växter som finns i området. För att inte tala om vilken påverkan det kommer göra för oss som bor och lever vid Altersjön.

- Kommer de kunna dricka vatten ur våra brunnar?
- Kommer de kunna bada i sjön?
- Plocka och äta bär?
- Går fisken i sjön att äta?
- Kommer grönsaker/bär/frukt som odlas i trädgården att bli kontaminerade som vattnas med vatten från sjön?
- Vem har ansvaret att kontrollera om vattnet i sjön är tjänligt?
- Vem ska göra provtagningarna?

Väg 356 är redan nu ett stort problem med den tunga trafiken, vilket kommer öka enormt. (trafikbuller men även trafiksäkerheten) Därför borde anläggningen placeras långt från bebyggelse och vattendrag med hänsyn till mark och miljökonsekvenser.

I området omkring Altersjön finns bl.a. stora paddor och Jungfru Marie nycklar. Även andra djurarter finns älg, räv, bäver, björn, uter, fiskar, kräfter och musslor, ett rikt fågelliv med både örn, hökar, hackspett, svanar, änder osv.

Hur tänkte man när man tillät anläggningen placeras i detta område just med tanke på den artrika omgivningen?

Bolagets bemötande

Sören Everos m.fl har framfört farhågor för negativ påverkan på brunnar m.m. vid Altersjön samt störningar från ökad trafik på väg 356.

Altersjön och området för ansökt verksamhet tillhör olika delavrinningsområden. Altersjön tillhör delavrinningsområdet "Utloppet av Notträsket" (SUBID 20993) och ansökt verksamhet delavrinningsområdet "Gammelängesbäcken" (SUBID 20870)¹. Vatten från den ansökta verksamheten kommer att samlas upp för kontroll och rening, varefter det kommer att ledas söderut till Lörbäcken, också detta vattendrag inom delavrinningsområdet "Gammelängesbäcken". Det vatten som den ansökta verksamheten kommer att ge upphov till bedöms inte riskera att nå Altersjön.

Bolaget har låtit Sweco utreda risken för påverkan på brunnar genom förorening av grundvattnet. Nämda risk bedöms som låg.

Väg 356 passerar bostäderna vid Altersjön på ett avstånd om ca 700 m. Mellan vägen och bostäderna finns en höjdrygg som skärmar av buller och andra störningar från trafiken på vägen. Risken för att bostäderna ska utsättas störningar från vägtrafiken bedöms som liten.

Av avsnitt 5.11 och 6.12 i miljökonsekvensbeskrivningen framgår att transporter till och från anläggningen för närvarande sker på väg 356 som ligger direkt norr om anläggningen. Öster om anläggningen är en ny väg under konstruktion, vilken kommer att leda till det område söder om anläggningen där förberedande arbeten pågår för etablering av H2 Green Steel. I framtiden kommer troligen transporter till och från anläggningen även att kunna ske på denna väg.

Vid fullt utbyggd verksamhet beräknas verksamheten generera 48 tunga transporter per dygn (220 dagar/år). På väg 356 har, enligt Trafikverkets mätningar, trafikmängden vid de fyra senaste tillfällena uppgått till knappt 1 400 per dygn. Antalet tunga fordon har under samma tillfällen varierat mellan 124 och 185 per dygn. Den lägre siffran kan dock vara en följd av COVID-pandemin. Genomsnittligt antal tunga transporter vid de tre andra senaste mättillfällena uppgår till 168. Med maximalt antal transporter till anläggningen och transporter enbart via väg 365 skulle därmed antalet tunga transporter på den vägen kunna öka till 216 per dygn.

En mycket stor del av den mängd avfall som tillståndsansökan avser (100 000 av totalt 160 000 ton) avser avfall från H2 Green Steel. Detta avfall kommer att transporteras på den väg som finns mellan anläggningarna. Detta innebär 3 312 transporter per år och 30 transportrörelser per dygn (på den nya vägen) respektive 1 988 transporter per år och 18 transportrörelser per dygn (på väg 365).

Trafikverket har under samrådet framfört att det bör säkerställas att inga trafiksäkerhetsrisker uppstår i korsningen mot väg 356 på grund av utökad verksamhet och transporter samt att det bör säkerställas att det inte uppstår ett ökat

behov av underhåll på det allmänna vägnätet till följd av damning från verksamhetens transporter.

Utfarten till väg 356 från området omfattas av stopplik. Enligt 3 kap. 80 § trafikförordningen (SFS 1998:1276) gäller att last inte får medföras på eller i ett fordon på sådant sätt att den exempelvis kan utgöra fara för person, kan orsaka skador på egendom, falla av fordonet eller orsaka störande dammbildning eller liknande. På grund av detta kommer last till eller från anläggningen som riskerar att orsaka damning behöva vara täckt. Mot ovanstående bakgrund bedöms risken för olyckor m.m. till följd av den ansökta verksamheten som liten.

ROGER OCH EVA KARLSSON

Verksamheten som företaget vill bedriva med bland annat hantering av giftigt avfall är tänkt att förläggas endast några hundra meter från närmaste tjärn som har direkt förbindelse till Altersjön. De bor året runt ca 50 meter från denna tjärn och befarar att hela området blir förgiftat liksom deras djupborrade vattenbrunn, vilket gör att deras fastighet blir obeboelig och värdelös.

Det kan inte vara klimat- och miljövänligt med massor av tunga dieselfordon lastade med bland annat giftigt avfall att köra från hela Norrbotten till denna anläggning.

Bolagets bemötande

Roger och Eva Karlsson har framfört farhågor liknande Sören Everos m.fl. som bolaget redan har bemött ovan.

MARIA NORDMARK

Har det tagits hänsyn till allmänna hänsynsreglerna i Miljöbalken 2 kap. Allmänna hänsynsregler m.m. vid val av plats?

Detta innebär en alldeles för stor risk för spridning av gifter från yt- och lakvatten till närliggande naturområden och recipienter. Där recipienter mot och Smedsbyfjärden vilka redan är kraftigt förorenade.

Miljöbalken 1. Kap 1 §

Närhet till bostadsområden, vilket medför påtagliga hälsorisker för människa och miljö. Vid eventuellt läckage/sabotage.

Miljöbalken 2 kap. Allmänna hänsynsregler m.m. 1, 2, 3, 5 och 6 §

Störningar från tungtrafik beträffande utsläpp, bullerstörningar olycksrisker, avseende människa och miljö.

Miljöbalken 5 kap. Miljökvalitetsnormer och miljökvalitetsförvaltning 1,2,3,4, och 5 § Vilka Riskanalyser är gjorda kring detta?

Miljöfarligt avfall från hela Norden ska transporteras genom centralorten.

Olämplig placering av anläggningen, med tanke på att denna är tänkt att ske i anslutning till tätort Boden med en planerad verksamhet som ska ta emot maximalt 485 000 farligt avfall i olika fraktioner per år.

En avsevärd utökning, med 475 000 ton farligt avfall av ett tidigare tillstånd, för nuvarande verksamhet som omfattar mottagning, lagring, förbehandling och deponering av maximalt 10 000 ton avfall per år, varav hela mängden kan utgöra farligt avfall.

Och, ingen hänsyn har tagits med tanke på infrastrukturen, där transport av miljöfarligt avfall från hela Norden ska transporteras genom centralorten. Vilka riskanalyser är gjorda om olycka eller sabotage av det farliga avfallet/godset, hamnar i ett område där många människor bor och det exempelvis finns recipient/vattentäkt?

Miljöbalken 5 kap. Miljökvalitetsnormer och miljökvalitetsförvaltning 1,2,3,4, och 5 §
Negativ påverkan av livskvalitén beträffande kraftiga inskränkningar i naturupplevelser, bärplockning, jakt och fiske m.m.

Ansvar för skadad miljö

8 § Alla som bedriver eller har bedrivit en verksamhet eller vidtagit en åtgärd som medfört skada eller olägenhet för miljön ansvarar till dess skadan eller olägenheten har upphört för att denna avhjälps i den omfattning det kan anses skäligt enligt 10 kap. I den mån det föreskrivs i denna balk kan i stället skyldighet att ersätta skadan eller olägenheten uppkomma.

Hur kommer detta att hanteras om trettio (30) år? Enligt gällande förslag på tillstånd.

11 § Den myndighet som handlägger ett mål eller ärende enligt denna balk ska se till att sådana planer enligt plan- och bygglagen (2010:900) och sådant planeringsunderlag som behövs för att belysa frågor om hushållning med mark och vatten finns tillgängliga i målet eller ärendet. Om myndigheten begär det, är kommunen skyldig att tillhandahålla planer enligt plan- och bygglagen samt planeringsunderlaget till dessa. Lag (2017:955).

Här har ett ianspråktagande skett av mark av någon, utan att en detaljplan är antagen av kommunfullmäktige.

Bolagets bemötande

Val av plats

Ansökan avser tillstånd till verksamhet i ett befintligt verksamhetsområde som vid tidigare prövning bedömts som lämpligt vid för den verksamhet som bedrivs i området idag. Bolaget har utrett olika alternativ för den utökade verksamhet som ansökan avser (platser vid Malmfälten, utmed kusten och i Boden). Boden har därvid bedömts som det från miljösynpunkt bästa alternativet.

Den valda lokaliseringen strider inte mot gällande översiktsplan och inte heller mot intentionerna i den detaljplan som Bodens kommun är i färd med att upprätta för det område inom vilket verksamheten bedrivs. Något hinder med hänsyn till 2 kap. 6 § miljöbalken kan därmed inte föreligga.

Risk för spridning av gifter från yt- och lakvatten och störningar och olycksrisker på grund av tung trafik har bemötts i bemötande till Svartbjörnsbys byaförening samt till Sören Everos m.fl. varför det inte upprepas här.

Efterbehandling

Bolaget föreslår följande villkor avseende efterbehandling av den ansökta verksamheten.

18. Om verksamheten eller delar av verksamheten avvecklas ska tillsynsmyndigheten underrättas om avvecklingen senast sex månader innan avvecklingen påbörjas. Underrättelsen ska omfatta de planerade åtgärder som ska vidtas för att förhindra olägenheter för människors hälsa eller miljön från anläggningen sedan verksamheten avvecklats. Vidare ska den innehålla den utredning som krävs för att fastställa om efterbehandling av området behövs.

Detaljplan

Som angivits tidigare står den ansökta verksamheten inte i strid mot vare sig kommunens översiktsplan eller intentionerna i den detaljplan för området som kommunen initierat. Enligt 2 kap. 6 § miljöbalken får tillstånd enligt miljöbalken inte ges i strid mot en gällande detaljplan. Ett tillstånd förutsätter dock inte att en detaljplan ska föreligga

DOMSKÄL

Vid NG Nordics anläggning i Boden bedrivs för närvarande verksamhet i enlighet med det grundtillstånd som meddelades av miljöprövningsdelegationen inom Norrbottens län (miljöprövningsdelegationen) den 8 juli 2011. Tillståndet är tidsbegränsat och gäller till den 31 december 2025.

Föreliggande ansökan omfattar ett nytt grundtillstånd för fortsatt och utökad verksamhet avseende mottagning, sortering, förbehandling, lagring, behandling och deponering av icke-farligt avfall och farligt avfall. Domstolen konstaterar att utsläpp av renat lak- och dagvatten kommer att ske till Mjösjön, som är recipient, och sedan vidare ut till vattenförekomsten Lörbäcken. Det är dock inte fråga om vattenverksamheten utan en följd av den ansökta verksamheten.

Inledningsvis kan mark- och miljödomstolen konstatera att det finns en samhällsnytta med den verksamhet som bedrivs på platsen idag och den verksamhet som bolaget också avser att bedriva fortsättningsvis. Att farligt avfall tas omhand och hanteras inom en relativ närhet till där avfallet uppkommer och att detta sker på ett miljömässigt godtagbart sätt är viktigt för att minimera transporter och miljöpåverkan från verksamheten. I sammanhanget får man dock inte glömma bort den omgivningspåverkan som etableringen av en deponi och en avfallsanläggning innebär. Enligt gällande lagstiftning ställs det höga krav på hantering av avfall, och då speciellt på farligt avfall. Trots detta kan det uppstå utsläpp och olägenheter i närområdet från avfallsanläggningar. Att störningar för närboende och närmiljön minimeras är därför viktigt när en avfallsverksamhet etableras eller utökas. Att en deponi kommer att finnas kvar efter att verksamheten är avslutad medför särskilt höga krav på anläggningen, sluttäckningen av deponin och omhändertagandet av lakvattnet.

Domstolen har att pröva frågan om tillåtlighet och om tillstånd kan meddelas. Huvudfrågan i målet har gällt verksamhetens påverkan på miljökvalitetsnormen för Lörbäcken och om verksamhetens utsläpp riskerar att äventyra möjligheten att klara miljökvalitetsnormen och om verksamheten i så fall strider mot äventyrande-förbudet enligt 5 kap. 4 § miljöbalken.

Om domstolen anser att tillstånd kan meddelas har domstolen att pröva hur verksamheten kan kontrolleras, vilka behov av skyddsåtgärder som finns och ska föreskrivas som villkor, samt om några fler utredningar behöver göras under en utredningstid.

Mark- och miljödomstolen kommer först att ta ställning till om den specifika miljöbedömningen kan slutföras och om miljökonsekvensbeskrivningen kan godkännas. Därefter kommer domstolen att ta ställning till tillåtligheten av den ansökta verksamheten.

MILJÖKONSEKVENSBESKRIVNINGEN OCH DEN SPECIFIKA MILJÖBEDÖMNINGEN

Mark- och miljödomstolen konstaterar inledningsvis att ansökan, miljökonsekvensbeskrivningen och övrigt underlag, med gjorda kompletteringar och uppdateringar, uppfyller de i 6 kap. miljöbalken uppställda kraven och utgör tillräckligt underlag för prövningen i målet så att den specifika miljöbedömningen kan slutföras.

Miljökonsekvensbeskrivningen ska därför godkännas och kan därmed tillsammans med övrigt underlag läggas till grund för prövningen. Vad Jonas Christensens huvudmän yrkat och framfört föranleder ingen annan bedömning.

TILLSTÅND OCH TILLÅTLIGHET

Allmänna hänsynsreglerna (inklusive planer m.m.)

Den sökta verksamheten ligger inom ett befintligt verksamhetsområde och bolaget bedriver verksamhet på platsen redan idag, om än i en mindre omfattning och med ett tidsbegränsat tillstånd.

Det har konstaterats att det inte finns någon detaljplan för fastigheten där verksamheten bedrivs, men att det har påbörjats ett arbete med att ta fram en sådan. Utgångspunkten för detaljplanearbetet är att området ska planeras för bland annat avfallshantering och återvinning. Domstolen finner att verksamheten inte står i strid med någon detaljplan, kommunens översiktsplan eller områdesbestämmelser enligt 2 kap. 6 § tredje stycket miljöbalken.

Det har efter att huvudförhandling hållits i målet meddelats förhandsbesked om bygglov för bostäder inom ett avstånd av ca 1 200-1 500 meter från NG Nordics verksamhetsområde (olika uppgifter från Jonas Christensens huvudmän respektive bolaget). Beskedet avser ett tidsbegränsat bygglov på fem år och avser tillfälliga bostäder för omkring 700 personer. Jonas Christensens huvudmän har gjort gällande att detta utgör skäl för att avslå ansökan eller att avvisa densamma. Bolaget har bestritt de yrkandena. Enligt miljökonsekvensbeskrivningen är risken för miljöpåverkan för de närmast liggande bostäderna vid Altersjön och Brändkläppen ringa. De bostäder som förhandsbeskedet berör kommer att ligga på ett längre avstånd från verksamhetsområdet. Domstolens bedömning är att förhandsbeskeden med hänsyn

till avståndet till den ansökta verksamheten inte utgör ett hinder mot tillåtlighet av verksamheten.

Domstolens uppfattning är vidare att det av bolagets beskrivning av verksamheten i ansökan och kompletteringar i kombination med de villkor som fastställs i tillståndet, får anses att de allmänna hänsynsreglerna uppfylls.

Miljökvalitetsnormen för vatten

Sverige har en skyldighet att uppfylla kraven enligt EU:s ramdirektiv för vatten (2000/60/EG) (vattendirektivet). Vattendirektivet har implementerats i svensk rätt genom bland annat bestämmelserna om miljökvalitetsnormer i 5 kap. miljöbalken, vattenförvaltningsförordningen (2004:660) och Havs- och vattenmyndighetens föreskrifter om klassificering och miljökvalitetsnormer avseende ytvatten (HVMFS 2019:25). Regleringen innefattar ett system där samtliga ytvattenförekomsters befintliga vattenkvalitet statusklassificeras. Utifrån statusklassningen med mera fastställs sedan miljökvalitetsnormer som anger vilken vattenkvalitet som ska uppnås vid en viss tidpunkt. Huvudregeln är att god ytvattenstatus skulle ha uppnåtts 2015, dock finns vissa möjligheter till undantag avseende bl.a. mindre strängt krav och tidsfrist (se Mark- och miljööverdomstolens avgörande den 25 oktober 2023 i mål M 692-22).

När det gäller ytvatten avser statusklassning och miljökvalitetsnormer ekologisk status och kemisk ytvattenstatus. Ekologisk status klassificeras som hög, god, måttlig, otillfredsställande eller dålig. Kemisk ytvattenstatus klassificeras som uppnår god eller uppnår ej god.

För att verksamheten ska kunna anses tillåtlig får dennas påverkan inte medföra att verksamheten strider mot ramvattendirektivets försämrings- och äventyrandeförbud som införlivats i svensk rätt genom regleringen i 5 kap. 4 § miljöbalken. Av bestämmelsen framgår att en prövningsmyndighet inte får tillåta att en verksamhet eller åtgärd påbörjas eller ändras om denna, trots åtgärder för att minska föroreningar eller störningar från andra verksamheter, ger upphov till en sådan ökad

förorening eller störning som innebär att vattenmiljön försämras på ett otillåtet sätt eller har så stor betydelse att det äventyrar möjligheten att uppnå den status eller potential som vattnet ska ha enligt en miljökvalitetsnorm. Vid prövning för ett nytt tillstånd och vid omprövning av tillstånd ska de bestämmelser och villkor beslutas som behövs för att verksamheten inte ska medföra en sådan försämring eller ett sådant äventyr.

Därutöver gäller även miljöbalkens allmänna hänsynsregler. Det innebär att strängare krav kan ställas på en verksamhet än vad miljökvalitetsnormerna kräver. Däremot kan en rimlighetsavvägning enligt 2 kap. 7 § miljöbalken, där kostnaderna för försiktighetsmått ska vägas mot nyttan av dem, inte resultera i lägre krav än vad som följer av 5 kap. 4 § miljöbalken.

Försämringsförbudet bedöms i förhållande till den kvalitet vattenförekomsten har enligt statusklassningen och äventyrandebedömningen görs i förhållande till den kvalitet på vattnet som ska uppnås enligt miljökvalitetsnormen.

En otillåten försämring enligt artikel 4.1 i vattendirektivet har av EU-domstolen definierats som en försämring på kvalitetsfaktornivå som innebär att statusen försämras så att den byter klass (mål C-461/13, Weserdomen). För det fall statusen redan är i den sämsta klassen är varje försämring otillåten.

Omständigheter i målet

Lak- och dagvatten från den ansökta verksamheten ska behandlas i en reningsanläggning, ledas till en lak- respektive dagvattendam, vidare till renvattendamm och sedan släppas ut till dike som avrinner till Mjösjön. Recipienten Mjösjön är dock inte klassad som en vattenförekomst. Från Mjösjön rinner vattnet vidare via mindre vattendrag till vattenförekomsten Lörbäcken (WA93367626).

Av VISS, Vatteninformationssystem Sverige, framgår att miljökvalitetsnormen för Lörbäcken är God ekologisk status 2027. Den ekologiska statusen har bedömts till otillfredsställande främst beroende på näringsämnen. För kemisk ytvattenstatus är

kvalitetskravet god kemisk ytvattenstatus med undantag i form av mindre stängt krav för kvicksilver och polybromerade difenyletrar. Den kemiska statusen uppnår ej god ytvattenstatus med undantag i form av mindre strängt krav för kvicksilver och polybromerade difenyletrar. Mätningar av vissa andra prioriterade ämnen i vattenförekomsten har inte visat på överskridande av gränsvärde.

Bolaget har gjort gällande att den sökta verksamheten inte kommer att försämra vattenförekomstens status eller äventyra möjligheten att uppnå den gällande miljökvalitetsnormen.

Parternas inställning

Länsstyrelsen har framfört att de bedömer att utsläppen från bolagets verksamhet inte kommer att medföra sådan försämring enligt miljöbalken 5 kap. 4 § att det strider mot försämringsförbudet, även kumulativt för de sammanlagda utsläppen från övriga planerade/tillståndsgivna verksamheter med utsläpp till recipienten Lörbäcken.

Däremot anser länsstyrelsen att det är svårare att tillförlitligt bedöma om utsläppen av fosfor utgör ett äventyrande eller inte, grundat på uppgifter om den kumulativa påverkan från de sammanlagda utsläppen från övriga verksamheter. Ett äventyrande är dock möjligt att undvika genom att anpassa utsläppsvillkor och genom ytterligare skyddsåtgärder, öka reningsgraden eller att anpassa redan befintliga skyddsåtgärder.

Vidare har länsstyrelsen yttrat att de föreslagna villkoren för krom, oljeindex, alifatiska- och aromatiska ämnen, cyanid samt för PAH, PCP, PCB och PFAS-ämnen behöver ses över i syfte att minska utsläppen av dessa ämnen, vilket bolaget bör redogöra för i provotidsredovisningen.

Nämnden framförde under slutanförandet på huvudförhandlingen att de inte anser att resonemanget kring Lörbäcken och miljökvalitetsnormerna håller. De anser inte att man kan bevilja ett tillstånd till en sådan här verksamhet baserat på en

mätosäkerhet i en analys som dessutom sedan kommer att konverteras till ett medelvärde. Nämnden anser att det måste finnas ett bättre underlag.

Jonas Christensens huvudmän har bland annat framfört att miljökonsekvensbeskrivningen inte ska godkännas. När det gäller vattenpåverkan har ombudet anfört att vattenhanteringen enligt bolagets ansökan har så stora och allvarliga brister att det är omöjligt att utifrån presenterade data bedöma verksamhetens konsekvens på vattenförhållandena såväl beträffande grund- som ytvatten.

Försämring eller inte?

Domstolen har först att ta ställning till om försämringsförbudet aktualiseras. Utifrån vad som framkommit under målets handläggning och den utredning som bolaget låtit utföra gällande utsläpp till vatten och med beaktande av remissmyndigheternas ståndpunkter instämmer domstolen i att verksamheten inte kan bedömas medföra någon otillåten försämring till följd av någon relevant kvalitetsfaktor i den berörda vattenförekomsten. Försämringsförbudet aktualiseras alltså inte och innebär således inte något hinder mot verksamhetens tillåtlighet.

Äventyrar verksamheten miljökvalitetsnormen för vatten?

I fråga om äventyrande av möjligheten att nå miljökvalitetsnormen gör domstolen följande överväganden.

Av förarbetena till 5 kap. 4 § miljöbalken uttalas att med begreppet äventyra avses inte vilket försvårande som helst utan det ska vara fråga om ett risktagande av en sådan dignitet att Sveriges möjlighet att uppfylla vattendirektivets krav hotas så allvarligt att risken måste betraktas som oacceptabel. Hanterliga risker, dvs. risker som bedöms kunna hanteras på ett sätt som gör att det inom ramen för vattenförvaltningen eller genom andra åtgärder fortfarande är möjligt och sannolikt att rätt kvalitet på vattenmiljön kan uppnås, bör alltså kunna accepteras och inte betraktas som ett äventyrande. Det kan vara fråga om såväl beslutade som planerade åtgärder. I begreppet äventyra ligger ett moment av hasard, högt spel, vågspel eller chanstagande, dvs. att man medvetet tar en så stor risk att den inte kan betraktas

som acceptabel när det gäller möjligheten att uppnå rätt vattenkvalitet eller tillåter att möjligheten att uppnå rätt vattenkvalitet lämnas åt slumpen (prop. 2017/18:243 s. 193).

Det finns således ett förhållandevis stort utrymme att tillåta verksamheter eller åtgärder som i och för sig innebär påfrestningar för arbetet att förbättra vattenmiljön eller gör det svårare att uppnå rätt kvalitet. Det avgörande måste vara att det även om verksamheten eller åtgärden tillåts, med de villkor om försiktighetsmått som kan behövas och med hänsyn till utrymmet för att genom andra åtgärder kompensera för det försvårande som tillåtandet medför, fortfarande bedöms vara möjligt att uppnå rätt kvalitet på vattenmiljön.

Bolaget har framfört att deras bidrag till utsläppen i recipienten är ytterst begränsade. Det är därför inget uppenbart risktagande från bolagets sida och kan således inte leda till något äventyrande.

För att ett äventyrande av miljökvalitetsnormen inte ska föreligga måste verksamhetsutövare visa att det finns en reell möjlighet att rena vattnet från verksamheten. Mark- och miljödomstolen konstaterar att bolaget har åtagit sig långtgående insatser för att rena både lak- och dagvattnet innan utsläpp till recipienten.

Vid prövning för ett nytt tillstånd ska de villkor beslutas som behövs för att verksamheten inte ska medföra ett äventyr. Domstolen har föreskrivit ett villkor med avseende på dimensioneringstiden för lak- och dagvattendammar. Domstolen väljer här att gå på remissinstansernas och motparternas linje och föreskriver ett villkor om att vattenanläggningarna ska dimensioneras för att klara ett 100-års regn.

För utsläppen till vatten är det i dagsläget inte lämpligt att fastställa några slutliga villkor, vilket även remissinstanserna och motparterna har tillstyrkt. Även om utsläpp av vatten är en fråga som ingår i domstolens tillåtlighetsprövning bedömer

domstolen att den utredning som nu ska företas under en provotid inte är avgörande för verksamhetens tillåtlighet.

Domstolen beslutar att möjligheten till att rena utsläppen så långt som möjligt ska utredas under en provotid. Under den provotid som bolaget yrkat på, och som domstolen nu beviljar, gäller utsläppsvärdena som begränsningsvärden, vilket ytterligare borgar för att något äventyrande inte riskeras. Bolagets utredningar har visat att de provisoriska föreskrifterna som gäller idag för bolagets utsläpp måste skärpas för att inte riskera ett äventyrande. Domstolen har därför föreslagit en skärpt provisorisk föreskrift med de värden som bolaget föreslagit i utredningen i målet.

Domstolen vill här poängtera att för att miljökvalitetsnormerna inte ska äventyras måste lak- och dagvattnet renas så långt som möjligt och bolaget kan inte påräkna mildare utsläppskrav efter utredningstiden. Om utredningen skulle visa att risken för ett äventyrande av miljökvalitetsnormen ändå föreligger eller andra omständigheter finns som gör att utsläppen kan och bör minskas så finns det möjlighet att ställa hårdare krav i de slutliga villkoren. Länsstyrelsen har också framfört att ett flertal av de provisoriska föreskrifterna behöver ses över i syfte att minska utsläppen av dessa ämnen och att bolaget ska utreda detta under utredningstiden.

Både lak- och dagvattnet genomgår rening innan det släpps ut i en renvattendamm. Dessutom har domstolen skärpt hanteringen av dagvatten genom att föreskriva ett villkor om att dagvattnet alltid ska genomgå rening innan utsläpp till renvattendammen. Innan utsläpp sker från renvattendammen genomförs provtagningar. Om utsläppsvärdena inte klaras kan bolaget rena vattnet ytterligare för att klara värdena innan något utsläpp sker. Även detta medför att någon uppenbar risk för ett äventyrande inte finns.

Under huvudförhandlingen har det framförts synpunkter från nämnden gällande bolagets hantering av mätosäkerheter. Domstolen konstaterar att nämnden inte anser

att mätosäkerheten kan hanteras på det sätt som bolaget gjort. Domstolen finner dock att det inte är avgörande för bedömningen i målet. Belastningen är konservativt beräknad. Bolaget har räknat på ett maximalt utsläpp enligt föreslagna begränsningsvärden för utsläpp till vatten, trots att de bedömer att utsläppen inte kommer att komma upp i dessa nivåer. Det finns många parametrar att ta hänsyn till, som exempelvis årstidsvariationer, nederbördsvariationer, provtagningsfrekvens både i tid och antal per gång och till sist analysosäkerhet. Konstruktionen med en renvattendamm ger också en robusthet i systemet och en möjlighet för bolaget inte släppa ut något vatten förrän begränsningsvärden klaras. Sammantaget gör detta att marginalerna ökar och mätosäkerheten har därmed inte samma inverkan på utsläppen.

Domstolen bedömer utifrån det underlag som lagts fram att med de begränsningsnivåer som nu föreskrivits i den provisoriska provotidsföreskriften så säkerställs relevanta skyddsnivåer i recipienten.

Sammanfattande bedömning vatten

Mark- och miljödomstolen bedömer att det går att reglera den ansökta verksamheten på sådant sätt att det inte medför någon otillåten påverkan på miljö kvalitetsnormer för ytvatten. Domstolen bedömer att verksamheten inte medför att vattenmiljön försämrats på ett otillåtet sätt eller äventyrar möjligheten att uppnå uppsatta miljö kvalitetsnormer. Inte heller i övrigt finner domstolen att den sökta verksamhetens påverkan på vatten medför sådan olägenhet för människa eller miljö att den ska anses otillåten.

Den sammantagna bedömningen är således att bolaget har visat att den sökta verksamhetens påverkan på vatten är tillåtlig. Detta är dock under förutsättning att de skyddsåtgärder som bolaget avser vidta och de villkor, såväl slutliga som provisoriska, som domstolen nu föreskriver följs. Det finns emellertid enligt domstolen anledning att skjuta upp frågan om villkor kopplade till verksamhetens utsläpp av renat lak- och dagvatten. Dessa frågor är inte av sådan art att de är

avgörande för tillåtligheten av verksamheten, men dess slutliga avgörande bör avvakta att ytterligare erfarenhet har vunnits av verksamhetens inverkan.

Sammantaget anser domstolen att den sökta verksamheten, med de begränsningar som föreskrivs nedan, inte strider mot bestämmelserna om miljö kvalitetsnormer för vatten i 5 kap. 4 § miljöbalken.

Grundvatten/brunnar

Ägaren av fastigheten Boden Svalget 11:7 har begärt att provtagning ska utföras på en vattenbrunn som finns på fastigheten.

Av den utredning som sökanden förebringat vid huvudförhandlingen anser mark- och miljödomstolen dock att det är i det närmaste uteslutet att en påverkan på brunnen skulle kunna ske från verksamheten. Därför finns det inte skäl att förordna om någon provtagning.

Inlösen/ersättning

Eva Karlsson och Roger Karlsson har i målet framställt yrkanden om inlösen av deras fastighet. Förevarande mål är ett s.k. ansökningsmål enligt 21 kap. 1 a § miljöbalken. Frågor om inlösen av fastigheter i ett fall som detta regleras i 32 kap. miljöbalken. Enligt 21 kap, 1 § samma balk framgår motsatsvis att nämnda frågor om inlösen inte kan tas upp i ett ansökningsmål. Eva och Roger Karlssons yrkanden ska därför avvisas. Talan om inlösen får i stället väckas genom stämning mot verksamhetsutövaren.

Detsamma gäller yrkanden om ersättning för det förlorade värdet av jaktmarker som jakträttsinnehavarna framfört. Även detta yrkande ska således avvisas.

Natura 2000-tillstånd

Utifrån domstolens nu gjorda bedömning av påverkan på ytvatten och vad som i övrigt framkommit i målet bedömer mark- och miljödomstolen inte att den ansökta

verksamheten kommer att påverka miljön i Natura 2000-området Persöfjärden på ett betydande sätt. Därför krävs inget tillstånd härför.

Deponihöjd

Bolaget har yrkat att den slutliga höjden på deponin, inklusive sluttäckningen, ska vara maximalt +51 m över havet (RH 2000). Jonas Christensens huvudmän har yrkat att höjden ska anpassas till höjden på REBABs närliggande deponi. I den nu pågående prövningen av REBABs verksamhet i mål M 444-24 har REBAB yrkat på en höjd för deponierna på +40 m i RH 2000.

Mark- och miljödomstolen konstaterar att höjden på deponin främst ger upphov till en påverkan på landskapsbilden. Höjden har begränsats utifrån Försvarmaktens intressen i området, vilket innebär 20 meter över omgivande mark. Domstolen bedömer att det inte finns några särskilda nackdelar med en höjd på deponin på +51 meter över havet RH 2000 och att det inte heller föreligger något behov av att samordna höjden med närliggande deponi eftersom deponierna är geografiskt åtskilda. Deponins höjd kommer visserligen att bli högre än i dagsläget och kan komma att bli synlig från väg 356, men detta medför enligt domstolen en begränsad påverkan och en liten negativ konsekvens som inte motiverar en begränsning av höjden till +40 meter. Tvärtom konstaterar domstolen att det kan vara en fördel om deponin får bli upp till +51 meter eftersom deponin därmed kan nyttjas fullt ut på samma plats.

Tidsbegränsning av tillståndet

De tillstånd som gäller för verksamheten idag är tidsbegränsade. Grundtillståndet från miljöprövningsdelegationen gäller under ca 15 år.

Länsstyrelsen och nämnden har framfört att de anser att tillståndet ska tidsbegränsas och ska gälla under 20 år. De närboende genom Jonas Christensens huvudmän har också ansett att tillståndet måste tidsbegränsas men har yrkat på att tiden i stället ska sättas till tio år.

Bolaget har å sin sida hänvisat till förarbetena i miljöbalken och hävdade att för att ett tillstånd ska kunna tidsbegränsas ska det röra en verksamhet som har en betydande miljöpåverkan, vilket bolaget inte anser att deras verksamhet har.

Domstolen gör dock bedömningen att bolaget bedriver en verksamhet som kan ge en betydande miljöpåverkan, inte minst samrådet indikerar detta. Enligt 6 § miljöbedömningsförordningen ska den planerade verksamheten antas medföra en betydande miljöpåverkan och bolaget har därför utfört ett avgränsningssamråd. Det rör sig också om stora mängder farligt avfall som ska hanteras och deponeras inom verksamheten, vilket kan medföra risker och kan medföra en betydande miljöpåverkan.

Domstolen finner att det är relevant att tidsbegränsa tillståndet. När det gäller tiden för tillståndet bedömer domstolen att det är rimligt att tillståndet tidsbegränsas till att gälla under 20 år. Det är en tillräcklig tid för bolaget att arbeta utifrån. En kortare tid skulle medföra att tillståndet inte kan utnyttjas fullt ut och inte heller vara resurseffektivt.

Sammanfattande bedömning tillstånd och tillåtlighet

Vid en slutlig och samlad bedömning av miljöeffekterna som framkommit genom miljökonsekvensbeskrivningen och under handläggningen av målet i övrigt har mark- och miljödomstolen funnit att den specifika miljöbedömningen kan slutföras. Domstolen bedömer att verksamheten är förenlig med de allmänna hänsynsreglerna och hushållningsbestämmelserna i 3 och 4 kap. miljöbalken.

VILLKOR

Bolaget har i ansökan lämnat förslag till villkor, delegationer, uppskjutna frågor, utredningsföreskrifter och provisoriska föreskrifter. Bolagets förslag har justerats och kompletterats under ärendehandläggningen samt även under huvudförhandlingen efter synpunkter från motparter. Motparter och remissinstanser har också haft synpunkter på vissa villkor samt förordat egna.

Mark- och miljödomstolen finner att flera av de föreslagna villkor där samtliga parterna är överens är rimliga för den här typen av verksamhet. Villkoren är väl avvägda och fyller en funktion för reglering och skydd av den påverkan som verksamheten annars kan medföra och ska därmed föreskrivas. Dessa behöver därför inte kommenteras vidare. Det kan förekomma vissa språkliga justeringar och förtydligande i villkoren som domstolen gjort och som inte heller kommenteras.

Parallellt med detta mål har domstolen handlagt en ansökan om en till NG Nordics verksamhet närliggande avfallsanläggning och deponiverksamhet med REBAB som verksamhetsutövare (mål M 444-24 hos mark- och miljödomstolen vid Umeå tingsrätt). Mot bakgrund av att de båda verksamheterna har en gemensam historik, ligger i anslutning till varandra i ett område som av Bodens kommun planeras för avfallshantering samt nyttjar samma recipient har domstolen valt att i så hög grad som möjligt skapa grund för likartade villkor, beaktande de både verksamheternas och målens individuella förutsättningar. Domstolen har vidare valt en likartad struktur i villkoren med avsikt att möjliggöra en förbättrad villkorsöversikt för både verksamhetsutövare och tillsynsmyndighet. Därutöver har domstolen lagt till villkor.

Villkor 2, Inhägnat område

Enligt 28 § i förordning (2001:512) om deponering av avfall ska en verksamhetsutövare under driftfasen se till att okontrollerat tillträde till deponin förhindras, grindar är låsta när deponin är obemannad, och att det finns system för kontroll och tillträde som är ägnat att upptäcka och förhindra illegal deponering.

Det är alltså av vikt att inga obehöriga kan komma in på verksamhetsområdet när det inte är bemannat. Bolaget har valt att lösa detta genom att hela området är och ska vara inhägnat. När det gäller hur ofta stängslet ska kontrolleras har bolaget föreslagit att detta ska ske regelbundet. Någon definition på vad som är regelbundet har dock inte framförts. Domstolen bedömer dock att detta är någonting som bolaget får reglera i kontrollprogrammet efter dialog och samråd med tillsynsmyndigheten och föreskriver därför villkoret enligt bolagets förslag.

Villkor 3–4, Kvalitetssäkringsplan

Bolaget har föreslagit ett villkor om en kvalitetssäkringsplan som domstolen inledningsvis finner rimligt och nödvändigt för verksamheten.

Nämnden har här ansett att planen ska godkännas av tillsynsmyndigheten innan arbeten får påbörja, något som bolaget har motsatt sig. Domstolen bedömer att för att villkoret ska fylla sitt syfte måste tillsynsmyndigheten ha rätt att bestämma när planen är tillräcklig, varför domstolen därför går på nämndens linje och föreskriver att planen ska godkännas av tillsynsmyndigheten. Att det kan innebära en tidsutdräkt för bolaget att invänta ett godkännande av tillsynsmyndigheten ändrar inte domstolens bedömning.

För att tillsynsmyndigheten ska kunna utföra granskning och kontrollera att konstruktioner har utförts enligt plan har domstolen föreskrivit att utförandet ska dokumenteras i både text och bild. En rapport över arbetets färdigställande ska ges in till tillsynsmyndigheten. Slutligen föreskriver domstolen även att deponeringen inte får påbörjas förrän tillsynsmyndigheten har godkänt rapporten, allt för att säkerställa kvalitén i deponins utförande.

Villkor 7–8, Lak- och dagvatten

Som domstolen tidigare konstaterat är det för tillåtlighetens skull av yttersta vikt att miljökvalitetsnormen för vatten inte riskeras att äventyras på grund av verksamheten. Domstolen har för att säkerställas att något äventyrande inte sker föreskrivit villkor, dels sådana som bolaget själva föreslagit, dels sådana som domstolen finner nödvändiga.

Bolaget har i ansökan kortfattat nämnt att en renvattendamm ska anläggas. Vid huvudförhandling och syn blev det tydligare för domstolen hur detta är tänkt att genomföras. Att en renvattendamm finns på plats innan tillståndet får tas i anspråk borgar för möjligheten att kontrollera att allt lak- och dagvatten är tillräckligt renat innan det släpps ut och att utsläppsvärden inte överskrider eller någon miljökvalitetsnorm riskerar att överskridas eller äventyras. Domstolen har efter

huvudförhandlingen ställt frågan till bolaget gällande hur bolaget ser på ett villkor kring att en renvattendamm ska anläggas redan innan ansökt tillstånd får tas i anspråk. Bolaget har meddelat att de accepterar ett sådant villkor, varför domstolen har föreskrivit det.

Dimensioneringen av lak- och dagvattendammarna, dels de tillkommande, dels befintliga dammar, har varit en fråga som diskuterats återkommande under målets handläggning och under huvudförhandlingen. Bolaget har framfört, och hållit fast vid, att dammarna ska dimensioneras för ett 20-årsregn. De nuvarande dammarna har dimensionerats för att kunna lagra nederbörd från ett 20-årsregn med 24 timmars varaktighet med regnintensiteten 5,2 l/s och ha. Nämnden och Jonas Christensens huvudmän har i stället förespråkat att dimensionering ska göras utifrån ett 100-årsregn och att detta ska föreskrivas som ett villkor. Jonas Christensens huvudmän har påpekat vikten av att anläggningen skyfallssäkras.

Bolagets motivering till vald dimensionering är att deras anläggning i Kumla (med tillstånd från år 2019) har krav på dimensionering för just 20-årsregn. Bolaget har framfört att nuvarande kapacitet i lak- och dagvattendammarna med god marginal täcker ett 20-årsregn och att det finns gott om ytor avsatta för kommande utbyggnad av lak- och dagvattenhantering. När anläggningen byggs ut finns möjlighet att göra nya bedömningar avseende kapaciteten. Bolaget anser att detta kan hanteras i samråd med tillsynsmyndigheten. De framhåller även att de har visat att det finns möjlighet att bygga ut dammarna så att klimatscenarierna klaras.

Domstolen kan konstatera att konstruktionen av dammarna är en viktig fråga för verksamheten och det utsläpp till vatten som den genererar. Det är av vikt att det förorenade lak- och dagvattnet behandlas och inte tillåts bräddas annat än i yttersta nödfall. Domstolens bedömning är att utformningen av dammarna kan ske i samråd med tillsynsmyndigheten. Vad gäller dimensioneringen och kapaciteten av dammarna är detta en så stor fråga att det inte kan delegeras utan ska avgöras i tillståndet, inte minst vad gäller kopplingen till miljökvalitetsnormen för vatten. Med tanke på de klimatförändringar som sker och att miljökvalitetsnormen för

vatten inte får äventyras bedömer domstolen att systemet i sin helhet måste dimensioneras utifrån ett 100-årsregn, dvs. inte bara den uppsamlade funktionen i dammarna utan även den fördröjning som kontrollfasen innebär. Risker finns annars för det fall att ett 100-årsregn kommer i samband med att dammarna är fulla och bolaget inväntar provsvar innan vattnet kan släppas ut så riskerar dammarna att brädda omgående.

Eftersom dammarna kommer att behöva byggas ut succesivt allt eftersom anläggningen utökas kommer det att vara möjligt att anpassa anläggningens totala behov, även om befintliga dammar är dimensionerade utifrån ett 20-årsregn. Att dimensionering på bolagets anläggning i Kumla har godkänts för ett 20-årsregn inverkar inte på domstolens bedömning. Tillståndet är sex år gammalt och under dessa år har det hänt en hel del gällande klimatscenarier och förekommande skyfall. Det är inte heller känt vilka förhållanden som råder på den anläggningen i övrigt.

För att villkoret ska bli verksamt måste, förutom att utformningen och dimensioneringen av dammarna ska genomföras i samråd med tillsynsmyndigheten, även en delegation ges till tillsynsmyndigheten så att möjlighet att föreskriva om ytterligare villkor finns om så krävs.

Villkor 10, Arbetstider

Bolaget har yrkat på ett villkor som reglerar vilka tider bullrande verksamhet får bedrivas på anläggningen. Domstolen finner att ett sådant villkor är rimligt att föreskrivas för att minimera störningar för de närboende.

Bolaget har i villkorsförslaget yrkat på att utökade verksamhetstider ska få medges av tillsynsmyndigheten maximalt vid tio tillfällen per år. Bolaget har vid huvudförhandlingen framfört att ett tillfälle kan vara en längre tid än en dag men att det maximalt inte rör sig om mer än en helg. Jonas Christensens huvudmän har yrkat på ett strängare villkor med möjlighet till undantag vid maximalt åtta tillfällen, inte vid storhelger och inte heller under perioden den 15 juni till den 1 augusti.

Domstolen finner dock att bolagets förslag är rimligt. Samhällsnyttan för de få tillfällen som kan bli aktuella överväger den olägenhet som närboende eventuellt kan uppleva. Tillsynsmyndigheten ges enbart möjlighet att medge undantag då akut behov av att ta hand om avfall uppstår och de har också möjlighet att neka bolaget utökade verksamhetstider om skäl inte föreligger, vilket borgar för att olägenheter minimeras.

Villkor 11, Buller

Bolaget har i målet gett in en bullerutredning från en annan av bolagets verksamheter där påverkan sägs motsvara den nu sökta verksamhetens. Det är t.o.m. troligt att förutsättningarna på den verksamheten är sämre med mer transporter, kortare avstånd till bostäder och inget bullerskydd ner mot närliggande fastigheter. Även när det gäller trafikbuller hänvisar bolaget till utredningar som genomförts på andra platser. Jonas Christensens huvudmän var vid huvudförhandlingen kritisk till detta och ansåg att det är högst anmärkningsvärt att bolaget inte har genomfört några egna bullerutredningar på ansökt verksamhet utan hänvisat till bullerutredningar som gjorts på andra verksamheter på andra platser i landet.

Domstolen konstaterar att det inte är brukligt att bullerfrågan hanteras på detta sätt. En bullerutredning över den ansökta verksamheten hade varit att föredra och hade också gett en mer tillförlitlig bedömning. Avsaknaden av en bullerutredning över den ansökta verksamheten har i onödan medfört en större osäkerhet i bedömningen av bullerpåverkan, vilket också skapat ett merarbete. Domstolen konstaterar dock slutligen att det, med tanke på verksamhetens placering i förhållande till närboende och den fakta som bolaget fört fram, ändå föreligger möjlighet för bolaget att innehålla Naturvårdsverkets riktlinjer och vägledningar för buller. Bolaget har även visat att de kan genomföra extra skyddsåtgärder för det fall att det krävs.

Domstolen anser det vara befogat med ett bullervillkor och har valt att föreskriva ett standardmässigt sådant. Innebörden i villkoret är ungefär densamma som bolaget och Jonas Christensens huvudmän föreslagit, men med ett förtydligande gällande hur kontrollen och uppföljningen av bullervillkoret ska genomföras.

Villkor 12, Damning

För att ett villkor om att minska riskerna för störande damning ska ha någon reell verkan ska det ges en möjlighet med delegation till tillsynsmyndigheten att vid behov föreskrivas de ytterligare villkor som kan behövas för att motverka damning. Domstolen har därför föreskrivit ett villkor med en delegation kopplat till tillsynsmyndigheten.

Villkor 13, Lukt

Bolaget har accepterat att ett luktvillkor föreskrivs där samråd ska ske med tillsynsmyndigheten för att minimera eventuella störningar.

Domstolen konstaterar inledningsvis att bolagets verksamhet inte borde ge upphov till några större luktproblem för de närboende. För det fall att det skulle ske bedömer dock domstolen att det är viktigt att ett villkor kring lukt föreskrivs där skyddsåtgärder vidtas omedelbart. För att ett sådant villkor ska ha någon reell verkan ska det ges en möjlighet med delegation till tillsynsmyndigheten att vid behov föreskrivas de ytterligare villkor som kan behövas för att motverka störande lukt. Domstolen har därför föreskrivit ett villkor med en delegation kopplat till tillsynsmyndigheten.

Villkor 14, Information

Boende i närområdet har en önskan om mer dialog med bolaget. För att de närboende, inklusive berörd sameby, ska få kännedom om när det händer någonting har bolaget föreslagit ett villkor om att de på lämpligt sätt ska informeras. Vad som är lämpligt får bolaget utreda ihop med berörda. Det kan vara både skriftlig och muntlig information.

Det är också viktigt att boende och berörd sameby lätt kan komma i kontakt med bolaget för de fall att det förekommer klagomål eller annat och därför har bolaget föreslagit att de ska informera om hur man lätt kan komma i kontakt med dem via telefon eller e-post.

Domstolen ser positivt på villkorsförslaget och föreskriver det.

Villkor 16, Kemiska produkter och flytande farligt avfall

Det har framförts olika uppfattningar gällande utformningen av ett villkor för invallningar och liknade för kemiska produkter och farligt avfall som uppkommer inom verksamheten. Domstolen har landat i en skrivning som till största delen har samma innehåll som bolagets förslag.

Det får anses vara praxis med en invallningsvolym/uppsamlingsvolym som motsvara den största behållarens volym plus 10 % av de övriga behållarnas volym, vilket bolaget föreslagit. Jonas Christensens huvudmän har i stället föreslagit att invallningsvolymen ska motsvara den största behållarens volym plus 50 % av de övriga behållarnas volym. Domstolen väljer här att gå på bolagets linje utifrån praxis samt att det inte finns något i målet som tyder på sådana stora risker att volymen måste utökas.

Domstolen har även föreskrivit att behållare ska skyddas mot påkörning. Även det är en standardskrivning och något som kan vara av vikt för det fall att bolaget t.ex. har en dubbelmantlad tank där det kan finnas risker med påkörning.

När det gäller att absorptionsmedel ska finnas lättillgängligt vid de olika arbetsytorna så har domstolen valt att utöka villkoret med att även gälla för alla maskiner och fordon med risk för hydrauloljeläckage. Just hydrauloljeläckage är en inte helt ovanlig komplikation som uppkommer på arbetsplatser. Att snabbt kunna samla upp hydraulolja minimerar påverkan från ett sådant läckage och är en viktig skyddsåtgärd.

Villkor 17–18, Brandsläckning och insatsplan

Att det finns en beredskap på en deponi för det fall att brand eller annat inträffar är en förutsättning för att oförutsedd påverkan på miljön minimeras vid olyckor eller bränder. Domstolen kan konstatera att bolagets verksamhet dock inte tillhör den kategori som medför stora risker för bränder men bedömer att det ändå finns

anledning att ha en beredskap för dessa händelser då det trots allt inte kan uteslutas att en brand kan inträffa.

Domstolen finner av den anledningen att det är rimligt att någon form av brandsläckningsutrustning ska finnas lätt tillgänglig vid anläggningen och föreskriver därför ett villkor om detta. Just detta villkor har inte varit uppe för diskussion tidigare i målet men domstolen bedömer att det är en rimlig grundförutsättning på den här typen av verksamheter och någonting som är relativt lätt att ordna.

Bolaget har föreslagit ett villkor om att en insatsplan ska tas fram för verksamheten inom sex månader från att tillståndet vunnit laga kraft. Domstolen bedömer att det är viktigt att arbetet med en insatsplan sker i samråd med kommunens räddningstjänst och har valt ett tillägg kring detta i villkoret. Räddningstjänsten har dock inte varit part i målet och denna del av villkoret har inte diskuterats med dem eller andra delar av kommunen, varför ett tvingande villkor om att de ska delta i samråd vore att gå för långt. Domstolen kan inte bedöma vilka resurser räddningstjänsten har för att delta i samråd. Dock är det önskvärt och viktigt för utarbetandet av en insatsplan och något som även borde vara en fördel utifrån räddningstjänstens egen planering och förberedelser vid en eventuell brand. Om räddningstjänsten inte har möjlighet eller inte anser att deras medverkan är nödvändigt är den inte tvingade att delta i samråd. Domstolen har därför i villkoret föreskrivit att räddningstjänsten ska beredas möjlighet att delta i utformandet av insatsplanen.

Behov av brandsläckare i alla fordon och maskiner har nämnts i målet. Domstolen finner att detta är någonting som med fördel kan utredas inom arbetet med att ta fram en insatsplan.

Villkor 20–22, Lagring av avfall

När det gäller lagring av avfall är det viktigt att avfall lagras på ytor som är beständiga för det avfall som ska lagras där, speciellt för de fall att avfallet består av farligt avfall och/eller är lakningsbenäget.

I dessa sammanhang används ofta begreppen hårdgjord yta respektive tät yta. Någon allmängiltig definition på vad som avses med hårdgjord och tät yta saknas dock. Hur bolaget och parterna anser att begreppen ska tolkas skiljer sig åt varför mark- och miljödomstolen därför inleder med att redogöra hur domstolen, i detta mål, definierar begreppen.

Med hårdgjord yta avses yta som är förstärkta för att i första hand möjliggöra belastning, till exempel genom packat grus, asfalt eller stenläggning. En hårdgjord yta har oftast en grundläggning samt en överbyggnad som stabiliserar ytan och som gör att ytan blir hållbar. Att ytan är hårdgjord medför att nedträngning (infiltration) av regn- och smältvatten är begränsad. Möjligheten för vatten att infiltrera en hårdgjord yta beror på vilken typ av material ytan består av, hur ytan är utförd och hur ytan har åldrats samt andra faktorer som exempelvis marklutning och avledande funktioner såsom diken och brunnar. En hårdgjord yta är inte detsamma som en tät yta. Med tät yta avses en yta som är så konstruerad för att vara ogenomtränglig för aktuell vätska, till exempel vatten eller olja. Hårdgjord och tät syftar alltså på olika egenskaper, hållbar för belastning respektive tät mot visst vätskor.

Bolaget har föreslagit ett villkor där farligt och icke-farligt avfall som tas emot vid anläggningen och som inte är inert ska hanteras på ytor belagda med konventionell asfalt, betong eller andra material som bildar en svårgenomtränglig barriär för vatten. Jonas Christensens huvudmän har framfört att alla ytor ska vara täta.

Domstolen konstaterar att bolagets förslag inte medför helt täta ytor. En yta belagd av material som bildar en svårgenomtränglig barriär för vatten bedömer dock domstolen som tillräckligt bra för de avfallsslag som ska lagras inom området.

Vidare har bolaget yrkat på att övrigt avfall ska få hanteras på ytor förstärkta med packat grus, makadam eller annat liknande material. Domstolen har valt att tydliggöra villkoret med att det här rör sig om hårdgjorda ytor. Domstolen vill i detta avseende också förtydliga att det med övrigt avfall i villkoret avses sådant icke-farligt avfall som har inerta egenskaper.

Domstolen väljer även att föreskriva ett villkor om att avfall som kan reagera med varandra ska förvaras åtskilda. Denna skrivning finns redan i det villkor som reglerar kemiska produkter som hanteras inom verksamheten men domstolen finner att det är viktigt att det klargörs att detta är en viktig förutsättning även för allt avfall som hanteras och förvaras inom anläggningen. Om två avfall som kan reagera med varandra förvaras i närheten av varandra finns en uppenbar risk för olycks- händelser och detta måste till största möjligaste mån undvikas.

Villkor 24, Nya behandlingsmetoder och tekniker

Bolaget har accepterat ett villkor om att alternativa behandlingsmetoder, utöver de som är beskrivna i den tekniska beskrivningen, ska anmälas till tillsynsmyndigheten innan tekniken får börja användas. Domstolen har valt att lägga till en tid för inom vilken anmälan ska ha gjorts (sex veckor) i villkoret men också gett tillsyns- myndigheten möjlighet att bestämma en kortare tid om det är möjligt utifrån myndighetens handläggning.

För att villkor av denna typ ska vara funktionella bedömer domstolen att tillsynsmyndigheten måste få möjlighet att agera och föreskriva ytterligare villkor för det fall att de bedömer att det behövs. Till villkoret har det därför kopplats en delegation till tillsynsmyndigheten.

Villkor 25, Nyttjande av avfall för anläggningsändamål

Bolaget har föreslagit ett villkor om att varje gång en ny avfallstyp ska användas i konstruktioner under annat än i deponin ska bolaget redovisa riskerna med detta till tillsynsmyndigheten. Domstolen finner ett sådant villkor rimligt men har valt att förtydliga och utveckla vissa delar av villkoret. I stället för att redovisas finner domstolen att en anmälan ska göras till tillsynsmyndigheten. Förutom riskerna bedömer domstolen att syftet och lämpligheten med användningen också måste ingå i anmälan. Även till detta villkor har det kopplats en delegation till tillsyns- myndigheten.

Bolaget har även hänvisat till en viss tabell i en handbok från Naturvårdsverket i villkoret. Eftersom handböcker, riktlinjer och även lagstiftning kan förändras har domstolen föreskrivit ett tillägg som hänvisar till vid var tid gällande riktlinjer som kan ha ersatt denna handbok.

Villkor 26, Kontrollprogram

Att det alltid finns ett aktuellt kontrollprogram är av stor vikt för att bolaget ska följa upp och ha kontroll över verksamheten. Domstolen har valt att inte specificeras vad kontrollprogrammet ska innehålla, förutom att det ska finnas uppgifter om vilka parametrar som ska ingå i kontrollen, och det ska anges mätmetoder, mätfrekvens och utvärderingsmetoder.

Mark- och miljödomstolen väljer dock att föreskriva en annan tid för när ett reviderat kontrollprogram ska lämnas in till tillsynsmyndigheten. Domstolen bedömer att tre månader efter att tillståndet tas i anspråk är en rimlig tid. Bolaget har redan ett befintligt kontrollprogram att utgå ifrån. För det fall att det finns giltiga omständigheter som gör att bolaget har behov av en längre tid föreskriver domstolen en möjlighet för tillsynsmyndigheten att medge en längre tid.

Villkor 27–29, Efterbehandling

Bolaget har föreslagit villkor rörande sluttäckningen av deponin samt metod för rening av lakvatten under deponins efterbehandlingsfas. Ett generellt villkorsförslag gällande nedläggningen av den resterande verksamheten saknas. Mark- och miljödomstolen bedömer att detta inte kan lämnas oreglerat och föreskriver därför ett mer generellt standardvillkor för avvecklingen.

Bolagets villkorsförslag om redovisning av sluttäckningen till tillsynsmyndigheten bedömer domstolen vara rimligt. Domstolen väljer dock att sätta tiden till när redovisningen ska genomföras till sex månader innan, eller den senare tid som tillsynsmyndigheten får bestämma. Bolagets förslag på tre månader kan riskera att vara i kortaste laget beroende när på året redovisningen lämnas in. För att en redovisning ska fylla sitt syfte måste tillsynsmyndigheten få möjlighet att granska

den innan arbeten påbörjas. Bolaget har föreslagit en delegation till tillsynsmyndigheten, vilket domstolen finner nödvändigt. Domstolen har förtydligat i villkoret att tillsynsmyndigheten har möjlighet att föreskriva de eventuellt ytterligare villkor som kan behövas.

Villkoret om att lakvattenreningen ska presenteras för tillsynsmyndigheten har preciserats för att det ska vara tydligt att senast tre månader efter det att driftsfasen upphört ska bolaget presentera en plan till tillsynsmyndigheten. Nämnden har vid huvudförhandlingen efterfrågat vad som menas med bolagets förslag. Att något ska presenteras för tillsynsmyndigheten ger dock inget inflytande för tillsynsmyndigheten. Domstolen har därför utvecklat villkoret att gälla att framtagandet ska ske i samråd med tillsynsmyndigheten och att tillsynsmyndigheten får delegation på detta.

Även i villkoret rörande att metod för rening av lakvatten under deponins efterbehandlingsfas ska redovisas för tillsynsmyndigheten väljer domstolen att ge tillsynsmyndigheten en delegation att föreskriva de ytterligare villkor som kan behövas.

Uppskjuten fråga

Enligt 22 kap. 27 § första stycket miljöbalken får domstolen skjuta upp en fråga om villkor till dess erfarenhet har vunnits av verksamhetens inverkan. En förutsättning för ett sådant uppskov är att verkningarna av verksamheten inte kan förutses med tillräcklig säkerhet vid tidpunkten för beviljande av ett tillstånd. Under en prövotid kan provisoriska föreskrifter gälla i avvaktan på prövning och beslut i fråga om slutliga villkor. I lagmotiven till miljöbalken nämns som exempel att sådant uppskov med villkor kan bli aktuellt när oprövad reningsteknik ska användas vid en miljöfarlig verksamhet. Vidare framhålls i motiven att ett uppskogsbeslut bör meddelas bara då ett verkligt behov föreligger (jfr prop. 1997/98:45, Del 2 s. 246 f.). Frågor som rör en verksamhets tillåtlighet kan dock inte skjutas upp under en prövotid (se t.ex. Mark- och miljööverdomstolens avgörande den 6 maj 2021 i mål M 5584-20).

Om domstolen, i samband med att ett tillstånd till en verksamhet meddelas, förordnar om prøvotid enligt 22 kap. 27 § miljöbalken är det endast den fråga som har skjutits upp som sedan kan tas upp till bedömning när prøvotidsförfarandet avslutas (jfr rättsfallen Mark- och miljööverdomstolens dom den 27 oktober 2016 i mål M 10214-15 och MÖD 2004:4).

Mark- och miljödomstolen konstaterat att samtliga parter har varit överens om att frågan om slutliga villkor om utsläpp till vatten ska skjutas upp under en utredningstid. I utredningen ska en bedömning göras, baserat på resultaten, för hur reningsanläggningen ska optimeras för att hantera relevanta föroreningar som förekommer i vattnet.

Vilka ämnen som ska ingå i utredningen har diskuterats. Det har i målet framförts att det bör ske en samordning med mål M 444-24, Rebab, som pågår samtidigt. Länsstyrelsen har framfört att Lörbäcken är hårt ansatt och även om bolaget har relativt låga utsläpp av fosfor är det viktigt att bolaget utreder utsläppen och vilka åtgärder som kan vidtas så att utsläppen kan begränsas och eventuell ytterligare rening installeras.

Domstolen finner det lämpligt med en viss samordning med mål M 444-24 eftersom det i båda fallen rör sig om avfallsanläggningar med utsläpp till samma recipient. Av den anledningen bedömer domstolen att utredningen och provtagningen under utredningstiden i möjligaste mån bör omfatta samma ämnen. Det finns dock olikheter mellan anläggningarna som motiverar att vissa parametrar undersöks på den ena anläggningen men som inte är motiverade att provtas eller undersökas på den andra.

I listan över de parametrar som ska provtas förekommer parametrar som domstolen anser utgör stöd i bedömningen. Domstolen har till exempel utökat undersökningen med aluminium, något som nämnden ansett ska provtas. Aluminium är ett ämne som kan användas för att spåra avvikelser i provtagningen, till exempel kan påvisa

att det kommit in jordpartiklar då aluminium är det vanligaste grundämnet i jordskorpan.

Nämnden har även yrkat på att en screening av vattnet ska genomföras två gånger per år i likhet med det som nämnden yrkat i mål M 444-24 (Rebab), något som bolaget inte har motsatt sig. Även här har det dock diskuterats vilka ämnen som ska ingå i screeningen. Nämnden har framfört att när det gäller vilket analyspaket som ska tillämpas ska syftet vara en bred kartläggning. Bolaget anser att det är tillräckligt att analysera PFAS24, eftersom det finns indikationer på att PFAS24 kommer att vara reglerande, och har framfört att PFAS33 finns inte heller finns som analyspaket. Vad gäller organiska ämnen har bolaget åtagit sig att utreda detta under provtiden och vill samråda med tillsynsmyndigheten om vilka ämnen som ska undersökas.

Mark- och miljödomstolen konstaterar att nämnden hänvisar till ett analyspaket som erhålls av ett specifikt laboratorium. Domstolen har studerat omfattningen av analyspaketen och väljer att inte låsa bolaget vid att ett visst laboratorium behöver användas utan förskriver i stället ett minimum av ämnen som ska analyseras. Vad gäller PFAS bedömer domstolen bolagets invändningar som relevanta och föreskriver därför att PFAS24 ska provtas. Domstolen lämnar till bolaget och tillsynsmyndigheten att samråda kring om ytterligare ämnen bör provtas i screeningen.

Bolaget har slutligen yrkat att utredningen ske lämnas in till domstolen tre år efter det att tillståndet har vunnit laga kraft. Domstolen finner tidsperioden lämplig och rimlig. Det är viktigt att underlaget för att besluta om slutliga villkor är gediget och utredningarna väl genomförda men samtidigt är det också viktigt att det inte dröjer i onödan innan slutliga villkor sätts. Domstolen beslutar därför enligt bolagets förslag.

Provisoriska föreskrifter

Bolaget har föreslagit provisoriska föreskrifter som kopplas till utredningsvillkoret. De nu föreslagna värdena är skärpta jämfört med de provisoriska föreskrifter som gäller i nuvarande tillstånd för verksamheten. Att de provisoriska föreskrifterna följs är viktigt för att utsläppen inte ska riskera att äventyra miljö kvalitetsnormen för vatten, något som också framkommit i de undersökningar som bolaget låtit genomföra. I utredningen har bedömningen gjorts att de föreslagna föreskrifterna inte medför någon otillåten försämring eller att något äventyrande riskeras. Att både lak- och dagvattnet kommer att genomgå rening och sedan samlas upp i en renvattendamm innan utsläpp sker bidrar med en extra säkerhet för att minimera utsläppen och minimerar risken att de provisoriska föreskrifterna överskrids. Bolaget har vidare föreslagit att de provisoriska föreskrifterna sätts som begränsningsvärden, vilket domstolen finner bidrar ytterligare till att riskerna för både överskridande och äventyrande av miljö kvalitetsnormerna undviks.

Nämnden har yrkat på ett tillägg med minst aluminium och uran till den provisoriska föreskriften. Bolaget har framfört att det saknas underlag att lämna förslag på begränsningsvärden för dessa parametrar. Bolaget är dock beredda att undersöka frågan och redovisa resultaten till tillsynsmyndigheten med ett förslag till begränsningsvärde om de finner att det är motiverat.

Mark- och miljödomstolen ser ingen möjlighet för domstolen att föreskriva några begränsningsvärden för aluminium eller uran i nuläget. Eftersom underlag saknas skulle dessa värden behöva sättas relativt högt varför verkan av en sådan förskrift inte skulle bli optimal. Domstolen har dock i utredningsvillkoret föreskrivit att även aluminium och uran ska ingå i utredningen. Att delegera till tillsynsmyndigheten att bestämma eventuella utsläpp av aluminium och uran i den provisoriska föreskriften bedömer domstolen inte vara lämpligt. Bolaget får i stället utreda detta vidare under utredningstiden och vid redovisningen efter provotiden lämna in ett förslag till domstolen där det får bedömas om det ska sätta några slutliga villkor för uran och aluminium och vilka värden som i så fall ska gälla. Domstolen föreskriver föreskrifterna i övrigt enligt bolagets förslag.

DELEGATION

Mark- och miljödomstolen får enligt 22 kap. 25 § tredje stycket miljöbalken överlåta åt en tillsynsmyndighet att besluta om villkor av mindre betydelse.

Domstolen delar bolagets uppfattning om att delegation är lämpligt och rimligt i de fall där bolaget har föreslagit det. Utöver detta anser dock domstolen att det krävs ytterligare delegation till tillsynsmyndigheten. Det gäller dimensioneringen av lak- och dagvattendammar, åtgärder mot störande lukt och damning, nya behandlingsmetoder och tekniker, nyttjande av avfall i anläggningsändamål samt efterbehandling av verksamheten.

Att delegation ges så att tillsynsmyndigheten har möjlighet att agera vid problem på anläggningen eller ställa krav när anmälningar eller redovisningar ska lämnas in är viktigt för att villkoren ska fylla dess tänkta funktion.

Skälen för delegation har till största del redan motiverats under respektive villkor varför dessa inte motiveras ytterligare.

EKONOMISK SÄKERHET

Av 16 kap. 3 § miljöbalken följer att ett tillstånd för sin giltighet får göras beroende av att den som avser att bedriva verksamheten ställer säkerhet för kostnaderna för det avhjälpande av en miljöskada och de andra återställningsåtgärder som verksamheten kan leda till. Enligt tredje stycket samma bestämmelse ska en säkerhet godtas om den visas vara betryggande för sitt ändamål. Säkerheten ska prövas av tillståndsmyndigheten.

Tillstånd till en verksamhet som omfattar deponering av avfall får enligt 15 kap. 35 § miljöbalken endast ges om verksamhetsutövaren för fullgörandet av de skyldigheter som gäller för deponeringsverksamheten ställer säkerhet enligt 16 kap. 3 § miljöbalken eller vidtar någon annan lämplig åtgärd för sådant säkerställande.

Den ekonomiska säkerheten är avsedd att säkerställa att den efterbehandling som krävs kan genomföras även om verksamhetsutövaren inte har tillräckliga ekonomiska resurser att genomföra den, exempelvis vid en konkurs. Säkerheten ska vid varje tidpunkt tillgodose det aktuella behovet. I förarbetena (prop. 2021/22:2019 s. 123) anges bland annat att säkerheten ska bestämmas till ett belopp som innebär att risken för att staten får betala för återställningsåtgärder begränsas väsentligt. Vidare ska säkerheten inte vara större än vad som behövs och inte heller vara administrativt kostsam.

Mark- och miljödomstolens utgångspunkt vid avgörande av hur villkoret för ställande av ekonomisk säkerhet för verksamheten ska utformas är att säkerheten vid var tid ska tillgodose det aktuella behovet, samt att risken för att staten ska tvingas bekosta återställningsåtgärder väsentligt ska begränsas.

Bolaget har föreslagit en säkerhet för deponeringen av det farlig avfallet med en konstruktion som bygger på att säkerheten ställs utifrån hur stora öppna ytor som finns inom verksamheten, dvs. ianspråktaga men ej täckta deponiytor. Bolagets förslag över hur säkerheten ska räknas fram framstår som rimliga för domstolen, varför dessa föreskrivs. För att inte riskera att den utökade verksamheten bedrivs utan att någon ekonomisk säkerhet har ställts har domstolen beslutat att tillståndet inte får tas i anspråk innan en säkerhet lämnats in till domstolen för prövning.

Bolaget har vidare föreslagit att de till länsstyrelsen varje år ska lämna in underlag för beräkning av säkerheten för nästkommande år, gällande deponiverksamheten. Domstolen konstaterar att det är Bodens kommuns miljö- och byggnämnd som är tillsynsmyndighet på verksamheten och inte länsstyrelsen. Vem som är tillsynsmyndighet för en verksamhet kan dock ändras. Domstolen bedömer dock att det är just tillsynsmyndigheten som i det här fallet har bäst kontroll över verksamheten och kan kontrollera bolagets uppgifter om öppna ytor m.m. varför det är lämpligast att de ska ha hand om bedömningen. Domstolen föreskriver därför att underlaget ska lämnas in till tillsynsmyndigheten senast den 15 november varje år. Den upp-

eller nedräkning som detta kan medföra på säkerheten berör då enbart hur stora öppna deponiytor som finns i verksamheten. Lagringen av farligt avfall berörs inte.

Att en ekonomisk säkerhet ska ställas för deponering av avfall följer av lagstiftning. Länsstyrelsen har utöver detta framfört att säkerheten även ska täcka borttransporten av det avfall som lagras inom verksamheten, något som bolaget har motsatt sig.

Domstolen bedömer att den verksamhet med lagring av farligt avfall som bolaget avser att bedriva riskerar att vid en eventuell konkurs medföra att en avsevärd mängd farligt avfall kan lagras inom verksamheten. Detta avfall kan behöva transporteras bort från anläggningen. Domstolen gör bedömningen att det är rimligt att en ekonomisk säkerhet ställs även för detta avfall. Domstolen har granskat de scenarier som bolaget fört fram och kommit fram till att scenario 1 är ett rimligt antagande, dvs. att avfallet kan deponeras inom befintlig anläggning men med en ny entreprenör. Situationen med att det krävs borttransport till en annan anläggning kan inte helt uteslutas, men domstolen finner att sannolikheten för det är låg och att säkerheten i denna del är betryggande.

En ekonomisk säkerhet ska vara gällande under en längre tid och för att säkerheten ska vara tillräckligt bedömer domstolen att en uppräknings utifrån prisökningar måste ske, och då gällande den totala säkerheten, dvs. både för deponin och lagringen av det farliga avfallet. Bolaget har föreslagit en uppräknings enligt KPI (konsumentsprisindex) en gång per år, med september som basmånad. Huruvida KPI är ett lämpligt index har diskuterats i ett antal mål vid flera av landets domstolar. Domstolen har slutligen landat i att det för detta mål kan anses rimligt att använda sig av KPI. Domstolen finner vidare att en uppräknings enligt KPI vart tredje år är ett lämpligt intervall som minskar arbetsbelastningen för alla inblandade gentemot en uppräknings varje år samtidigt som säkerheten fortfarande kan anses betryggande. Längre tidsintervall än så är inte lämpligt. Om behov finns av tillkommande säkerhet ska en sådan lämnas in för godkännande till mark- och miljödomstolen.

IGÅNGSÄTTNINGSTID

Bolaget har föreslagit att igångsättningstiden bestäms till fem år från det att tillståndsbeslutet har vunnit laga kraft.

Ingen invändning har framställts mot att igångsättningstiden fastställs till fem år från remissinstanserna. Jonas Christensens huvudmän har däremot yrkat på en igångsättningstid på tre år.

Mark- och miljödomstolen finner att den av bolaget föreslagna tiden är lämplig. Med stöd av 22 kap. 25 § andra stycket miljöbalken ska därför förordnas att den miljöfarliga verksamheten ska ha satts i gång senast fem år från det att tillståndet vunnit laga kraft.

VERKSTÄLLIGHET

Bolaget har begärt att tillståndet ska få tas i anspråk även om domen inte har vunnit laga kraft. Bolaget har motiverat sin begäran dels utifrån att det nuvarande tillståndet är tidsbegränsat och snart löper ut, dels utifrån att det finns ett stort behov av en anläggning som kan ta omhand farligt avfall i området. Allmänintresset är stort, speciellt av en anläggning som kan behandla förorenade jordmassor.

Länsstyrelsen och nämnden har tillstyrkt verkställighet. Jonas Christensens huvudmän har motsatt sig att verkställighet meddelas eftersom de anser att det ligger i bolagets och inte allmänhetens intresse att tillståndet får tas i anspråk omedelbart. De har ifrågasatt om de omkringboendes intresse väger mindre.

Domstolen instämmer med bolaget om att intresset och behovet av en avfallsanläggning av det här slaget, som bland annat kan behandla förorenade jordmassor och deponera farligt avfall, finns i området väger tyngre än att bolaget ska få invänta att tillståndet vinner laga kraft. Domstolen konstaterar att ett eventuellt överklagande av tillståndet skulle kunna medföra att verksamheten måste stängas ner, och därmed också efterbehandlas, den 31 december 2025. Domstolen bedömer därmed att det finns skäl för att medge verkställighet.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 4 (MMD-01)

Överklagande senast den 25 juli 2025.

I domstolens avgörande har deltagit rådmannen Thomas Blomgren, ordförande, och tekniska råden Åsa Engman Ölund och Gustaf Sjölund samt den särskilda ledamoten Anders Kyösti.

DOMSBILAGA 1: FARLIGT AVFALL SOM FÅR DEPONERAS

Hantering som utgör bortskaffande enligt Avfallsförordningen SFS 2020:614, Bilaga 2:

- **D 5** Särskilt utformad markdeponering

Detta omfattar t.ex. placering i inklädda, separata förvaringsutrymmen som är täckta och avskilda från varandra och från den omgivande miljön.

Avfallskoder (EWC) enligt Avfallsförordningen SFS 2020:614, Bilaga 3

Farligt avfall anges med en asterisk.

01	AVFALL FRÅN PROSPEKTERING, OVAN- OCH UNDERJORDSBRYTNING SAMT FYSIKALISK OCH KEMISK BEHANDLING AV MINERAL
01 03	Avfall från fysikalisk och kemisk behandling av metallhaltiga mineral:
01 03 04*	Syrabildande gruvavfall från bearbetning av sulfidmalm som enligt 2 kap. 3 § ska anses vara farligt avfall.
01 03 05*	Annat gruvavfall som innehåller farliga ämnen och som enligt 2 kap. 3 § ska anses vara farligt avfall.
01 03 07*	Annat avfall som innehåller farliga ämnen från fysikalisk och kemisk behandling av metallhaltiga mineral och som enligt 2 kap. 3 § ska anses vara farligt avfall.
01 03 10*	Rödslam från aluminiumoxidproduktion som innehåller farliga ämnen och som inte omfattas av 01 03 07* och som enligt 2 kap. 3 § ska anses vara farligt avfall.
01 04	Avfall från fysikalisk och kemisk behandling av icke- metallhaltiga mineral:
01 04 07*	Avfall som innehåller farliga ämnen från fysikalisk och kemisk behandling av icke-metallhaltiga mineral och som enligt 2 kap. 3 § ska anses vara farligt avfall.
01 05	Borrslam och annat borrhavfall:
01 05 05*	Oljehaltigt borrhavfall och annat borrhavfall som enligt 2 kap. 3 § ska anses vara farligt avfall.
01 05 06*	Borrslam och annat borrhavfall som innehåller farliga ämnen och som enligt 2 kap. 3 § ska anses vara farligt avfall.
06	AVFALL FRÅN OORGANISK-KEMISKA PROCESSER
06 03	Avfall från tillverkning, formulering, distribution och användning av salter, saltlösningar och metalloxider:
06 03 15*	Metalloxider som innehåller tungmetaller och som enligt 2 kap. 3 § ska anses vara farligt avfall.
06 04	Annat metallhaltigt avfall än det som anges i 06 03:
06 04 03*	Arsenikhaltigt avfall.
06 04 04*	Kviksilverhaltigt avfall.
06 04 05*	Avfall som innehåller andra tungmetaller.
06 06	Avfall från tillverkning, formulering, distribution och användning av svavelhaltiga kemikalier, samt från kemiska processer där svavelföreningar ingår och avsvavlingsprocesser:
06 06 02*	Avfall som innehåller farliga sulfider och som enligt 2 kap. 3 § ska anses vara farligt avfall.
10	AVFALL FRÅN TERMISKA PROCESSER
10 01	Avfall från kraftverk och andra förbränningsanläggningar (utom 19):
10 01 04*	Flygaska och pannaska från oljeförbränning.
10 01 13*	Flygaska från emulgerade kolväten som används som bränsle.
10 01 14*	Bottenaska, slagg och pannaska från samförbränning som innehåller farliga ämnen och som enligt 2 kap. 3 § ska anses vara farligt avfall.
10 01 16*	Flygaska från samförbränning som innehåller farliga ämnen och som enligt 2 kap. 3 § ska anses vara farligt avfall.
10 01 18*	Avfall från rökgasrening som innehåller farliga ämnen och som enligt 2 kap. 3 § ska anses vara farligt avfall.
10 01 20*	Slam från avloppsbehandling på produktionsstället som innehåller farliga ämnen och som enligt 2 kap. 3 § ska anses vara farligt avfall.

10 02	Avfall från järn- och stålindustri:
10 02 07*	Fast avfall från rökgasbehandling som innehåller farliga ämnen och som enligt 2 kap. 3 § ska anses vara farligt avfall.
10 02 13*	Slam och filterkakor från rökgasbehandling som innehåller farliga ämnen och som enligt 2 kap. 3 § ska anses vara farligt avfall.
10 03	Avfall från aluminiumsmältverk:
10 03 04*	Slagg från primär smältning.
10 03 08*	Saltslagg från sekundär smältning.
10 03 09*	Svart slagg från sekundär smältning.
10 03 15*	Avdraget material som är brandfarligt eller som vid kontakt med vatten utvecklar brandfarliga gaser i farliga mängder och som enligt 2 kap. 3 § ska anses vara farligt avfall.
10 03 17*	Tjärhaltigt avfall från anodtillverkning som enligt 2 kap. 3 § ska anses vara farligt avfall.
10 03 19*	Stoft från rökgasrening som innehåller farliga ämnen och som enligt 2 kap. 3 § ska anses vara farligt avfall.
10 03 21*	Annat partikelformigt material och stoft (även stoft från kulkvarnar) som innehåller farliga ämnen och som enligt 2 kap. 3 § ska anses vara farligt avfall.
10 03 23*	Fast avfall från rökgasbehandling som innehåller farliga ämnen och som enligt 2 kap. 3 § ska anses vara farligt avfall.
10 03 25*	Slam och filterkakor från rökgasbehandling som innehåller farliga ämnen och som enligt 2 kap. 3 § ska anses vara farligt avfall.
10 03 29*	Avfall från behandling av saltslagg och svart slagg som innehåller farliga ämnen och som enligt 2 kap. 3 § ska anses vara farligt avfall.
10 04	Avfall från blysmältverk:
10 04 01*	Slagg från primär och sekundär smältning.
10 04 02*	Slagg och avdraget material från primär och sekundär smältning.
10 04 03*	Kalciumarsenat.
10 04 04*	Stoft från rökgasrening.
10 04 05*	Annat partikelformigt material och stoft.
10 04 06*	Fast avfall från rökgasrening.
10 04 07*	Slam och filterkakor från rökgasbehandling.
10 04 09*	Avfall från kylvattenbehandling som innehåller olja och som enligt 2 kap. 3 § ska anses vara farligt avfall.
10 05	Avfall från zinksmältverk:
10 05 03*	Stoft från rökgasrening.
10 05 05*	Fast avfall från rökgasbehandling.
10 05 06*	Slam och filterkakor från rökgasbehandling.
10 05 08*	Avfall från kylvattenbehandling som innehåller olja och som enligt 2 kap. 3 § ska anses vara farligt avfall.
10 05 10*	Slagg och avdraget material som är brandfarligt eller som vid kontakt med vatten utvecklar brandfarliga gaser i farliga mängder och som enligt 2 kap. 3 § ska anses vara farligt avfall.
10 05 99	Annat avfall än det som anges i 10 05 01-10 05 11.
10 06	Avfall från kopparsmältverk:
10 06 03*	Stoft från rökgasrening.
10 06 06*	Fast avfall från rökgasbehandling.
10 06 07*	Slam och filterkakor från rökgasbehandling.
10 06 09*	Avfall från kylvattenbehandling som innehåller olja och som enligt 2 kap. 3 § ska anses vara farligt avfall.
10 08	Avfall från andra icke-järnsmältverk:
10 08 08*	Saltslagg från primär och sekundär smältning.
10 08 10*	Slagg och avdraget material som är brandfarligt eller som vid kontakt med vatten utvecklar brandfarliga gaser i farliga mängder och som enligt 2 kap. 3 § ska anses vara farligt avfall.
10 08 12*	Tjärhaltigt avfall från anodtillverkning som enligt 2 kap. 3 § ska anses vara farligt avfall.
10 08 15*	Stoft från rökgasrening som innehåller farliga ämnen och som enligt 2 kap. 3 § ska anses vara farligt avfall.
10 08 17*	Slam och filterkakor från rökgasbehandling som innehåller farliga ämnen och som enligt 2 kap. 3 § ska anses vara farligt avfall.
10 09	Avfall från järngjuterier:
10 09 05*	Oanvända gjutkärnor och gjutformar som innehåller farliga ämnen och som enligt 2 kap. 3 § ska anses vara farligt avfall.
10 09 07*	Använda gjutkärnor och gjutformar som innehåller farliga ämnen och som enligt 2 kap. 3 § ska anses vara farligt avfall.
10 09 09*	Stoft från rökgasrening som innehåller farliga ämnen och som enligt 2 kap. 3 § ska anses vara farligt avfall.

10 09 11*	Annat partikelformigt material som innehåller farliga ämnen och som enligt 2 kap. 3 § ska anses vara farligt avfall.
10 09 13*	Bindemedelsavfall som innehåller farliga ämnen och som enligt 2 kap. 3 § ska anses vara farligt avfall.
10 09 15*	Avfall av sprickindikeringsvätska som innehåller farliga ämnen och som enligt 2 kap. 3 § ska anses vara farligt avfall.
10 10	Avfall från andra metallgjuterier än järngjuterier:
10 10 05*	Oanvända gjutkärnor och gjutformor som innehåller farliga ämnen och som enligt 2 kap. 3 § ska anses vara farligt avfall.
10 10 07*	Använda gjutkärnor och gjutformor som innehåller farliga ämnen som enligt 2 kap. 3 § ska anses vara farligt avfall.
10 10 09*	Stoft från rökgasrening som innehåller farliga ämnen och som enligt 2 kap. 3 § ska anses vara farligt avfall.
10 10 11*	Annat partikelformigt material som innehåller farliga ämnen och som enligt 2 kap. 3 § ska anses vara farligt avfall.
10 10 13*	Bindemedelsavfall som innehåller farliga ämnen och som enligt 2 kap. 3 § ska anses vara farligt avfall.
10 10 15*	Avfall av sprickindikeringsmedel som innehåller farliga ämnen och som enligt 2 kap. 3 § ska anses vara farligt avfall.
10 11	Avfall från tillverkning av glas och glasprodukter:
10 11 09*	Avfall från råvarublandningar som inte behandlats termiskt och som innehåller farliga ämnen och som enligt 2 kap. 3 § ska anses vara farligt avfall.
10 11 11*	Glasavfall i form av små partiklar och glasmjöl som innehåller tungmetaller (t.ex. från katodstrålerör) och som enligt 2 kap. 3 § ska anses vara farligt avfall.
10 11 13*	Slam från polering och slipning av glas som innehåller farliga ämnen och som enligt 2 kap. 3 § ska anses vara farligt avfall.
10 11 15*	Fast avfall från rökgasbehandling som innehåller farliga ämnen och som enligt 2 kap. 3 § ska anses vara farligt avfall.
10 11 17*	Slam och filterkakor från rökgasbehandling som innehåller farliga ämnen och som enligt 2 kap. 3 § ska anses vara farligt avfall.
10 11 19*	Fast avfall från avloppsbehandling på produktionsstället som innehåller farliga ämnen och som enligt 2 kap. 3 § ska anses vara farligt avfall.
10 12	Avfall från tillverkning av keramikvaror, tegel, klinker och byggmaterial:
10 12 09*	Fast avfall från rökgasbehandling som innehåller farliga ämnen och som enligt 2 kap. 3 § ska anses vara farligt avfall.
10 12 11*	Avfall från glaserings som innehåller tungmetaller och som enligt 2 kap. 3 § ska anses vara farligt avfall.
10 13	Avfall från tillverkning av cement, kalk och puts samt produkter baserade på dessa:
10 13 09*	Avfall från tillverkning av asbestcement som innehåller asbest och som enligt 2 kap. 3 § ska anses vara farligt avfall.
10 13 12*	Fast avfall från rökgasbehandling som innehåller farliga ämnen och som enligt 2 kap. 3 § ska anses vara farligt avfall.
10 14	Avfall från krematorier
10 14 01*	Kvicksilverhaltigt avfall från rökgasrening
11	AVFALL FRÅN KEMISK YTBEHANDLING OCH YTBEHANDLING AV METALLER OCH ANDRA MATERIAL; HYDROMETALLURGISKA PROCESSER, EXKLUSIVE JÄRNMETALLER
11 01	Avfall från kemisk ytbehandling och ytbeläggning av metaller och andra material (t.ex. galvanisering, förzinkning, betning, etsning, fosfatering, alkalisk avfettning och eloxidering):
11 01 09*	Slam och filterkakor som innehåller farliga ämnen och som enligt 2 kap. 3 § ska anses vara farligt avfall.
11 01 16*	Mättade eller förbrukade jonbytestarter.
11 01 98*	Annat avfall som innehåller farliga ämnen och som enligt 2 kap. 3 § ska anses vara farligt avfall.
11 02	Avfall från hydrometallurgiska processer där järn inte ingår:
11 02 02*	Slam från zinkbaserade hydrometallurgiska processer (även jarosit, götit).
11 02 05*	Avfall från kopparbaserade hydrometallurgiska processer som innehåller farliga ämnen och som enligt 2 kap. 3 § ska anses vara farligt avfall.
11 02 07*	Annat avfall som innehåller farliga ämnen och som enligt 2 kap. 3 § ska anses vara farligt avfall.
11 03	Slam och fast avfall från härdning:
11 03 01*	Cyanidhaltigt avfall.
11 03 02*	Annat avfall än det som anges i 11 03 01.
11 05	Avfall från varmförzinkning:

11 05 03*	Fast avfall från rökgasrening.
12	Avfall från formning samt fysikalisk och mekanisk ytbehandling av metaller och plaster
12 01	Avfall från formning samt fysikalisk och mekanisk ytbehandling av metaller och plaster
12 01 16*	Blästringsmaterial som innehåller farliga ämnen och som enligt 2 kap. 3 § ska anses vara farligt avfall.
12 01 18*	Oljehaltigt metallslam (slam från slipning och polering).
12 01 20*	Förbrukade slipkroppar och slipmaterial som innehåller farliga ämnen och som enligt 2 kap. 3 § ska anses vara farligt avfall.
16	AVFALL SOM INTE ANGES PÅ ANNAN PLATS I FÖRTECKNINGEN
16 03	Produktionsserier som inte uppfyller uppställda krav och oanvända produkter:
16 03 03*	Oorganiskt avfall som innehåller farliga ämnen och som enligt 2 kap. 3 § ska anses vara farligt avfall.
16 03 05*	Organiskt avfall som innehåller farliga ämnen och som enligt 2 kap. 3 § ska anses vara farligt avfall.
16 03 07*	Metalliskt kvicksilver.
16 09	Oxidationsmedel:
16 09 01*	Permanganater, t.ex. kaliumpermanganat.
16 09 02*	Kromater, t.ex. kaliumkromat, kalium- eller natriumdikromat.
16 09 03*	Peroxider, t.ex. väteperoxid.
16 09 04*	Andra oxidationsmedel.
16 11	Förbrukad infodring och förbrukade eldfasta material:
16 11 01*	Kolbaserad infodring och kolbaserade eldfasta material från metallurgiska processer som innehåller farliga ämnen och som enligt 2 kap. 3 § ska anses vara farligt avfall.
16 11 03*	Annan infodring och andra eldfasta material från metallurgiska processer som innehåller farliga ämnen och som enligt 2 kap. 3 § ska anses vara farligt avfall.
16 11 05*	Infodring och eldfasta material från icke- metallurgiska processer som innehåller farliga ämnen och som enligt 2 kap. 3 § ska anses vara farligt avfall.
17	BYGG- OCH RIVNINGSAVFALL (ÄVEN UPPGRÄVDA MASSOR FRÅN FÖRORENADE OMRÅDEN)
17 01	Betong, tegel, klinker och keramik:
17 01 06*	Blandningar eller separata fraktioner av betong, tegel, klinker och keramik som innehåller farliga ämnen och som enligt 2 kap. 3 § ska anses vara farligt avfall.
17 02	Trä, glas och plast:
17 02 04*	Glas, plast och trä som innehåller eller som är förorenade med farliga ämnen och som enligt 2 kap. 3 § ska anses vara farligt avfall.
17 03	Bitumenblandningar, stenkolstjära och tjärprodukter:
17 03 01*	Bitumenblandningar som innehåller stenkolstjära och som enligt 2 kap. 3 § ska anses vara farligt avfall.
17 03 03*	Stenkolstjära och tjärprodukter.
17 04	Metaller (även legeringar av dessa).
17 04 09*	Metallavfall som är förorenat av farliga ämnen och som enligt 2 kap. 3 § ska anses vara farligt avfall.
17 04 10*	Kablar som innehåller olja, stenkolstjära eller andra farliga ämnen och som enligt 2 kap. 3 § ska anses vara farligt avfall.
17 05	Jord (även uppgrävda massor från förorenade områden), sten och muddermassor:
17 05 03*	Jord och sten som innehåller farliga ämnen och som enligt 2 kap. 3 § ska anses vara farligt avfall.
17 05 05*	Muddermassor som innehåller farliga ämnen och som enligt 2 kap. 3 § ska anses vara farligt avfall.
17 05 07*	Spårballast som innehåller farliga ämnen och som enligt 2 kap. 3 § ska anses vara farligt avfall.
17 06	Isolermaterial och byggmaterial som innehåller asbest:
17 06 01*	Isolermaterial som innehåller asbest och som enligt 2 kap. 3 § ska anses vara farligt avfall.
17 06 05*	Byggmaterial som innehåller asbest.
17 08	Gipsbaserade byggmaterial:
17 08 01*	Gipsbaserade byggmaterial som är förorenade med farliga ämnen och som enligt 2 kap. 3 § ska anses vara farligt avfall.
17 09	Annat bygg- och rivningsavfall:
17 09 01*	Bygg- och rivningsavfall som innehåller kvicksilver och som enligt 2 kap. 3 § ska anses vara farligt avfall.

17 09 02*	Bygg- och rivningsavfall som innehåller en PCB- produkt (t.ex. fogmassor, hartsbaserade golv, isolerrutor och kondensatorer som innehåller en PCB-produkt) och som enligt 2 kap. 3 § ska anses vara farligt avfall.
17 09 03*	Annat bygg- och rivningsavfall (även blandat avfall) som innehåller farliga ämnen och som enligt 2 kap. 3 § ska anses vara farligt avfall.
19	AVFALL FRÅN AVFALLSHANTERINGSANLÄGGNINGAR, EXTERNA AVLOPPSRENINGSVÄRK OCH FRAMSTÄLLNING AV DRICKSVATTEN ELLER VATTEN FÖR INDUSTRIÄNDAMÅL
19 01	Avfall från förbränning eller pyrolys av avfall:
19 01 05*	Filterkaka från rökgasrening.
19 01 07*	Fast avfall från rökgasrening.
19 01 10*	Förbrukat aktivt kol från rökgasrening.
19 01 11*	Bottenaska och slagg som innehåller farliga ämnen och som enligt 2 kap. 3 § ska anses vara farligt avfall.
19 01 13*	Flygaska som innehåller farliga ämnen och som enligt 2 kap. 3 § ska anses vara farligt avfall.
19 01 15*	Pannaska som innehåller farliga ämnen och som enligt 2 kap. 3 § ska anses vara farligt avfall.
19 01 17*	Avfall från pyrolys som innehåller farliga ämnen och som enligt 2 kap. 3 § ska anses vara farligt avfall.
19 02	Avfall från fysikalisk eller kemisk behandling av avfall (även avlägsnande av krom eller cyanid samt neutralisering):
19 02 04*	Avfall som blandats, bestående av minst en sorts farligt avfall.
19 02 05*	Slam från fysikalisk eller kemisk behandling som innehåller farliga ämnen och som enligt 2 kap. 3 § ska anses vara farligt avfall.
19 02 11*	Annat avfall som innehåller farliga ämnen och som enligt 2 kap. 3 § ska anses vara farligt avfall.
19 03	Stabiliserat eller solidifierat avfall:
19 03 04*	Avfall, klassificerat som farligt, som delvis stabiliserats, utom 19 03 08.
19 03 06*	Avfall, klassificerat som farligt, som solidifierats och som enligt 2 kap. 3 § ska anses vara farligt avfall.
19 03 08*	Delvis stabiliserat kvicksilver.
19 04	Förglasat avfall och avfall från förglasning:
19 04 02*	Flygaska och annat avfall från rökgasrening.
19 04 03*	Icke-förglasad fast fas.
19 08	Avfall från avloppsreningsverk som inte anges på annan plats i förteckningen:
19 08 06*	Mättade eller förbrukade jonbytestarter.
19 08 08*	Tungmetallhaltigt avfall från membransystem och som enligt 2 kap. 3 § ska anses vara farligt avfall.
19 12	Annat avfall från mekanisk behandling av avfall (t.ex. sortering, krossning, komprimering, sintring):
19 12 06*	Trä som innehåller farliga ämnen och som enligt 2 kap. 3 § ska anses vara farligt avfall.
19 12 11*	Annat avfall (även blandningar av material) från mekanisk behandling av avfall som innehåller farliga ämnen och som enligt 2 kap. 3 § ska anses vara farligt avfall.
19 13	Avfall från efterbehandling av jord och grundvatten:
19 13 01*	Fast avfall från efterbehandling av jord som innehåller farliga ämnen och som enligt 2 kap. 3 § ska anses vara farligt avfall.
19 13 03*	Slam från efterbehandling av jord som innehåller farliga ämnen och som enligt 2 kap. 3 § ska anses vara farligt avfall.
19 03 05*	Syrabildande gruvavfall från bearbetning av sulfidmalm som enligt 2 kap. 3 § ska anses vara farligt avfall.

DOMSBILAGA 2: ICKE-FARLIGT AVFALL SOM FÅR DEPONERAS

Hantering som utgör bortskaffande enligt Avfallsförordningen SFS 2020:614, Bilaga 2:

- **D 5** Särskilt utformad markdeponering

Detta omfattar t.ex. placering i inklädda, separata förvaringsutrymmen som är täckta och avskilda från varandra och från den omgivande miljön.

Avfallskoder (EWC) enligt avfallsförordningen SFS 2020:614, Bilaga 3

01	AVFALL FRÅN PROSPEKTERING, OVAN- OCH UNDERJORDSBRYTNING SAMT FYSIKALISK OCH KEMISK BEHANDLING AV MINERAL
01 01	Avfall från mineralbrytning
01 01 01	Avfall från brytning av metallhaltiga material.
01 01 02	Avfall från brytning av icke-metallhaltiga material.
01 03	Avfall från fysikalisk och kemisk behandling av metallhaltiga mineral
01 03 06	Annat gruvavfall än det som anges i 01 03 04 och 01 03 05.
01 03 08	Annat stoft- och partikelformigt avfall än det som anges i 01 03 07.
01 03 09	Annat rödslam från aluminiumoxidproduktion än det som anges i 01 03 10.
01 03 99	Annat avfall än det som anges i 01 03 04-01 03 10.
01 04	Avfall från fysikalisk och kemisk behandling av icke- metallhaltiga mineral
01 04 10	Annat stoft- och partikelformigt avfall än det som anges i 01 04 07-01 04 09.
01 04 11	Annat avfall från tillverkning av pottaska och stensalt än det som anges i 01 04 07-01 04 10.
01 04 12	Annat avfall från tvättning och rensning av mineral än det som anges i 01 04 07 och 01 04 11.
01 04 13	Annat avfall från stenhuggning och stensågning än det som anges i 01 04 07-01 04 12.
01 04 99	Annat avfall än det som anges i 01 04 07-01 04 13.
01 05	Borrslam och annat borrhavfall
01 05 04	Slam och avfall från borrhning efter sötvatten eller i syfte att utvinna värme ur berget.
01 05 07	Annat barythaltigt borrhavfall och borrhavfall än det som anges i 01 05 05 och 01 05 06.
01 05 08	Annat kloridhaltigt borrhavfall och borrhavfall än det som anges i 01 05 05 och 01 05 06.
01 05 99	Annat borrhavfall än det som anges i 01 05 04-01 05 08.
03	AVFALL FRÅN TRÄFÖRÄDLING OCH TILLVERKNING AV PLATTOR OCH MÖBLER, PAPPERSMASSA, PAPPER OCH PAPP
03 03	Avfall från tillverkning och förädling av pappersmassa, papper och papp:
03 03 02	Grönlutslam (från återvinning av kokvätska).
03 03 09	Kalkslamsavfall
06	AVFALL FRÅN OORGANISK-KEMISKA PROCESSER
06 03	Avfall från tillverkning, formulering, distribution och användning av salter, saltlösningar och metalloxider:
06 03 16	Andra metalloxider än de som anges i 06 03 15.
06 06	Avfall från tillverkning, formulering, distribution och användning av svavelhaltiga kemikalier, samt från kemiska processer där svavelföreningar ingår och avsvavlingsprocesser:
06 06 03	Annat sulfidhaltigt avfall än det som anges i 06 06 02.
06 06 99	Annat avfall än det som anges i 06 06 02 och 06 06 03.
10	AVFALL FRÅN TERMISKA PROCESSER
10 01	Avfall från kraftverk och andra förbränningsanläggningar (utom 19):
10 01 02	Flygaska från kolförbränning.
10 01 05	Kalciumbaserat reaktionsavfall i fast form från rökgasavsvavling.
10 01 07	Kalciumbaserat reaktionsavfall i slamform från rökgasavsvavling.
10 01 17	Annan flygaska från samförbränning än den som anges i 10 01 16.
10 01 19	Annat avfall från rökgasrening än det som anges i 10 01 05, 10 01 07 och 10 01 18.
10 01 21	Annat slam från avloppsbehandling på produktionsstället än det som anges i 10 01 20.

10 01 24	Sand från fluidiserade bäddar.
10 01 25	Avfall från lagring och bearbetning av bränsle för koleldade kraftverk.
10 01 99	Annat avfall än det som anges i 10 01 01-10 01 26.
10 02	Avfall från järn- och stålindustri:
10 02 01	Avfall från slaggbehandling.
10 02 02	Obehandlad slagg.
10 02 08	Annat fast avfall från rökgasbehandling än det som anges i 10 02 07.
10 02 10	Glödska.
10 02 12	Annat avfall från kylvattenbehandling än det som anges i 10 02 11.
10 02 14	Annat slam och andra filterkakor från rökgasbehandling än de som anges i 10 02 13.
10 02 15	Annat slam och andra filterkakor.
10 02 99	Annat avfall än det som anges i 10 02 01-10 02 15.
10 03	Avfall från aluminiumsmältverk:
10 03 02	Anodrester.
10 03 05	Aluminiumoxidavfall.
10 03 16	Annat avdraget material än det som anges i 10 03 15.
10 03 18	Annat kolhaltigt avfall från anodtillverkning än det som anges i 10 03 17.
10 03 20	Annat stoft från rökgasrening än det som anges i 10 03 19.
10 03 22	Annat partikelformigt material och stoft (även stoft från kulkvarnar) än det som anges i 10 03 21.
10 03 24	Annat fast avfall från rökgasbehandling än det som anges i 10 03 23.
10 03 26	Annat slam och andra filterkakor från rökgasbehandling än de som anges i 10 03 25.
10 03 28	Annat avfall från kylvattenbehandling än det som anges i 10 03 27.
10 03 30	Annat avfall från behandling av saltslagg och svart slagg än det som anges i 10 03 29.
10 03 99	Annat avfall än det som anges i 10 03 02-10 03 30.
10 04	Avfall från blysmältverk:
10 04 10	Annat avfall från kylvattenbehandling än det som anges i 10 04 09.
10 04 99	Annat avfall än det som anges i 10 04 01-10 04 10.
10 05	Avfall från zinksmältverk:
10 05 01	Slagg från primär och sekundär smältning.
10 05 04	Annat partikelformigt material och stoft.
10 05 09	Annat avfall från kylvattenbehandling än det som anges i 10 05 08.
10 05 11	Annan slagg och annat avdraget material än det som anges i 10 05 10.
10 05 99	Annat avfall än det som anges i 10 05 01-10 05 11.
10 06	Avfall från kopparsmältverk:
10 06 01	Slagg från primär och sekundär smältning.
10 06 02	Slagg och avdraget material från primär och sekundär smältning.
10 06 04	Annat partikelformigt material och stoft.
10 06 10	Annat avfall från kylvattenbehandling än det som anges i 10 06 09.
10 06 99	Annat avfall än det som anges i 10 06 01-10 06 10.
10 07	Avfall från silver-, guld- och platinasmältverk:
10 07 01	Slagg från primär och sekundär smältning.
10 07 02	Slagg och avdraget material från primär och sekundär smältning.
10 07 03	Fast avfall från rökgasbehandling.
10 07 04	Annat partikelformigt material och stoft.
10 07 05	Slam och filterkakor från rökgasbehandling.
10 07 08	Annat avfall från kylvattenbehandling än det som anges i 10 07 07.
10 07 99	Annat avfall än det som anges i 10 07 01-10 07 08.
10 08	Avfall från andra icke-järnsmältverk:
10 08 04	Partikelformigt material och stoft.
10 08 09	Annan slagg.
10 08 11	Annan slagg och annat avdraget material än det som anges i 10 08 10.
10 08 13	Annat kolhaltigt avfall från anodtillverkning än det som anges i 10 08 12.
10 08 14	Anodrester.
10 08 16	Annat stoft från rökgasrening än det som anges i 10 08 15.
10 08 18	Annat slam och andra filterkakor från rökgasbehandling än de som anges i 10 08 17.
10 08 20	Annat avfall från kylvattenbehandling än det som anges i 10 08 19.
10 08 99	Annat avfall än det som anges i 10 08 04-10 08 20.
10 09	Avfall från järngjuterier:
10 09 03	Ugnsslagg.
10 09 06	Andra oanvända gjutkärnor och gjutformar än de som anges i 10 09 05.
10 09 08	Andra använda gjutkärnor och gjutformar än de som anges i 10 09 07.
10 09 10	Annat stoft från rökgasrening än det som anges i 10 09 09.
10 09 12	Annat partikelformigt material än det som anges i 10 09 11.
10 09 14	Annat bindemedelsavfall än det som anges i 10 09 13.
10 09 16	Annat avfall av sprickindikeringsvätska än det som anges i 10 09 15.
10 09 99	Annat avfall än det som anges i 10 09 03-10 09 16.

10 10	Avfall från andra metallgjuterier än järngjuterier:
10 10 03	Ugnsslagg.
10 10 06	Andra oanvända gjutkärnor och gjutformar än de som anges i 10 10 05.
10 10 10	Annat stoft från rökgasrening än det som anges i 10 10 09.
10 10 12	Annat partikelformigt material än det som anges i 10 10 11.
10 10 14	Annat bindemedelsavfall än det som anges i 10 10 13.
10 10 16	Annat avfall av sprickindikeringsmedel än det som anges i 10 10 15.
10 10 99	Annat avfall än det som anges i 10 10 03-10 10 16.
10 11	Avfall från tillverkning av glas och glasprodukter:
10 11 03	Glasfiberavfall.
10 11 05	Partikelformigt material och stoft.
10 11 10	Annat avfall från råvarublandningar som inte behandlats termiskt än de som anges i 10 11 09.
10 11 12	Annat glasavfall än det som anges i 10 11 11.
10 11 14	Annat slam från polering och slipning av glas än det som anges i 10 11 13.
10 11 16	Annat fast avfall från rökgasbehandling än det som anges i 10 11 15.
10 11 18	Annat slam och andra filterkakor från rökgasbehandling än som anges i 10 11 17.
10 11 20	Annat fast avfall från avloppsbehandling på produktionsstället än det som anges i 10 11 19.
10 11 99	Annat avfall än det som anges i 10 11 03-10 11 20.
10 12	Avfall från tillverkning av keramikvaror, tegel, klinker och byggmaterial:
10 12 01	Avfall från råvarublandningar som inte behandlats termiskt.
10 12 03	Partikelformigt material och stoft.
10 12 05	Slam och filterkakor från rökgasbehandling.
10 12 06	Kasserade formar.
10 12 08	Keramikavfall, tegel, klinker och byggmaterial (efter termisk behandling).
10 12 10	Annat fast avfall från rökgasbehandling än det som anges i 10 12 09.
10 12 12	Annat avfall från glaserings än det som anges i 10 12 11.
10 12 13	Slam från avloppsbehandling på produktionsstället.
10 12 99	Annat avfall än det som anges i 10 12 01-10 12 13.
10 13	Avfall från tillverkning av cement, kalk och puts samt produkter baserade på dessa:
10 13 01	Avfall från råvarublandningar som inte behandlats termiskt.
10 13 04	Avfall från bränning och släckning av kalk.
10 13 06	Partikelformigt material och stoft (utom 10 13 12 och 10 13 13).
10 13 07	Slam och filterkakor från rökgasbehandling.
10 13 10	Annat avfall från tillverkning av asbestcement än det som anges i 10 13 09.
10 13 11	Andra cementbaserade kompositmaterial än de som anges i 10 13 09 och 10 13 10.
10 13 13	Annat fast avfall från rökgasbehandling än det som anges i 10 13 12.
10 13 14	Betongavfall och betongslam.
10 13 99	Annat avfall än det som anges i 10 13 01-10 13 14.
11	AVFALL FRÅN KEMISK YTBEHANDLING OCH YTBEHANDLING AV METALLER OCH ANDRA MATERIAL; HYDROMETALLURGISKA PROCESSER, EXKLUSIVE JÄRNMETALLER
11 01	Avfall från kemisk ytbehandling och ytbeläggning av metaller och andra material (t.ex. galvanisering, förzinkning, betning, etsning, fosfatering, alkalisk avfettning och eloxidering)
11 01 10	Annat slam och andra filterkakor än de som anges i 11 01 09.
11 02	Avfall från hydrometallurgiska processer där järn inte ingår:
11 02 03	Avfall från tillverkning av anoder för hydroelektrolytiska processer.
11 05	Avfall från varmförzinkning:
11 05 01	Hård zink.
11 05 02	Zinkaska.
12	AVFALL FRÅN FORMNING SAMT FYSIKALISK OCH MEKANISK YTBEHANDLING AV METALLER OCH PLASTER
12 01	Avfall från formning samt fysikalisk och mekanisk ytbehandling av metaller och plaster
12 01 01	Fil- och svarvspån av järnmetall.
12 01 02	Stoft och partiklar av järnmetall.
12 01 03	Fil- och svarvspån av andra metaller än järn.
12 01 04	Stoft och partiklar av andra metaller än järn.
12 01 13	Svetsavfall.
12 01 17	Annat blästringsmaterial än det som anges i 12 01 16.
12 01 21	Andra förbrukade slipkroppar och slipmaterial än de som anges i 12 01 20.
16	AVFALL SOM INTE ANGES PÅ ANNAN PLATS I FÖRTECKNINGEN
16 03	Produktionsserier som inte uppfyller uppställda krav och oanvända produkter:

16 03 04	Annat oorganiskt avfall än det som anges i 16 03 03.
16 03 06	Annat organiskt avfall än det som anges i 16 03 05.
16 11	Förbrukad infodring och förbrukade eldfasta material:
16 11 02	Annan kolbaserad infodring och andra kolbaserade eldfasta material från metallurgiska processer än de som anges i 16 11 01.
16 11 04	Annan infodring och andra eldfasta material från metallurgiska processer än de som anges i 16 11 03.
16 11 06	Annan infodring och andra eldfasta material från icke-metallurgiska processer än de som anges i 16 11 05.
19	AVFALL FRÅN AVFALLSHANTERINGSANLÄGGNINGAR, EXTERNA AVLOPPSRENINGSVÄRK OCH FRAMSTÄLLNING AV DRICKSVATTEN ELLER VATTEN FÖR INDUSTRIÄNDAMÅL
19 01	Avfall från förbränning eller pyrolys av avfall:
19 01 02	Järnhaltigt material som avlägsnats från bottenaskan.
19 01 12	Annan bottenaska och slagg än den som anges i 19 01 11.
19 01 14	Annan flygaska än den som anges i 19 01 13.
19 01 16	Annan pannaska än den som anges i 19 01 15.
19 01 18	Annat avfall från pyrolys än det som anges i 19 01 17.
19 01 19	Sand från fluidiserade bäddar.
19 01 99	Annat avfall än det som anges i 19 01 02-19 01 19.
19 02	Avfall från fysikalisk eller kemisk behandling av avfall (även avlägsnande av krom eller cyanid samt neutralisering):
19 02 03	Avfall som blandats, bestående endast av icke-farligt avfall.
19 02 06	Annat slam från fysikalisk eller kemisk behandling än det som anges i 19 02 05.
19 02 99	Annat avfall än det som anges i 19 02 03-19 02 11.
19 03	Stabiliserat eller solidifierat avfall:
19 03 05	Annat stabiliserat avfall än det som anges i 19 03 04.
19 03 07	Annat solidifierat avfall än det som anges i 19 03 06.
19 04	Förglasat avfall och avfall från förglasning:
19 04 01	Förglasat avfall.
19 08	Avfall från avloppsreningsverk som inte anges på annan plats i förteckningen:
19 08 02	Avfall från sandfång.
19 09	Avfall från framställning av dricksvatten eller vatten för industriändamål:
19 09 01	Fast avfall från primär filtrering eller rensning.
19 09 04	Förbrukat aktivt kol.
19 09 05	Mättade eller förbrukade jonbytreshartser.
19 13	Avfall från efterbehandling av jord och grundvatten:
19 13 02	Annat fast avfall från efterbehandling av jord än det som anges i 19 13 01.
19 13 04	Annat slam från efterbehandling av jord än det som anges i 19 13 03.
19 13 06	Annat slam från efterbehandling av grundvatten än det som anges i 19 13 05.

DOMSBILAGA 3: ICKE-FARLIGT AVFALL SOM FÅR ÅTERVINNAS

Hantering som utgör återvinning enligt Avfallsförordningen SFS 2020:614, Bilaga 1:

- **R 4** Materialåtervinning eller återställande av metaller eller metallföreningar.
 Detta omfattar förberedelse för återanvändning.

- **R 5** Materialåtervinning eller återställande av andra oorganiska material.
 Detta omfattar

1. förberedelse för återanvändning,
2. materialåtervinning av oorganiska byggnadsmaterial,
3. återvinning av oorganiskt material för återfyllnadsändamål, och
4. jordtvätt som resulterar i återvinning av jorden.

Avfallskoder (EWC) enligt avfallsförordningen SFS 2020:614, Bilaga 3

01	AVFALL FRÅN PROSPEKTERING, OVAN- OCH UNDERJORDSBRYTNING SAMT FYSIKALISK OCH KEMISK BEHANDLING AV MINERAL
01 04	Avfall från mineralbrytning
01 01 01	Avfall från brytning av metallhaltiga material.
01 01 02	Avfall från brytning av icke-metallhaltiga material.
01 03	Avfall från fysikalisk och kemisk behandling av metallhaltiga mineral
01 03 06	Annat gruvavfall än det som anges i 01 03 04 och 01 03 05.
01 03 08	Annat stoft- och partikelformigt avfall än det som anges i 01 03 07.
01 03 09	Annat rödslam från aluminiumoxidproduktion än det som anges i 01 03 10.
01 03 99	Annat avfall än det som anges i 01 03 04-01 03 10.
01 04	Avfall från fysikalisk och kemisk behandling av icke- metallhaltiga mineral
01 04 08	Annat kasserat grus och krossat bergartsmaterial än det som anges i 01 04 07.
01 04 09	Kasserad sand och lera.
01 04 10	Annat stoft- och partikelformigt avfall än det som anges i 01 04 07-01 04 09.
01 04 11	Annat avfall från tillverkning av pottaska och stensalt än det som anges i 01 04 07-01 04 10.
01 04 12	Annat avfall från tvättning och rensning av mineral än det som anges i 01 04 07 och 01 04 11.
01 04 13	Annat avfall från stenhuggning och stensågning än det som anges i 01 04 07-01 04 12.
01 04 99	Annat avfall än det som anges i 01 04 07-01 04 13.
03	AVFALL FRÅN TRÄFÖRÄDLING OCH TILLVERKNING AV PLATTOR OCH MÖBLER, PAPPERSMASSA, PAPPER OCH PAPP
03 03	Avfall från tillverkning och förädling av pappersmassa, papper och papp:
03 03 02	Grönlutsla (från återvinning av kokvätska).
03 03 09	Kalkslamsavfall
10	AVFALL FRÅN TERMISKA PROCESSER
10 01	Avfall från kraftverk och andra förbränningsanläggningar (utom 19)
10 01 01	Bottenaska, slagg och pannaska (utom pannaska som anges i 10 01 04).
10 01 15	Annan bottenaska, slagg och pannaska från samförbränning än den som anges i 10 01 14.
10 01 99	Annat avfall än det som anges i 10 01 01-10 01 26.
10 02	Avfall från järn- och stålindustri:
10 02 01	Avfall från slaggbehandling.
10 02 02	Obehandlad slagg.
10 02 08	Annat fast avfall från rökgasbehandling än det som anges i 10 02 07.
10 02 10	Glödskal.
10 02 15	Annat slam och andra filterkakor.
10 02 99	Annat avfall än det som anges i 10 02 01-10 02 15.
10 03	Avfall från aluminiumsmältverk:
10 03 02	Anodrester.
10 03 05	Aluminiumoxidavfall.

10 03 99	Annat avfall än det som anges i 10 03 02-10 03 30.
10 05	Avfall från zinksmältverk:
10 05 01	Slagg från primär och sekundär smältning.
10 05 99	Annat avfall än det som anges i 10 05 01-10 05 11.
10 06	Avfall från kopparsmältverk:
10 06 01	Slagg från primär och sekundär smältning.
10 06 02	Slagg och avdraget material från primär och sekundär smältning.
10 06 04	Annat partikelformigt material och stoft.
10 06 99	Annat avfall än det som anges i 10 06 01-10 06 10.
10 08	Avfall från andra icke-järnsmältverk:
10 08 04	Partikelformigt material och stoft.
10 08 09	Annan slagg.
10 08 11	Annan slagg och annat avdraget material än det som anges i 10 08 10.
10 08 13	Annat kolhaltigt avfall från anodtillverkning än det som anges i 10 08 12.
10 08 14	Anodrester.
10 08 99	Annat avfall än det som anges i 10 08 04-10 08 20.
10 09	Avfall från järngjuterier:
10 09 03	Ugnsslagg.
10 09 08	Andra använda gjutkärnor och gjutformar än de som anges i 10 09 07.
10 09 10	Annat stoft från rökgasrening än det som anges i 10 09 09.
10 09 14	Annat bindemedelsavfall än det som anges i 10 09 13.
10 09 99	Annat avfall än det som anges i 10 09 03-10 09 16.
10 10	Avfall från andra metallgjuterier än järngjuterier:
10 10 03	Ugnsslagg.
10 10 06	Andra oanvända gjutkärnor och gjutformar än de som anges i 10 10 05.
10 10 08	Andra använda gjutkärnor och gjutformar än de som anges i 10 10 07.
10 10 10	Annat stoft från rökgasrening än det som anges i 10 10 09.
10 10 12	Annat partikelformigt material än det som anges i 10 10 11.
10 10 14	Annat bindemedelsavfall än det som anges i 10 10 13.
10 10 99	Annat avfall än det som anges i 10 10 03-10 10 16.
10 11	Avfall från tillverkning av glas och glasprodukter:
10 11 03	Glasfiberavfall.
10 11 05	Partikelformigt material och stoft.
10 11 12	Annat glasavfall än det som anges i 10 11 11.
10 11 99	Annat avfall än det som anges i 10 11 03-10 11 20.
10 12	Avfall från tillverkning av keramikvaror, tegel, klinker och byggmaterial:
10 12 01	Avfall från råvarublandningar som inte behandlats termiskt.
10 12 03	Partikelformigt material och stoft.
10 12 06	Kasserade formar.
10 12 08	Keramikavfall, tegel, klinker och byggmaterial (efter termisk behandling).
10 12 10	Annat fast avfall från rökgasbehandling än det som anges i 10 12 09.
10 12 12	Annat avfall från glasering än det som anges i 10 12 11.
10 12 99	Annat avfall än det som anges i 10 12 01-10 12 13.
10 13	Avfall från tillverkning av cement, kalk och puts samt produkter baserade på dessa:
10 13 01	Avfall från råvarublandningar som inte behandlats termiskt.
10 13 04	Avfall från bränning och släckning av kalk.
10 13 06	Partikelformigt material och stoft (utom 10 13 12 och 10 13 13).
10 13 07	Slam och filterkakor från rökgasbehandling.
10 13 11	Andra cementbaserade kompositmaterial än de som anges i 10 13 09 och 10 13 10.
10 13 13	Annat fast avfall från rökgasbehandling än det som anges i 10 13 12.
10 13 14	Betongavfall och betongslam.
10 13 99	Annat avfall än det som anges i 10 13 01-10 13 14.
17	BYGG- OCH RIVNINGSAVFALL (ÄVEN UPPGRÄVDA MASSOR FRÅN FÖRORENADE OMRÅDEN)
17 01	Betong, tegel, klinker och keramik:
17 01 01	Betong.
17 01 02	Tegel.
17 01 03	Klinker och keramik.
17 01 07	Andra blandningar av betong, tegel, klinker och keramik än de som anges i 17 01 06.
17 02	Trä, glas och plast:
17 02 01	Trä.
17 02 02	Glas.
17 02 03	Plast.
17 03	Bitumenblandningar, stenkoltjära och tjärprodukter:
17 03 02	Andra bitumenblandningar än de som anges i 17 03 01.

17 04	Metaller (även legeringar av dessa).
17 04 01	Koppar, brons, mässing.
17 04 02	Aluminium.
17 04 03	Bly.
17 04 04	Zink.
17 04 05	Järn och stål.
17 04 06	Tenn.
17 04 07	Blandade metaller.
17 04 11	Andra kablar än de som anges i 17 04 10.
17 05	Jord (även uppgrävda massor från förorenade områden), sten och muddermassor:
17 05 04	Annan jord och sten än den som anges i 17 05 03.
17 05 06	Andra muddermassor än de som anges i 17 05 05.
17 05 08	Annan spårballast än den som anges i 17 05 07.
17 08	Gipsbaserade byggmaterial:
17 08 02	Andra gipsbaserade byggmaterial än de som anges i 17 08 01.
17 09	Annat bygg- och rivningsavfall:
17 09 04	Annat blandat bygg- och rivningsavfall än det som anges i 17 09 01-17 09 03.
19	AVFALL FRÅN AVFALLSHANTERINGSANLÄGGNINGAR, EXTERNA AVLOPPSRENINGSVÄRK OCH FRAMSTÄLLNING AV DRICKSVATTEN ELLER VATTEN FÖR INDUSTRIÄNDAMÅL
19 01	Avfall från förbränning eller pyrolys av avfall
19 01 02	Järnhaltigt material som avlägsnats från bottenaskan.
19 01 12	Annan bottenaska och slagg än den som anges i 19 01 11.
19 01 14	Annan flygaska än den som anges i 19 01 13.
19 01 16	Annan pannaska än den som anges i 19 01 15.
19 01 18	Annat avfall från pyrolys än det som anges i 19 01 17.
19 01 19	Sand från fluidiserade bäddar.
19 01 99	Annat avfall än det som anges i 19 01 02-19 01 19.
19 02	Avfall från fysikalisk eller kemisk behandling av avfall (även avlägsnande av krom eller cyanid samt neutralisering):
19 02 03	Avfall som blandats, bestående endast av icke-farligt avfall.
19 02 99	Annat avfall än det som anges i 19 02 03-19 02 11.
19 03	Stabiliserat eller solidifierat avfall:
19 03 05	Annat stabiliserat avfall än det som anges i 19 03 04.
19 03 07	Annat solidifierat avfall än det som anges i 19 03 06.
19 04	Förglasat avfall och avfall från förglasning:
19 04 01	Förglasat avfall.
19 08	Avfall från avloppsreningsverk som inte anges på annan plats i förteckningen:
19 08 02	Avfall från sandfång.
19 10	Avfall från fragmentering av metallhaltigt avfall:
19 10 01	Järn- och stålavfall.
19 10 02	Avfall av andra metaller än järn.
19 12	Annat avfall från mekanisk behandling av avfall (t.ex. sortering, krossning, komprimering, sintring):
19 12 01	Papper och papp.
19 12 02	Järnmetall.
19 12 03	Icke-järnmetaller.
19 12 04	Plast och gummi.
19 12 05	Glas.
19 12 07	Annat trä än det som anges i 19 12 06.
19 12 08	Textilier.
19 12 09	Mineraler (t.ex. sand, sten).
19 12 10	Brännbart avfall (avfallsfraktion behandlad för förbränning - RDF).
19 12 12	Annat avfall (även blandningar av material) från mekanisk behandling av avfall än det som anges i 19 12 11.
19 13	Avfall från efterbehandling av jord och grundvatten:
19 13 02	Annat fast avfall från efterbehandling av jord än det som anges i 19 13 01.
19 13 04	Annat slam från efterbehandling av jord än det som anges i 19 13 03.

Hur man överklagar

Dom i mark- och miljödomstol som första instans

MMD-01

Vill du att domen ska ändras i någon del kan du överklaga. Här får du veta hur det går till.

Överklaga skriftligt inom 3 veckor

Ditt överklagande ska ha kommit in till domstolen inom 3 veckor från domens datum. Sista datum för överklagande finns på sista sidan i domen.

Överklaga efter att motparten överklagat

Om ena parten har överklagat i rätt tid, har den andra parten också rätt att överklaga även om tiden har gått ut. Det kallas att anslutningsöverklaga.

En part kan anslutningsöverklaga inom en extra vecka från det att överklagandetiden har gått ut. Ett anslutningsöverklagande måste alltså komma in inom 4 veckor från domens datum.

Ett anslutningsöverklagande upphör att gälla om det första överklagandet dras tillbaka eller av något annat skäl inte går vidare.

Så här gör du

1. Skriv mark- och miljödomstolens namn och målnummer.
2. Förklara varför du tycker att domen ska ändras. Tala om vilken ändring du vill ha och varför du tycker att Mark- och miljööverdomstolen ska ta upp ditt överklagande (läs mer om prövningstillstånd längre ner).
3. Tala om vilka bevis du vill hänvisa till. Förklara vad du vill visa med varje bevis. Skicka med skriftliga bevis som inte redan finns i målet.
4. Lämna namn samt aktuella och fullständiga uppgifter om var domstolen kan nå dig: postadresser, e-postadresser och telefonnummer.

Om du har ett ombud, lämna också ombudets kontaktuppgifter.
5. Skriv under överklagandet själv eller låt ditt ombud göra det.
6. Skicka eller lämna in överklagandet till mark- och miljödomstolen. Du hittar adressen i domen.

Vad händer sedan?

Mark- och miljödomstolen kontrollerar att överklagandet kommit in i rätt tid. Har det kommit in för sent avvisar domstolen överklagandet. Det innebär att domen gäller.

Om överklagandet kommit in i tid, skickar mark- och miljödomstolen överklagandet och alla handlingar i målet vidare till Mark- och miljööverdomstolen.

Har du tidigare fått brev genom förenklad delgivning, kan även Mark- och miljööverdomstolen skicka brev på detta sätt.

Prövningstillstånd i Mark- och miljööverdomstolen

När överklagandet kommer in till Mark- och miljööverdomstolen tar domstolen först ställning till om målet ska tas upp till prövning.

Mark- och miljööverdomstolen ger prövningstillstånd i fyra olika fall.

- Domstolen bedömer att det finns anledning att tvivla på att mark- och miljödomstolen dömt rätt.
- Domstolen anser att det inte går att bedöma om mark- och miljödomstolen har dömt rätt utan att ta upp målet.
- Domstolen behöver ta upp målet för att ge andra domstolar vägledning i rättstillämpningen.
- Domstolen bedömer att det finns synnerliga skäl att ta upp målet av någon annan anledning.

Om du *inte* får prövningstillstånd gäller den överklagade domen. Därför är det viktigt att i överklagandet ta med allt du vill föra fram.

Vill du veta mer?

Ta kontakt med mark- och miljödomstolen om du har frågor. Adress och telefonnummer finns på första sidan i domen.

Mer information finns på www.domstol.se.